

การจัดทำภาวะเศรษฐกิจการเกษตร ระดับภูมิภาค ไตรมาส 2 ปี 2562

กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

คำนำ

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเป็นหน่วยงานหลักของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีบทบาทด้านการเกษตรในเชิงเศรษฐกิจ มีภารกิจที่ต้องติดตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ วิจัย วิเคราะห์ผลกระทบ และจัดทำภาวะเศรษฐกิจการเกษตร โดยกองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรรับผิดชอบดำเนินการจัดทำภาวะเศรษฐกิจการเกษตรในภาพรวมของประเทศเป็นรายไตรมาสและรายปี และได้ร่วมกับสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 ดำเนินโครงการการจัดทำภาวะเศรษฐกิจการเกษตรระดับภูมิภาค เพื่อจัดทำภาวะเศรษฐกิจการเกษตรระดับจังหวัดให้ครอบคลุมทุกจังหวัด รวมทั้งจัดทำภาวะเศรษฐกิจการเกษตรในระดับภาค ทำให้ทราบถึงสถานการณ์และทิศทางการเติบโตของภาคเกษตรในระดับจังหวัดและระดับภาค

สำหรับการจัดทำภาวะเศรษฐกิจการเกษตรระดับภูมิภาคในครั้งนี้ได้แสดงถึงที่มาและความสำคัญ กรอบแนวคิด ขอบเขต และกระบวนการจัดทำภาวะเศรษฐกิจการเกษตรระดับภูมิภาค รวมถึงผลการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรระดับภาคในเบื้องต้น โดยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 และศูนย์ปฏิบัติการเศรษฐกิจการเกษตร ความอนุเคราะห์ข้อมูลจากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และข้อเสนอแนะจากธนาคารแห่งประเทศไทย จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
สิงหาคม 2562

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
บทนำ	1
กรอบแนวคิดและแนวทางการจัดทำภาวะเศรษฐกิจการเกษตรระดับภูมิภาค	4
ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรระดับภาค	11
ภาคเหนือ	13
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	31
ภาคกลาง	49
ภาคตะวันออก	65
ภาคใต้	83
ภาคใต้ชายแดน	99
ภาคผนวก	115

บทนำ

การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรเป็นการวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการเกษตรและปัจจัยทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง รวมถึงประมาณการการเติบโตของภาคเกษตรทั้งในภาพรวมและรายสาขาการผลิตที่สำคัญ ได้แก่ สาขาพืช สาขาปศุสัตว์ สาขาประมง สาขาบริการทางการเกษตร และสาขาป่าไม้ ทำให้ทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเติบโตของภาคเกษตรและทิศทางการเติบโตของภาคเกษตร สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบาย ใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา/อุปสรรค การเตรียมมาตรการรองรับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงการทบทวนนโยบายและมาตรการด้านการเกษตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้การดำเนินนโยบายและมาตรการด้านการเกษตรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยกองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำภาวะเศรษฐกิจการเกษตรในภาพรวมของประเทศเป็นรายไตรมาสและรายปี โดยมีการดำเนินการตั้งแต่การรวบรวมข้อมูล การติดตามสถานการณ์และปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกประเทศ อาทิ นโยบายและมาตรการของภาครัฐ เศรษฐกิจโลก เศรษฐกิจการเกษตรโลก อัตราแลกเปลี่ยน ราคาน้ำมัน และภัยธรรมชาติ วิเคราะห์และประเมินผลกระทบจากปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการเติบโตของภาคเกษตร ตลอดจนการติดตามสถานการณ์ในพื้นที่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์และจัดทำรายงานภาวะเศรษฐกิจการเกษตร นอกจากนี้ ยังมีการจัดสัมมนาเพื่อนำเสนอและเผยแพร่ผลการประมาณการภาวะเศรษฐกิจการเกษตร รวมทั้งแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับภาคเกษตร ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดแนวทางหรือปรับปรุงนโยบายและมาตรการด้านการเกษตรของประเทศในระยะต่อไป

ในปัจจุบันการดำเนินนโยบายของรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับจังหวัดและระดับภาคมากขึ้น เนื่องจากต้องการกระจายการพัฒนาและกิจกรรมทางเศรษฐกิจออกไปสู่ภูมิภาคเพื่อสนับสนุนให้ภูมิภาคต่าง ๆ สามารถพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างเต็มที่ตามศักยภาพและโอกาสช่วยยกระดับรายได้ ลดความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ และทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น ดังนั้นสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรจึงได้สนับสนุนให้สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1 - 12 ในฐานะที่เป็นหน่วยงานส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคและมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการเกษตรระดับภูมิภาค ดำเนินการจัดทำภาวะเศรษฐกิจการเกษตรทั้งในระดับจังหวัดและระดับภาค โดยจัดทำข้อมูลและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตรทั้งด้านการผลิต ราคาสินค้าเกษตร ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อภาคเกษตร และจัดทำรายงานภาวะเศรษฐกิจการเกษตรในระดับภูมิภาค เป็นรายไตรมาสและรายปี ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงโครงสร้างภาคเกษตร ทิศทางและแนวโน้มของภาคเกษตรในระดับภูมิภาค และยังเป็นข้อมูลที่สามารถใช้ประโยชน์ในการบูรณาการกับหน่วยงานอื่น ๆ ในภูมิภาค เพื่อกำหนดแนวทาง นโยบาย หรือแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการเกษตรในระดับภูมิภาคให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศในภาพรวม

ในช่วงที่ผ่านมา สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1 - 12 ได้ทำการวิเคราะห์และประมาณการภาวะเศรษฐกิจการเกษตรระดับจังหวัด เป็นรายไตรมาสและรายปี โดยเริ่มดำเนินการใน 12 จังหวัด ปัจจุบันขยายการดำเนินการเป็น 53 จังหวัด และมีเป้าหมายที่จะดำเนินการให้ครอบคลุมทุกจังหวัดในปี 2563 เพื่อให้ได้ผลการวิเคราะห์ในระดับจังหวัดที่สามารถนำมาวิเคราะห์เป็นระดับภาคซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงภาพเศรษฐกิจที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อจัดทำภาวะเศรษฐกิจการเกษตรในระดับจังหวัดและระดับภาค เป็นรายไตรมาสและรายปี ให้ครอบคลุมทั้งประเทศ สำหรับเป็นข้อมูลประกอบในการวางแผนหรือการตัดสินใจเชิงนโยบายในระดับพื้นที่
- 2) เพื่อเพิ่มศักยภาพในการวิเคราะห์ข้อมูลและสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจการเกษตรให้กับบุคลากรในระดับภูมิภาค สนับสนุนการมีบทบาทในการขึ้นนำการพัฒนาการเกษตรในระดับจังหวัดและระดับภาคอย่างมีคุณภาพ

เป้าหมาย

รายงานภาวะเศรษฐกิจการเกษตรระดับจังหวัดและระดับภาค เป็นรายไตรมาสและรายปี ประกอบด้วย สาขาพืช สาขาปศุสัตว์ สาขาประมง สาขาบริการทางการเกษตร และสาขาป่าไม้ จำนวน 76 จังหวัด โดยมีระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่ปี 2562 - 2564 (ปี 2562 จำนวน 53 จังหวัด ปี 2563 และ ปี 2564 จำนวน 76 จังหวัด)

กิจกรรมการดำเนินงาน

- 1) การอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดทำ GPP แบบปริมาตรลูกโซ่ (Chain Volume Measures: CVM) ซึ่งเป็นวิธีการคำนวณแบบใหม่ที่สามารถสะท้อนถึงทิศทางการเติบโตของเศรษฐกิจได้ดีกว่าเดิม เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำ GPP แบบ CVM ให้แก่เจ้าหน้าที่สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1 - 12
- 2) การจัดทำภาวะเศรษฐกิจการเกษตรระดับจังหวัด โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1 - 12 รับผิดชอบดำเนินการรวบรวมข้อมูลและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจการเกษตร วิเคราะห์และประมาณการภาวะเศรษฐกิจการเกษตรระดับจังหวัด สรุปรวบรวมและติดตามสถานการณ์ในพื้นที่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์และเขียนรายงานภาวะเศรษฐกิจการเกษตรระดับจังหวัด และจัดทำรายงานภาวะเศรษฐกิจการเกษตรระดับจังหวัด รายปี 1 ฉบับ (ปี 2561 และแนวโน้มปี 2562) และรายไตรมาส 3 ฉบับ (ไตรมาส 1 ไตรมาส 2 และ ไตรมาส 3 ของปี 2562)
- 3) การประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดทำภาวะเศรษฐกิจการเกษตรระดับภาค เพื่อชี้แจงและให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำภาวะเศรษฐกิจการเกษตรระดับภาค
- 4) การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรระดับภูมิภาค เพื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรระดับภูมิภาคให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ และเกษตรกร สามารถนำผลการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรระดับภูมิภาคไปใช้ประกอบการวางแผนและการตัดสินใจเชิงนโยบายด้านการเกษตรในระดับพื้นที่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) การจัดทำรายงานภาวะเศรษฐกิจการเกษตรในระดับจังหวัดและระดับภาคที่มีคุณภาพ สามารถสะท้อนให้เห็นถึงทิศทางการเติบโตของภาคเกษตรในระดับจังหวัดอย่างถูกต้อง มีความสอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจการเกษตรในระดับประเทศ และสามารถใช้เป็นแนวทางประกอบการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรในภูมิภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) เจ้าหน้าที่สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรมีความรู้ความเข้าใจในโครงสร้างภาคเกษตรและสถานการณ์การเกษตรในระดับภูมิภาค รวมทั้งสามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนงาน/โครงการ ในระดับภูมิภาคได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพิ่มบทบาทการเป็นองค์กรชั้นนำการพัฒนากการเกษตรในระดับจังหวัด และเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กร

กรอบแนวคิดและแนวทางการจัดทำภาวะเศรษฐกิจการเกษตรระดับภูมิภาค

1. การจัดทำรายได้ประชาชาติ

บัญชีประชาชาติ คือ การบันทึกธุรกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม (Aggregate) ตามหลักของการลงบัญชี (Accounting) ในรูปของตัวเงิน (Money Term) โดยแสดงรายละเอียดด้านการผลิตสินค้าและบริการ รายได้ การใช้จ่ายอุปโภคบริโภค การลงทุน และการประกอบธุรกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างภาคเศรษฐกิจในประเทศและต่างประเทศ เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่าง ๆ ของระบบเศรษฐกิจในรอบระยะเวลาหนึ่ง

การจัดทำรายได้ประชาชาติ สามารถคำนวณได้ 3 ด้าน คือ 1) ด้านการผลิต (Production Approach) เป็นการวัดมูลค่าของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายทั้งหมดที่ผลิตได้ในระบบเศรษฐกิจในรอบระยะเวลาหนึ่ง 2) ด้านการใช้จ่าย (Expenditure Approach) เป็นการวัดมูลค่าของรายจ่ายอุปโภคบริโภคในประเทศในรอบระยะเวลาหนึ่ง ประกอบด้วย รายจ่ายเพื่อการบริโภคของครัวเรือน รายจ่ายเพื่อการลงทุนของภาคเอกชน รายจ่ายของรัฐบาล และการส่งออกสุทธิ และ 3) ด้านรายได้ (Income Approach) เป็นการวัดมูลค่าของผลตอบแทนปัจจัยการผลิตที่เจ้าของปัจจัยการผลิตได้รับในรอบระยะเวลาหนึ่ง ประกอบด้วย ค่าจ้างค่าเช่าที่ดิน ดอกเบี้ย และกำไร

2. นิยามของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ผลิตภัณฑ์ภาค และผลิตภัณฑ์จังหวัด

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) คือ มูลค่าของสินค้าและบริการขั้นสุดท้าย (Final Product) ที่ผลิตขึ้นได้ภายในประเทศในระยะเวลาหนึ่ง (ปกติ 1 รอบปีปฏิทิน)

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาค หรือผลิตภัณฑ์ภาค (Gross Regional Product: GRP) คือ มูลค่าของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตได้จากการประกอบการในขอบเขตพื้นที่ภาคในรอบระยะเวลาหนึ่ง

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด หรือผลิตภัณฑ์จังหวัด (Gross Provincial Product: GPP) คือ มูลค่าของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตได้จากการประกอบการในขอบเขตพื้นที่จังหวัดในรอบระยะเวลาหนึ่ง

ผลิตภัณฑ์มวลรวมแบบราคาประจำปี หรือราคาปัจจุบัน (Current Prices) คือ มูลค่าของสินค้าและบริการที่ผลิตขึ้นในปีปัจจุบัน และคำนวณค่าด้วยราคาตลาดในปีเดียวกัน สะท้อนถึงขนาดของรายได้ของประเทศในแต่ละปี

ผลิตภัณฑ์มวลรวมแบบราคาแท้จริง คือ มูลค่าของสินค้าและบริการในรูปของมูลค่าที่แท้จริง (real term) หรือในเชิงปริมาณ เนื่องจากได้ขจัดผลของการเปลี่ยนแปลงทางด้านราคา สะท้อนถึงศักยภาพที่แท้จริงของการผลิตและการใช้จ่ายของระบบเศรษฐกิจ

3. ความสำคัญของผลิตภัณฑ์มวลรวม

1) เป็นตัวชี้วัดการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ แสดงถึงสถานการณ์และทิศทางการเติบโตทางเศรษฐกิจ ทำให้ทราบว่าเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมาหรือปีอื่น ๆ

2) แสดงถึงโครงสร้างการผลิตและความสามารถในการผลิตสินค้าของประเทศ

3) ใช้ในการเปรียบเทียบฐานะทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ/ภาค/จังหวัด

4) ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศ การวางแผนพัฒนา รวมถึงการกำหนดเป้าหมายของและนโยบายทางเศรษฐกิจของประเทศ

4. ผลผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร

ผลผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร หรือมูลค่าเพิ่มภาคเกษตร เป็นการคำนวณทางด้านการผลิต ซึ่งมาจากกิจกรรมการผลิตทางการเกษตร ประกอบด้วยสาขาพืช สาขาปศุสัตว์ สาขาประมง สาขาบริการทางการเกษตร และสาขาป่าไม้

ผลผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศภาคเกษตร (GDP ภาคเกษตร) คือ มูลค่าของสินค้าและบริการทางการเกษตรที่ผลิตขึ้นได้จากกิจกรรมการผลิตทางการเกษตรภายในประเทศในระยะเวลาหนึ่ง (ปกติ 1 รอบปีปฏิทิน)

ผลผลิตภัณฑ์มวลรวมภาค ภาคเกษตร (GRP ภาคเกษตร) คือ มูลค่าของสินค้าและบริการทางการเกษตรที่ผลิตขึ้นได้จากกิจกรรมการผลิตทางการเกษตรในขอบเขตพื้นที่ภาคในรอบระยะเวลาหนึ่ง

ผลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ภาคเกษตร (GPP ภาคเกษตร) คือ มูลค่าของสินค้าและบริการทางการเกษตรที่ผลิตขึ้นได้จากกิจกรรมการผลิตทางการเกษตรในขอบเขตพื้นที่จังหวัดในรอบระยะเวลาหนึ่ง

5. การจัดทำรายงานภาวะเศรษฐกิจการเกษตรระดับภูมิภาค

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1 - 12 (สศท. 1 - 12) เป็นหน่วยงานดำเนินการจัดทำภาวะเศรษฐกิจการเกษตรระดับจังหวัดและระดับภาคในพื้นที่รับผิดชอบ เป็นรายไตรมาสและรายปี ด้วยวิธีประมาณการ ซึ่งประกอบด้วย 5 สาขาการผลิต ได้แก่ สาขาพืช สาขาปศุสัตว์ สาขาประมง สาขาบริการทางการเกษตร และสาขาป่าไม้ โดยกองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร (กนผ.) เป็นหน่วยงานให้คำปรึกษาและคำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่ของ สศท. 1 - 12 ในการจัดทำภาวะเศรษฐกิจการเกษตรระดับจังหวัดและระดับภาค

1) การจัดทำภาวะเศรษฐกิจการเกษตรระดับจังหวัด

ในการวิเคราะห์และประมาณการผลิตภัณฑ์จังหวัด ภาคเกษตร (GPP ภาคเกษตร) และผลิตภัณฑ์ภาคภาคเกษตร (GRP ภาคเกษตร) ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรได้มีการปรับเปลี่ยนชุดข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดและผลิตภัณฑ์ภาคที่คำนวณจากวิธีปีฐานคงที่เป็นวิธีปริมาณลูกโซ่ รวมทั้งจัดทำดัชนีเศรษฐกิจการเกษตรด้วยวิธีแบบปริมาณลูกโซ่ด้วยเช่นกัน

ขั้นตอนการจัดทำสรุปได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดทำฐานข้อมูล โดยข้อมูลที่ใช้ในการจัดทำภาวะเศรษฐกิจการเกษตรระดับจังหวัดและระดับภาค ประกอบด้วย

(1) ข้อมูล GPP ภาคเกษตร ซึ่งประกอบด้วย 5 สาขาการผลิต ได้แก่ สาขาพืช สาขาปศุสัตว์ สาขาประมง สาขาบริการทางการเกษตร และ สาขาป่าไม้ โดยใช้ข้อมูล GPP ภาคเกษตร แบบปริมาณลูกโซ่ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ตั้งแต่ปี 2545 - 2560 โดยในการจัดทำ

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรระดับจังหวัดเป็นรายไตรมาส จะต้องปรับข้อมูลรายปีให้เป็นข้อมูลรายไตรมาส ด้วยวิธี Pro Rata

(2) ข้อมูลดัชนีเศรษฐกิจการเกษตร ซึ่งประกอบด้วย ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร ดัชนีราคา ที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร โดยรวบรวมข้อมูลผลผลิตสินค้าเกษตรจากศูนย์สารสนเทศ การเกษตร (ศสส.) ข้อมูลราคาที่ได้จาก สศท.1 - 12 (รายเดือน รายไตรมาส และรายปี) พิจารณา เลือกสินค้าตัวแทนที่มีมูลค่ารวมกันเป็นสัดส่วนร้อยละ 75 ขึ้นไป ของมูลค่าผลผลิตรายสาขา และคำนวณดัชนี ผลผลิต ดัชนีราคา และดัชนีรายได้เกษตรกร แบบปริมาณลูกโซ่ (Chain Volume Measures: CVM) โดยใช้ ปีฐาน 2550

วิธีการคำนวณแบบ CVM จะทำให้โครงสร้างของความสัมพันธ์ของราคาสินค้าและบริการ มีความเป็นปัจจุบัน และอัตราการขยายตัวมีความถูกต้องมากกว่าวิธีการคำนวณแบบปีฐานคงที่ (Fixed Base Year Constant Price) อย่างไรก็ตาม การคำนวณด้วยวิธีนี้ยังคงมีข้อจำกัด Non-Additive คือ ผลรวมของ มูลค่าจากกิจกรรมการผลิตย่อยไม่เท่ากับมูลค่ารวม

ขั้นตอนที่ 2 การประมาณการ GPP ภาคเกษตร โดยพิจารณาจาก

(1) ตัวแปร ซึ่งประกอบด้วย ตัวแปรภายใน ได้แก่ มูลค่า GPP ภาคเกษตร และแต่ละสาขา การผลิต ได้แก่ สาขาพืช สาขาปศุสัตว์ สาขาประมง สาขาบริการทางการเกษตร และสาขาป่าไม้ และตัวแปร ภายนอก ได้แก่ ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรซึ่งเป็นเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร

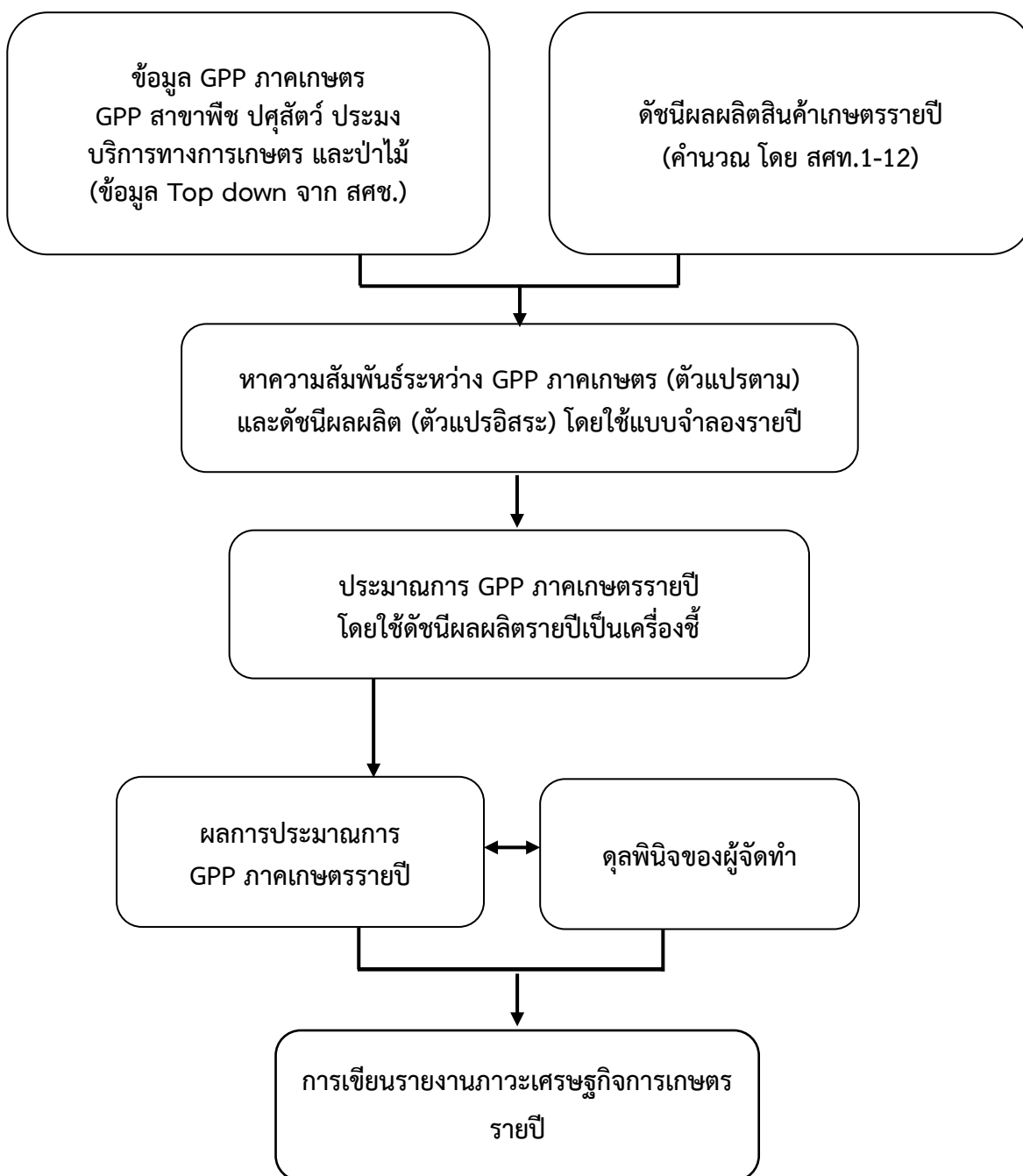
(2) แบบจำลองสำหรับการประมาณการ โดยใช้แบบจำลองทางเศรษฐมิติ อาทิ แบบจำลอง ถดถอยอย่างง่าย หรือแบบจำลองถดถอยเชิงซ้อน (Regression Model) และแบบจำลองอื่น ๆ

(3) ความสอดคล้องระหว่างเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรกับอัตราการเติบโตภาคเกษตร และ สาขาการผลิตต่าง ๆ

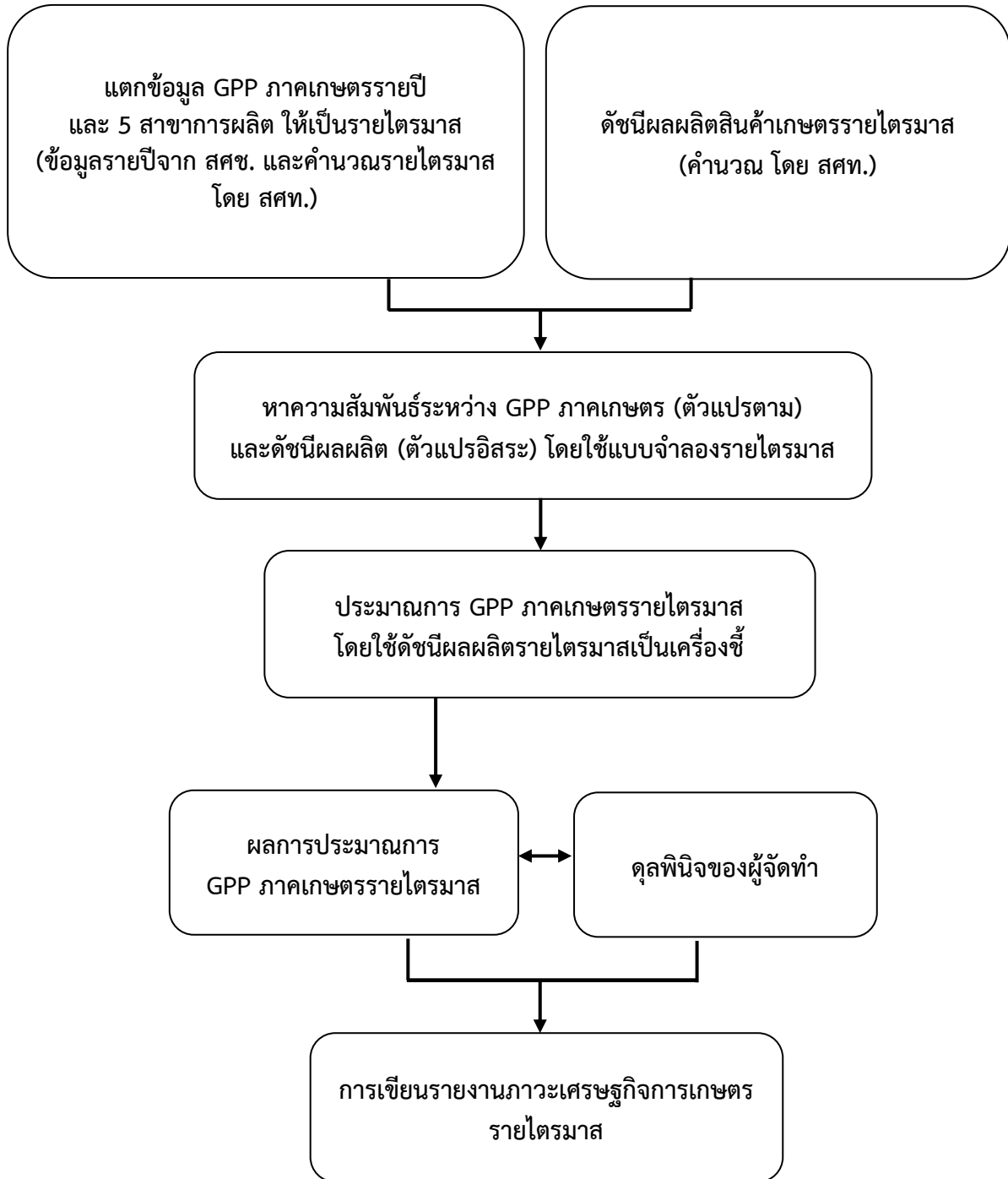
(4) โครงสร้างเศรษฐกิจการเกษตรของจังหวัด โดยพิจารณาจากสัดส่วนของมูลค่าสาขาการผลิต ต่าง ๆ ต่อมูลค่า GPP ภาคเกษตร และสัดส่วนของมูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญในแต่ละสาขาการผลิต เป็นรายไตรมาสและรายปี

ขั้นตอนที่ 3 การจัดทำรายงานภาวะเศรษฐกิจการเกษตรระดับจังหวัด เป็นการนำเสนอ ผลการวิเคราะห์และการประมาณการภาวะเศรษฐกิจการเกษตรระดับจังหวัด โดยอธิบายถึงสถานการณ์และ สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ทิศทางของการเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มที่จะเกิดขึ้น ทั้งนี้ ในการอธิบาย ประกอบการจัดทำรายงานขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้จัดทำ โดย 1) การอธิบายถึงปัจจัยบวกปัจจัยลบ และ สถานการณ์ต้องสอดคล้องกับทิศทางการเติบโตของ GPP ภาคเกษตร 2) การอธิบายสถานการณ์โดยใช้ข้อมูล จากตารางตรวจสอบตัวเลขให้ถูกต้อง และ 3) การอธิบายสาเหตุการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของผลผลิตและราคา สินค้าเกษตรควรให้เหตุผลอย่างสมเหตุสมผล

การจัดทำภาวะเศรษฐกิจการเกษตร รายปี

การจัดทำภาวะเศรษฐกิจการเกษตร รายไตรมาส

2) การจัดทำภาวะเศรษฐกิจการเกษตรระดับภาค

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1 - 12 (สศท. 1 - 12) ได้มีการจัดทำภาวะเศรษฐกิจการเกษตรระดับภาค ด้วยวิธีประมาณการ ซึ่งประกอบด้วย 5 สาขาการผลิต ได้แก่ สาขาพืช สาขาปศุสัตว์ สาขาประมง สาขาบริการทางการเกษตร และสาขาป่าไม้ มีขั้นตอนการดำเนินการ เช่นเดียวกับการดำเนินการในระดับจังหวัด และเพื่อให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในระดับพื้นที่ สอดคล้องกับการแบ่งภาคตามแผนพัฒนาภาค ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 จึงได้มีการแบ่งภาคเป็น 6 ภาค ดังนี้

(1) **ภาคเหนือ** ประกอบด้วย 17 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน เชียงราย พะเยา น่าน แพร่ พิชณุโลก อุตรดิตถ์ เพชรบูรณ์ สุโขทัย ตาก นครสวรรค์ อุทัยธานี พิจิตร และกำแพงเพชร โดยมีผู้รับผิดชอบ คือ สศท.1 สศท.2 และ สศท.12

(2) **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** ประกอบด้วย 20 จังหวัด ได้แก่ หนองบัวลำภู อุรธานี หนองคาย เลย บึงกาฬ ขอนแก่น มหาสารคาม กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด สุรินทร์ บุรีรัมย์ นครราชสีมา ชัยภูมิ อุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ มุกดาหาร สกลนคร และนครพนม โดยมีผู้รับผิดชอบ คือ สศท.3 สศท.4 สศท.5 และ สศท.11

(3) **ภาคกลาง** ประกอบด้วย 17 จังหวัด ได้แก่ สระบุรี พระนครศรีอยุธยา ชัยนาท สิงห์บุรี อ่างทอง ลพบุรี สมุทรปราการ ปทุมธานี สมุทรสาคร นครปฐม นนทบุรี สุพรรณบุรี ราชบุรี กาญจนบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และสมุทรสงคราม โดยมีผู้รับผิดชอบ คือ สศท.7 และ สศท.10

(4) **ภาคตะวันออก** ประกอบด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ ตราด จันทบุรี ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา สระแก้ว นครนายก และปราจีนบุรี โดยมีผู้รับผิดชอบ คือ สศท.6

(5) **ภาคใต้** ประกอบด้วย 11 จังหวัด ได้แก่ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา สตูล ตรัง กระบี่ พังงา ระนอง และภูเก็ต โดยมีผู้รับผิดชอบ คือ สศท.8 และ สศท.9

(6) **ภาคใต้ชายแดน** ประกอบด้วย 3 จังหวัด ได้แก่ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส โดยมีผู้รับผิดชอบ คือ สศท.9

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรระดับภาค

ภาคเหนือ

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรไตรมาส 2 ปี 2562 และแนวโน้มปี 2562

ภาคเหนือ

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรภาคเหนือ ไตรมาส 2 ปี 2562 หดตัวร้อยละ 5.6 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยสาขาพืชหดตัวร้อยละ 7.9 สาขาประมงหดตัวร้อยละ 1.5 สาขาบริการทางการเกษตรหดตัวร้อยละ 3.9 และสาขาป่าไม้หดตัวร้อยละ 5.3 ในขณะที่สาขาปศุสัตว์ขยายตัวร้อยละ 2.6 โดยปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อภาคเกษตร ได้แก่ ความผันผวนของสภาพอากาศที่ร้อนและแห้งแล้งยาวนาน ปริมาณน้ำฝนลดลง การระบาดของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด และภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว ส่งผลให้ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ลดลงร้อยละ 5.9 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยปริมาณผลผลิตข้าวนาปรังและลำไยลดลงร้อยละ 6.6 และ 7.5 เช่นเดียวกับดัชนีราคาสินค้าเกษตรที่เกษตรกรขายได้ลดลงร้อยละ 6.8 ทำให้ดัชนีรายได้เกษตรกรลดลงร้อยละ 12.3

แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรภาคเหนือ ปี 2562 คาดว่าจะหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-8.7) - (-7.7) โดยคาดว่าสาขาพืชหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-11.2) - (-10.2) สาขาประมงหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-2.7) - (-1.7) สาขาบริการทางการเกษตรหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-3.3) - (-2.3) และสาขาป่าไม้หดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-5.6) - (-4.6) ในขณะที่สาขาปศุสัตว์คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 2.0 - 3.0 โดยปัจจัยสำคัญที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อภาคเกษตร อาทิ สภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง (Climate Change) จากภาวะภัยแล้งฝนทิ้งช่วงยาวนาน ปริมาณน้ำฝน น้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลาง รวมทั้งแหล่งน้ำธรรมชาติลดลง การระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช ภาวะเศรษฐกิจโลกชะลอตัว และมาตรการกีดกันทางการค้าต่าง ๆ ของประเทศคู่ค้า แต่ยังคงมีปัจจัยสนับสนุนของภาครัฐ อาทิ นโยบายปฏิรูปภาคการเกษตรทั้งต้นทาง กลางทาง ปลายทางภายใต้ตลาดนำการผลิตอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร เป็นต้น

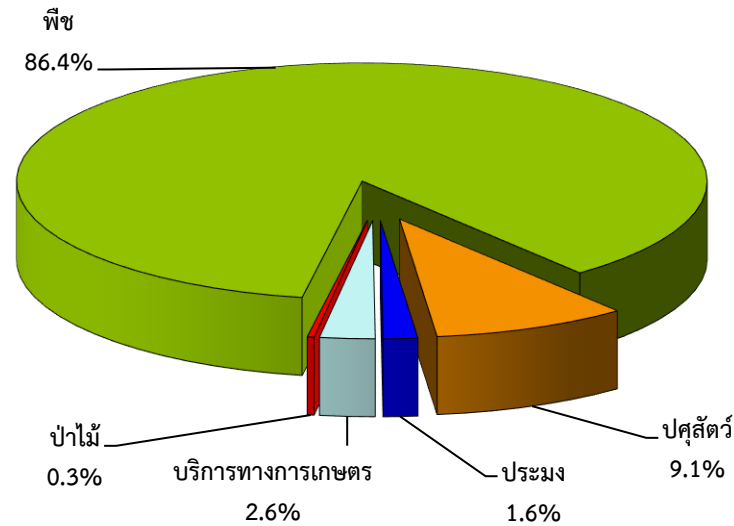
1. ภาพรวมเศรษฐกิจภาคเหนือ

ผลิตภัณฑ์ภาค ณ ราคาประจำปี ของภาคเหนือ ปี 2560 มีมูลค่า 1,182,872 ล้านบาท ประกอบด้วยภาคเกษตรมูลค่า 293,158 ล้านบาท และภาคนอกเกษตรมูลค่า 889,713 ล้านบาท โดยมีสาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง เป็นสาขาการผลิตหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของภาค คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 24.8 รองลงมาคือ สาขาอุตสาหกรรมมีสัดส่วนร้อยละ 14.8 สาขาการขนส่งขายปลีกมีสัดส่วนร้อยละ 13.7 สาขาการศึกษา มีสัดส่วนร้อยละ 9.3 สาขาตัวกลางทางการเงินมีสัดส่วนร้อยละ 6.9 และสาขาอื่น ๆ มีสัดส่วนรวมกันร้อยละ 30.6

โครงสร้างการผลิตหลักของภาคเหนือประกอบด้วย สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง สาขาอุตสาหกรรม และสาขาการขนส่งขายปลีกเป็นสำคัญ โดยมีสินค้าหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ คือ ข้าว ลำไย ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน ยางพารา สุกร ไก่เนื้อ ไข่ไก่ โคเนื้อ และน้ำมันดิบ แสดงให้เห็นว่า สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของภาคเหนือเป็นอย่างมาก ดังนั้น จึงให้ความสำคัญกับภาคการเกษตร โดยเฉพาะกลุ่มสินค้าข้าว พืชไร่ พืชสวน และปศุสัตว์ ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ เพื่อพัฒนาอย่างครบวงจรและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน นอกจากนี้ นโยบายทางด้านเกษตรอื่น ๆ อาทิ นโยบายการประกันราคาสินค้าเกษตร ยังเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาค

สาขาการผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของภาคเหนือ ในปี 2560 ได้แก่ สาขาพืช ซึ่งมีสัดส่วนถึงร้อยละ 86.4 ของผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร หรือ GRP ภาคเกษตร รองลงมา คือ สาขาปศุสัตว์ สาขาบริการทางการเกษตร สาขาประมง และสาขาป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 9.1 2.6 1.6 และ 0.3 ตามลำดับ

สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค ภาคเกษตร ภาคเหนือ

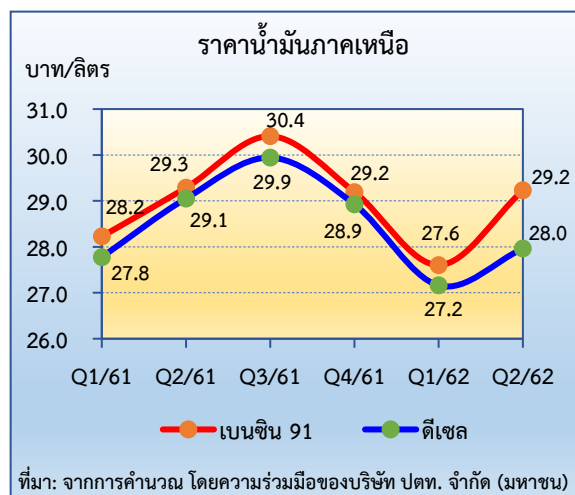

ที่มา: จากการคำนวณ

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตรภาคเหนือ

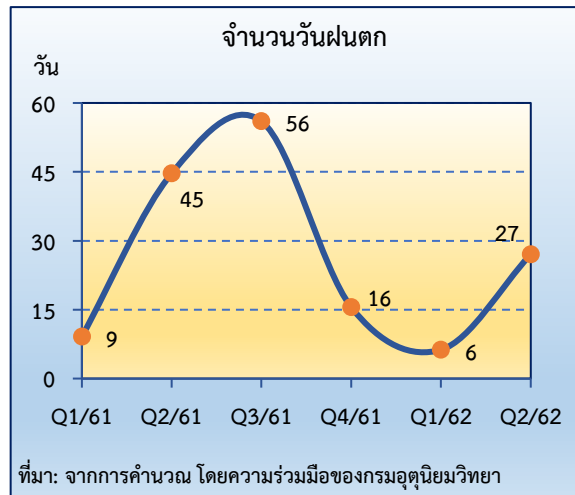
2.1 ราคาน้ำมัน

ราคาน้ำมันเบนซินของภาคเหนือ ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 เฉลี่ยอยู่ที่ 29.2 บาทต่อลิตร ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ 29.3 บาทต่อลิตร หรือลดลงร้อยละ 0.3 ขณะที่ราคาน้ำมันดีเซลเฉลี่ยอยู่ที่ 28.0 บาทต่อลิตร ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ 29.1 บาทต่อลิตร หรือลดลงร้อยละ 3.8 เนื่องจากราคาน้ำมันในตลาดโลกลดลง ซึ่งจะส่งผลให้ต้นทุนในการขนส่งและการผลิตทางการเกษตรลดลง

2.2 สถานการณ์น้ำ

จำนวนวันฝนตกในภาคเหนือ (17 จังหวัด) ช่วง ไตรมาส 2 ของปี 2562 เฉลี่ย 27 วัน ลดลงจากช่วง เดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ 45 วัน หรือลดลงร้อยละ 40.0 ในขณะที่ปริมาณน้ำฝนมีปริมาณ 261.2 มิลลิเมตร ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีปริมาณ 490.2 มิลลิเมตร หรือลดลงร้อยละ 46.7 เนื่องจากสภาพ ภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง (Climate Change)

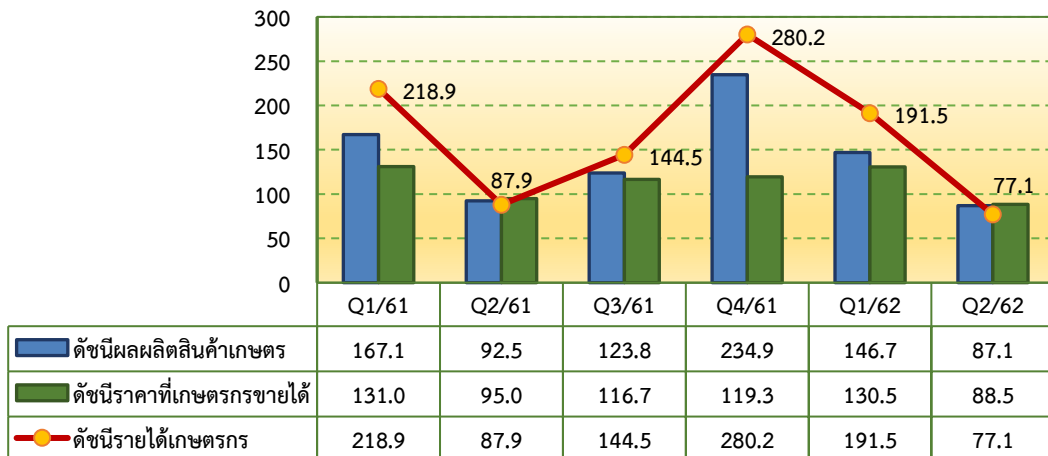

2.3 สถานการณ์ภัยธรรมชาติ และโรคแมลง คัดรูปพืชระบาด

- การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ส่งผลให้อุณหภูมิเพิ่มสูงขึ้น ฝนทิ้งช่วงยาวนาน เกิดภาวะภัยแล้ง
- สถานการณ์การระบาดของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุดในพื้นที่แหล่งผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่สำคัญ

3. เครื่องชี้ทางด้านเศรษฐกิจการเกษตรภาคเหนือ

ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร ภาคเหนือ

ที่มา: จากการคำนวณ

จากกราฟแสดงให้เห็นว่า ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรภาคเหนือในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 อยู่ที่ระดับ 87.1 ลดลงร้อยละ 5.8 จากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ระดับ 92.5 ส่วนดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้อยู่ที่ระดับ 88.5 ลดลงร้อยละ 6.8 จากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ระดับ 95.0 จากราคาสินค้าหลายชนิดที่ลดลงทั้งในส่วนของสินค้าพืช ได้แก่ มันสำปะหลัง ยางพารา อ้อยโรงงาน ลำไย ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวนาปรัง และสินค้าปศุสัตว์ ได้แก่ โคเนื้อ ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรอยู่ที่ระดับ 77.1 ลดลงร้อยละ 12.3 จากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ระดับ 87.9

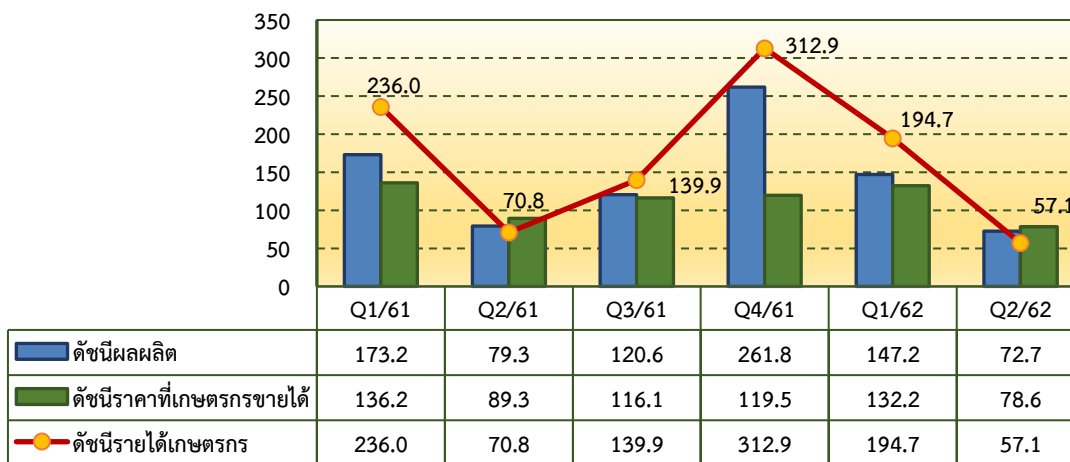
4. ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรภาคเหนือ ไตรมาส 2 ปี 2562

การประมาณการอัตราการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจการเกษตรภาคเหนือ ได้พิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตรดังกล่าวข้างต้น อาทิ สภาพภูมิอากาศค่อนข้างร้อน เกิดภาวะฝนทิ้งช่วง และภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว ส่งผลให้ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรของภาคเหนือ ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 หดตัวร้อยละ 5.6 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 โดยสาขาพืชหดตัวร้อยละ 7.9 สาขาบริการทางการเกษตรหดตัวร้อยละ 3.9 สาขาประมงหดตัวร้อยละ 1.5 และสาขาป่าไม้หดตัวร้อยละ 5.3 ส่วนสาขาปศุสัตว์ขยายตัวร้อยละ 2.6 สำหรับรายละเอียดในแต่ละสาขา มีดังนี้

● สาขาพืช

ปริมาณการผลิตพืชในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 หดตัวเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 โดยดัชนีผลผลิตอยู่ที่ระดับ 72.7 ลดลงร้อยละ 8.3 จากปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 79.3 ขณะที่ดัชนีราคาพืชที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 78.6 ลดลงร้อยละ 12.0 จากปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 89.3 ส่งผลให้ดัชนีรายได้ของสาขาพืชลดลงมาอยู่ที่ระดับ 57.1 หรือลดลงร้อยละ 19.4 จากปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 70.8

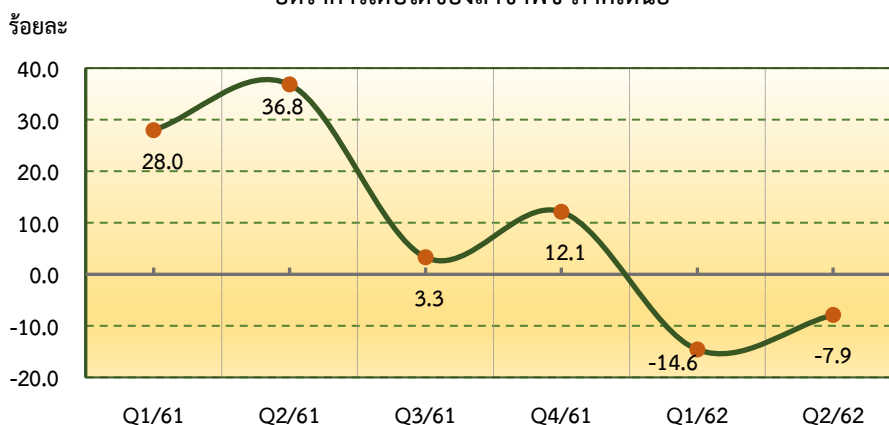
ดัชนีผลผลิต ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร
สาขาพืช ภาคเหนือ

ที่มา: จากการคำนวณ

ภาวะการผลิตสาขาพืชในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีผลผลิตพืชที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวนาปรังและลำไย ผลผลิตลดลงร้อยละ 6.58 และ 7.46 ตามลำดับ เนื่องจากปริมาณผลผลิตข้าวนาปรังลดลงตามเนื้อที่เพาะปลูกจากการส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชใช้น้ำน้อย อาทิ โครงการสานพลังประชารัฐฯ โครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลาย เป็นต้น ประกอบกับลำไยได้รับผลกระทบจากความผันผวนของสภาพอากาศแล้งยาวนาน ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตลดลง อย่างไรก็ตามยังมีสินค้าเกษตรสำคัญของภาคเหนือ ได้แก่ ยางพารา มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และอ้อยโรงงาน ที่มีปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.95 6.16 3.26 และ 2.89 ตามลำดับ ส่งผลให้สาขาพืชในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 หดตัวร้อยละ 7.9

อัตราการเติบโตของสาขาพืช ภาคเหนือ

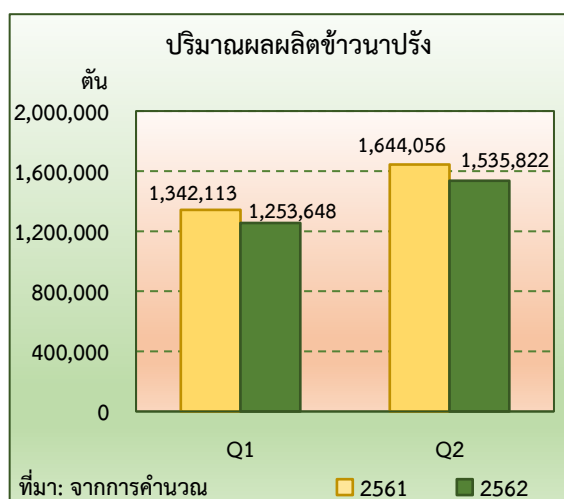

ที่มา: จากการคำนวณ

❖ ข้าวนาปรัง

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตข้าวนาปรังในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 เท่ากับ 1,535,822 ตัน ลดลงจากปีที่ผ่านมา ซึ่งผลิตได้ 1,644,056 ตัน หรือลดลงร้อยละ 6.58 เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกลดลงจากภาครัฐดำเนินโครงการส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อยทดแทนข้าวนาปรัง ได้แก่ โครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูทำนา โครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลาย (พืชตระกูลถั่ว พืชผัก) และเกษตรกรบางพื้นที่งดการปลูกข้าวนาปรังเนื่องจากเห็นว่าเสี่ยงต่อภาวะภัยแล้ง และฝนทิ้งช่วง

ที่มา: จากการคำนวณ

ระดับราคา

ไตรมาส 2 ปี 2562 ราคาข้าวเปลือกเจ้าที่เกษตรกรขายได้ ณ ความชื้น 15% เฉลี่ยตันละ 7,539 บาท ลดลงเล็กน้อยเพียงร้อยละ 1.04 ซึ่งใกล้เคียงกับช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ตันละ 7,618 บาท แม้ว่าปริมาณผลผลิตข้าวนาปรังจะลดลง สืบเนื่องจากผู้ประกอบการทำข้าว/โรงสี ยังคงมีสต็อกข้าวอยู่จำนวนมาก เพราะข้าวนาปรังของภาคเหนือส่วนใหญ่เป็นข้าวพื้นแข็งที่ตลาดส่งออกมีความต้องการน้อยกว่าข้าวหอมมะลิ (ข้าวขาวดอกมะลิ 105)

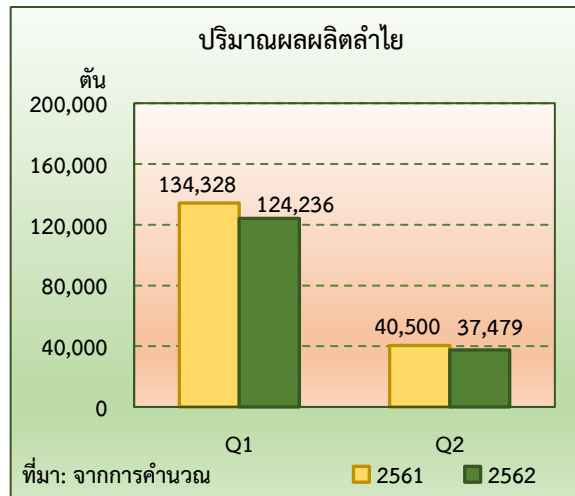
❖ ลำไย

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตลำไยในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 เท่ากับ 37,479 ตัน ลดลงจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีผลผลิต 40,500 ตัน หรือลดลงร้อยละ 7.46 เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศทำให้เกิดภาวะภัยแล้งที่ยาวนาน ส่งผลกระทบต่อการติดช่อดอก และการเจริญเติบโตของผล

ระดับราคา

ไตรมาส 2 ปี 2562 ราคาลำไยร่วงเกรด A ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 23.30 บาท ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ที่มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 25.90 บาท หรือลดลงร้อยละ 10.04 เนื่องจากปี 2562 สภาพอากาศร้อนและแล้งยาวนานส่งผลต่อคุณภาพและราคาลำไยปรับตัวลดลง

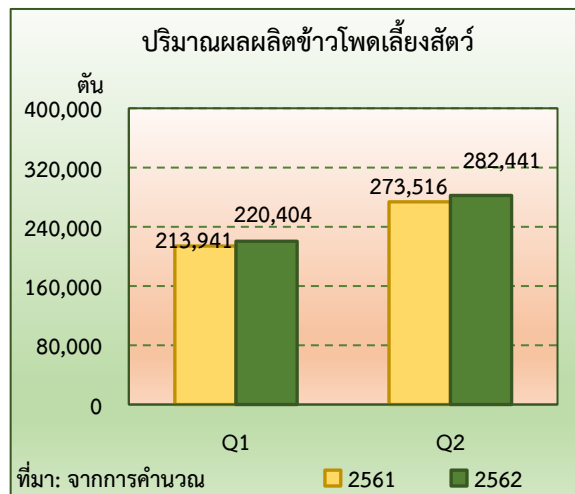
❖ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีผลผลิต 282,441 ตัน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ซึ่งผลิตได้ 273,516 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.26 เป็นผลมาจากการขยายพื้นที่ปลูกภายใต้มาตรการส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อยทดแทนข้าวนาปรังของภาครัฐ อาทิ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเหลือง ถั่วเขียว พืชผักอายุสั้น เพื่อให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนที่มีในพื้นที่ แม้ว่าไตรมาสนี้จะมีหลายพื้นที่ประสบปัญหาภัยแล้ง และหนองกระทู้ข้าวโพดระบาดแต่ไม่ทำให้ผลผลิตได้รับความเสียหายมากนัก

ระดับราคา

ไตรมาส 2 ปี 2562 ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เกษตรกรขายได้ ณ ความชื้น 14.5% เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 7.60 บาท โดยลดลงจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ร้อยละ 10.59 ซึ่งมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 8.50 บาท เนื่องจากเป็นช่วงที่ผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ รุ่น 2 ออกสู่ตลาดมากอีกทั้งปีนี้ก็มีผลผลิตเพิ่มมากขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา เนื่องจากมีการขยายพื้นที่ปลูกจากการส่งเสริมของภาครัฐภายใต้โครงการสานพลังประชารัฐฯ

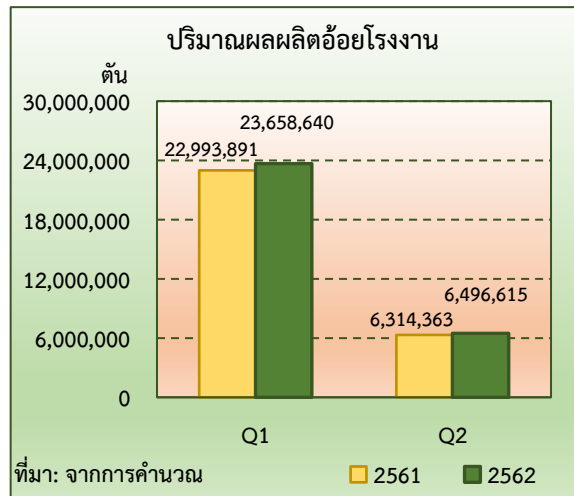
❖ อ้อยโรงงาน

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตอ้อยโรงงานในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 เท่ากับ 6,496,615 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งผลิตได้ 6,314,363 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.89 เนื่องจากเนื้อที่เก็บเกี่ยวเพิ่มมากขึ้น จากนโยบายของภาครัฐที่ส่งเสริมให้เกษตรกรปรับลดพื้นที่ปลูกข้าวในพื้นที่ไม่เหมาะสมไปปลูกอ้อย ประกอบกับโรงงานน้ำตาลยังคงมีแผนส่งเสริมขยายพื้นที่ปลูก เพื่อรองรับการขยายกำลังการผลิตของโรงงานในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์และพิษณุโลก

ระดับราคา

ไตรมาส 2 ปี 2562 ราคาอ้อยโรงงานที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่ตันละ 629 บาท ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ซึ่งมีราคาเฉลี่ยตันละ 821 บาท หรือลดลงร้อยละ 23.39 เนื่องจากประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ ได้แก่ บราซิล อินเดีย สหภาพยุโรป และไทย ผลิตสินค้าได้เพิ่มขึ้น ส่งผลทำให้สถานการณ์ราคาน้ำตาลทรายดิบในตลาดโลกลดลง ทำให้ราคาอ้อยขึ้นต้น ณ ระดับความหวานที่ 10 ซี.ซี.เอส. ปรับตัวลดลงต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2559/60

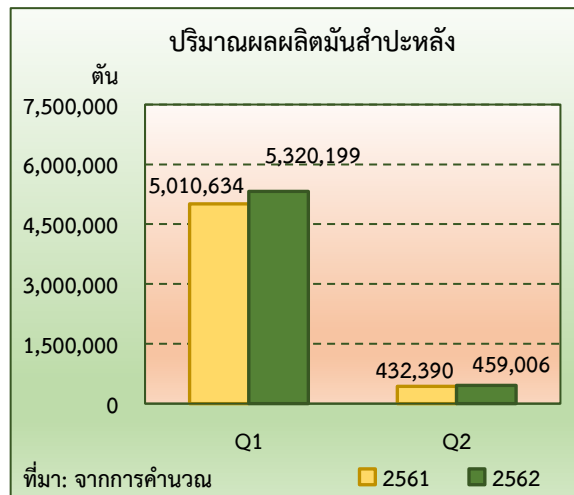
❖ มันสำปะหลัง

ภาวะการผลิต

มันสำปะหลังในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีปริมาณผลผลิตเท่ากับ 459,006 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งผลิตได้ 432,390 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.16 เนื่องจากเกษตรกรมีการใช้ท่อนพันธุ์คุณภาพดีมากขึ้น ทำให้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น ประกอบกับเกษตรกรบางรายรื้ออ้อยต่อทิ้งเพื่อปลูกมันสำปะหลังทดแทน เนื่องจากราคาปีที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ดี

ระดับราคา

ไตรมาส 2 ปี 2562 ราคามันสำปะหลังสดคละที่เกษตรกรขายได้ เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 1.83 บาท โดยลดลงจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ร้อยละ 27.95 ซึ่งมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.54 บาท เนื่องจากราคาส่งออกปรับตัวลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากผู้ผลิตอาหารสัตว์ในตลาดต่างประเทศใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มาเป็นวัตถุดิบทดแทนมันสำปะหลังเพื่อระบายนสต็อคสินค้า ประกอบกับคุณภาพหัวมันสำปะหลังไม่ดีนักจากภาวะภัยแล้งที่ทำให้เชื้อแป้งในหัวมันสำปะหลังลดลง

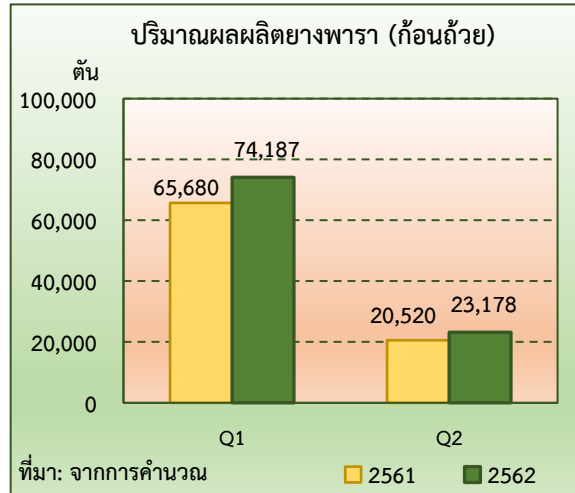
❖ ยางพารา

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตยางพารา (ก้อนถ้วย) ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 เท่ากับ 23,178 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาซึ่งผลิตได้ 20,520 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.95 เนื่องจากสัดส่วนเนื้อที่กรีดยางได้จากต้นยางพาราที่มีอายุเฉลี่ย 10-15 ปี เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นช่วงอายุที่ให้ผลผลิตสูง และมีเนื้อที่เปิดกรีดใหม่ในแหล่งผลิตสำคัญ อาทิ พืชณุโลก เชียงราย น่าน พะเยา เป็นต้น

ระดับราคา

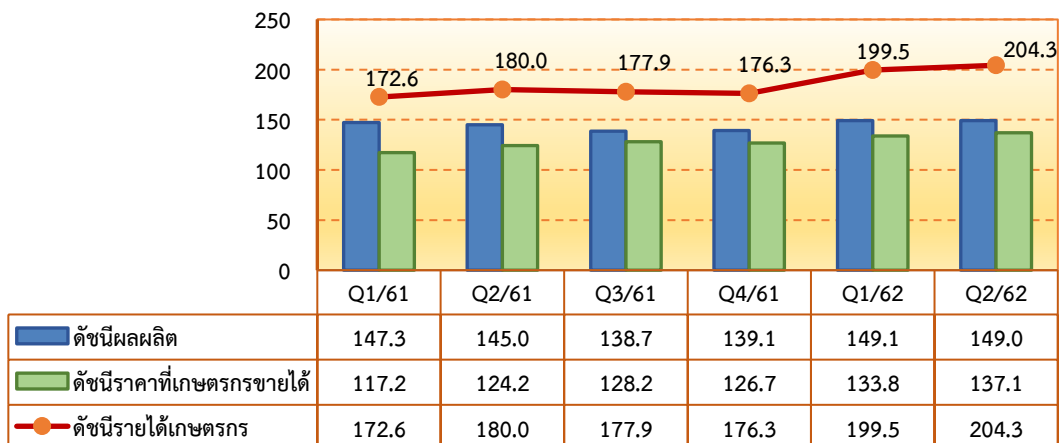
ไตรมาส 2 ปี 2562 ราคายางพารา (ก้อนถ้วย) ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 21.13 บาท โดยลดลงจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมาร้อยละ 22.00 ซึ่งมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 27.13 บาท เนื่องจากราคายางพาราในตลาดโลกลดลงอย่างต่อเนื่อง จากภาวะเศรษฐกิจโลกหดตัว โดยเฉพาะมาตรการด้านการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกากับจีน ประกอบกับราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกอยู่ในระดับต่ำทำให้มีการใช้ยางสังเคราะห์ทดแทนยางพารา ขณะเดียวกันประเทศผู้ผลิตรายใหญ่ ได้แก่ อินโดนีเซีย ไทย เวียดนาม และมาเลเซีย มีปริมาณผลผลิตยางพาราเพิ่มขึ้น

● สาขาปศุสัตว์

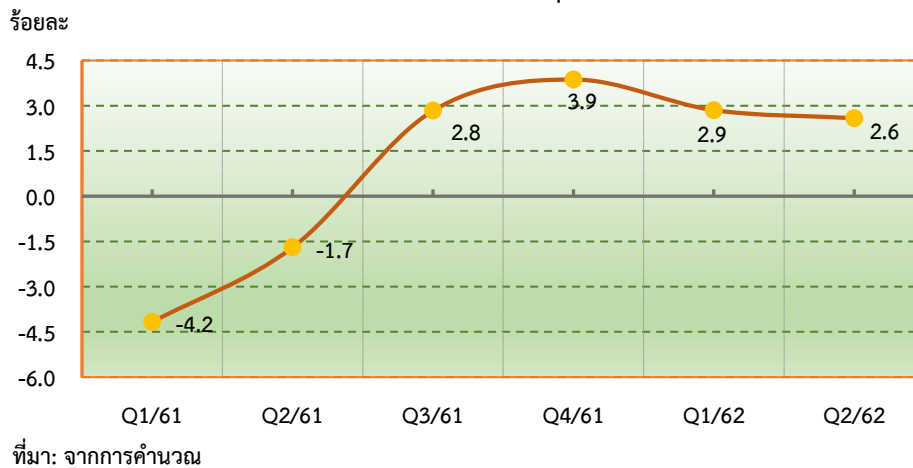
ผลผลิตปศุสัตว์ช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ขยายตัวเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 โดยดัชนีผลผลิตเฉลี่ยไตรมาส 2 ของปี 2562 อยู่ที่ระดับ 149.0 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.8 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 145.0 ขณะที่ดัชนีราคาสินค้าปศุสัตว์ที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 137.1 เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.4 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 124.2 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรสาขาปศุสัตว์อยู่ที่ระดับ 204.3 เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.5 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 180.0

ดัชนีผลผลิต ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร สาขาปศุสัตว์ ภาคเหนือ

การผลิตสาขาปศุสัตว์ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ขยายตัวร้อยละ 2.6 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 เนื่องจากผู้เลี้ยงสุกร ไก่เนื้อ และโคนม มีการปรับระบบการเลี้ยงเข้าสู่ระบบมาตรฐานฟาร์ม มีการเฝ้าระวังควบคุมโรคระบาดสัตว์เป็นอย่างดี ประกอบกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ให้ความช่วยเหลือดูแล ให้คำปรึกษาแนะนำอย่างทั่วถึงทำให้ระบบการผลิตปศุสัตว์มีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ ตลาดทั้งในและต่างประเทศยังมีความต้องการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

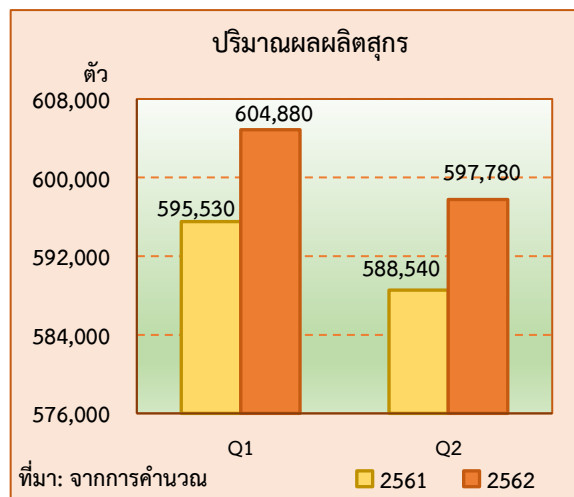
อัตราการเติบโตของสาขาปศุสัตว์ ภาคเหนือ

❖ สุกร

ภาวะการผลิต

การผลิตสุกรมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นตามความต้องการบริโภคที่เพิ่มขึ้นทำให้มีผลผลิตลูกสุกรออกสู่ตลาดอย่างสม่ำเสมอโดยในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีปริมาณการผลิตสุกรมีชีวิต 597,780 ตัว เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ที่มีปริมาณการผลิต 588,540 ตัว หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.57 เนื่องจากเกษตรกรผู้เลี้ยงขยายปริมาณการผลิต มีระบบการบริหารจัดการฟาร์มที่ดี มีหน่วยงานด้านปศุสัตว์ให้การส่งเสริม/ปรึกษา/แนะนำ รวมทั้งการเฝ้าระวังควบคุมโรคระบาดสุกรอย่างมีประสิทธิภาพ

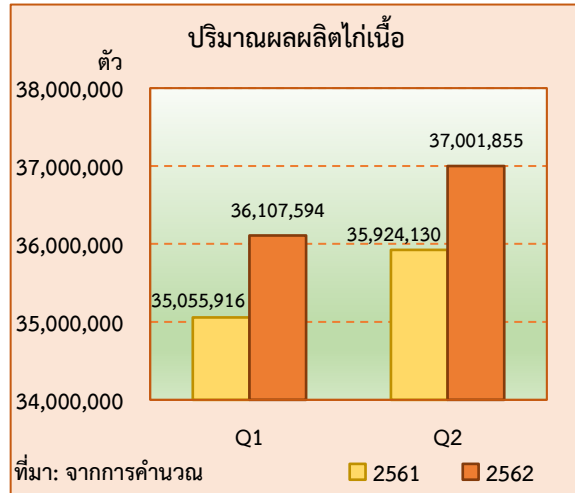
ระดับราคา

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ราคาสุกรน้ำหนักต่ำกว่า 100 กิโลกรัม ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่ กิโลกรัมละ 71.86 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 27.03 จากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ที่มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 56.57 บาท เนื่องจากตลาดภายในประเทศและตลาดส่งออกเนื้อสุกรยังคงมีความต้องการอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับสถานการณ์การระบาดของโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร ทำให้ปริมาณความต้องการเนื้อสุกรของไทยเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากพบการระบาดในหลายประเทศ รวมทั้งทวีปเอเชีย ได้แก่ จีน มองโกเลีย และ สเปน.ลาว ส่งกระทบให้ปริมาณผลผลิตสุกรในระบบตลาดลดลง

❖ ไก่เนื้อ

ภาวะการผลิต

ปริมาณการผลิตไก่เนื้อในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีการขยายตัวเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยเพิ่มขึ้นจาก 35,924,130 ตัว เป็น 37,001,855 ตัว หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.00 เนื่องจากเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อมีการบริหารจัดการฟาร์มที่เป็นไปตามมาตรฐานฟาร์มภายใต้เงื่อนไขของบริษัท คู่สัญญาอย่างเคร่งครัดมีการเฝ้าระวังควบคุมโรคระบาด รวมถึงมีหน่วยงานด้านปศุสัตว์ให้การส่งเสริม/ปรึกษา/แนะนำ อย่างทั่วถึง

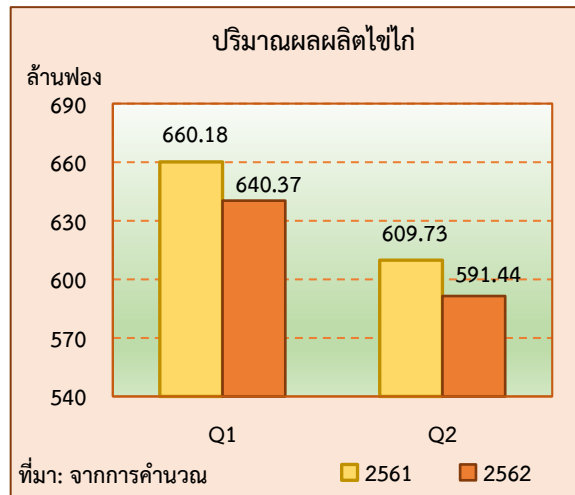
ระดับราคา

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ราคาไก่รุ่นพันธุ์เนื้อ (ฟาร์มประกัน) ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่ กิโลกรัมละ 35.00 บาท ทรงตัวจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา เนื่องจากราคาอยู่ภายใต้เงื่อนไขของการผลิตแบบฟาร์มประกัน หรือฟาร์มพันธุ์สัญญาที่ไม่มีการปรับราคา

❖ ไช้ไก่

ภาวะการผลิต

ปริมาณการผลิตไช้ไก่ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีการหดตัวเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยลดลงจาก 609.73 ล้านฟอง เป็น 591.44 ล้านฟอง หรือลดลงร้อยละ 3.0 เนื่องจากสภาพอากาศร้อน ส่งผลต่ออัตราการให้ไข่ และในช่วงที่ผ่านมา มีมาตรการของรัฐที่ปลดระวางแม่พันธุ์ไก่ไข่ยืนกรงเพิ่มขึ้น เพื่อควบคุมปริมาณผลผลิตไข่ไก่ เพื่อรักษาเสถียรภาพราคาไม่ให้ราคาตกต่ำ

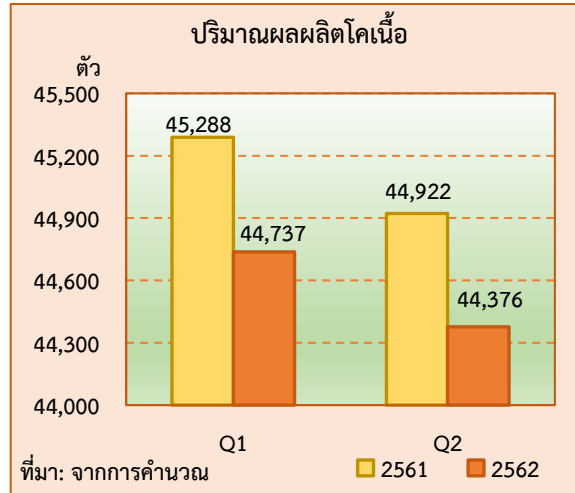
ระดับราคา

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ราคาไข่ไก่สด คณะที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 292 บาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ที่มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 280 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.29 ซึ่งเป็นผลมาจากความต้องการของตลาดทั้งเพื่อการบริโภคในพื้นที่ภายในประเทศและการส่งออกที่เพิ่มมากขึ้น

❖ โคเนื้อ

ภาวะการผลิต

ปริมาณการผลิตโคเนื้อในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีการขยายตัวเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยลดลงจาก 44,922 ตัว เป็น 44,376 ตัว หรือลดลงร้อยละ 1.22 เนื่องจากสถานการณ์ราคาโคเนื้อที่ผ่านมาไม่จูงใจทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนลดปริมาณการผลิตลงเนื่องจากมีต้นทุนด้านอาหารสูง เช่นเดียวกับเกษตรกรที่เลี้ยงโคปล่อยตามธรรมชาติก็ไม่มีมีการขยายปริมาณการผลิต แต่อย่างไรก็ตาม ภาครัฐยังคงดำเนินโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อเพื่อสร้างอาชีพให้แก่เกษตรกรในระดับพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

ระดับราคา

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ราคาโคเนื้อที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่ตัวละ 31,341 บาท ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ที่มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ตัวละ 32,039 บาท หรือลดลงร้อยละ 2.18 ซึ่งเป็นผลกระทบสืบเนื่องจากมาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษีทางด้านสุขอนามัยของประเทศผู้นำเข้า อาทิ สหราชอาณาจักรจากการใช้สารเร่งเนื้อแดง ประกอบกับความต้องการบริโภคเนื้อโคของตลาดโลกลดลง และการส่งออกของประเทศผู้ผลิตรายใหญ่ เช่น อเมริกา ออสเตรเลีย เพิ่มขึ้น

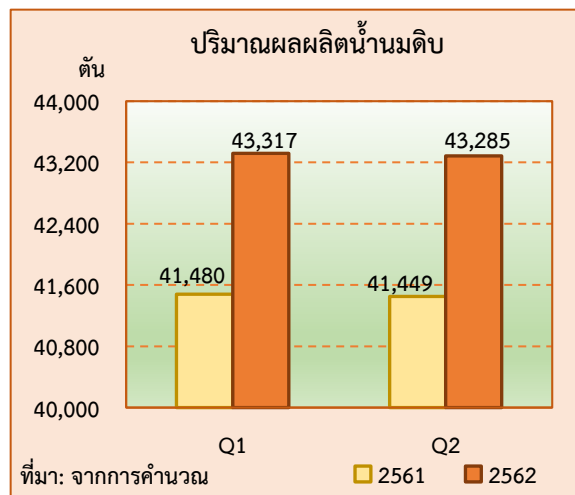
❖ นํ้านมดิบ

ภาวะการผลิต

ปริมาณการผลิตนํ้านมดิบในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีการขยายตัวเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยเพิ่มขึ้นจาก 41,449 ตัน เป็น 43,285 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.43 เนื่องจากเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมมีการพัฒนาระบบบริหารจัดการฟาร์มที่ดีเป็นไปตามมาตรฐานฟาร์ม รวมทั้งมีการดูแลเอาใจใส่ทำให้อัตราการให้ผลผลิตนํ้านมดิบต่อตัวเพิ่มขึ้น และมีคุณภาพดี

ระดับราคา

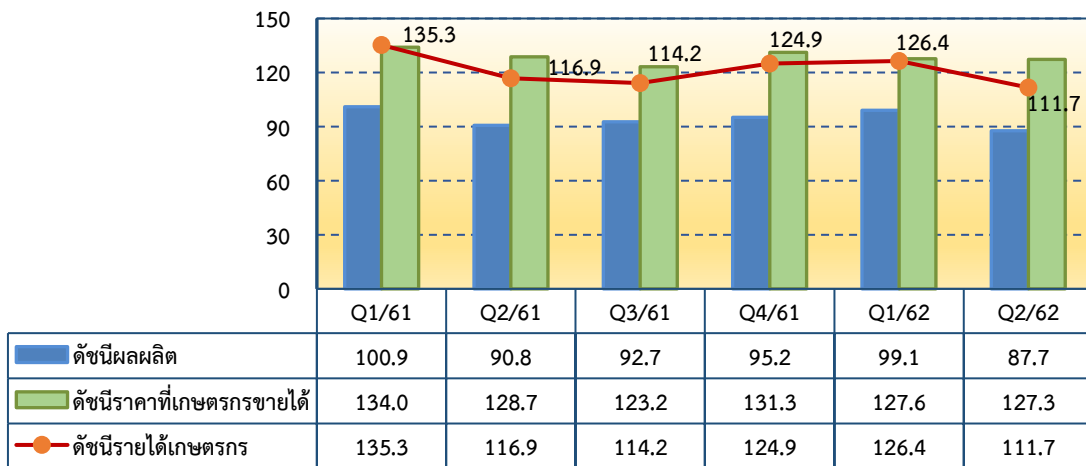
ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ราคานํ้านมดิบที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 18.25 บาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ที่มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 18.14 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.56 เนื่องจากราคาที่เกษตรกรขายได้ขึ้นอยู่กับคุณภาพนํ้านมดิบที่เกษตรกรผลิตได้ จึงจูงใจให้เกษตรกรมีการปรับปรุงคุณภาพนํ้านมดิบให้ดีขึ้น

● สาขาประมง

ผลผลิตประมงภาคเหนือในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 หดตัวเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยดัชนีผลผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 87.7 ลดลงร้อยละ 3.4 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 90.8 ขณะที่ดัชนีราคาสินค้าประมงที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 127.3 ลดลงร้อยละ 1.1 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 128.7 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรรายได้เกษตรกรสาขาประมงอยู่ที่ระดับ 111.7 หรือลดลงร้อยละ 4.4 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 116.9

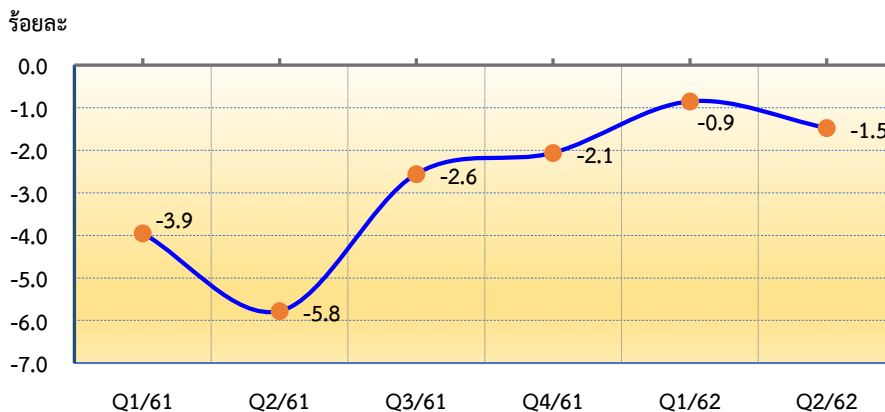
ดัชนีผลผลิต ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร
สาขาประมง ภาคเหนือ

ที่มา: จากการคำนวณ

ภาวะการผลิตสาขาประมงในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 หดตัวร้อยละ 1.5 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา จากประมงเพาะเลี้ยงซึ่งเป็นการทำประมงส่วนใหญ่ของภาคเหนือที่ลดลง สืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่มีสภาวะแล้งจัด อุณหภูมิสูงกว่าปกติ ปลาเกิดภาวะน็อกน้ำ (Fish Kill) ทำให้อัตราการตายสูง ส่วนการจับปลาจากแหล่งน้ำธรรมชาติเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.0 เนื่องจากผลผลิตปลาที่เกิดจากการปล่อยพันธุ์ปลาภายใต้การสนับสนุนพันธุ์ของหน่วยงานภาครัฐผ่านโครงการต่าง ๆ ครอบคลุมและโตเต็มที่

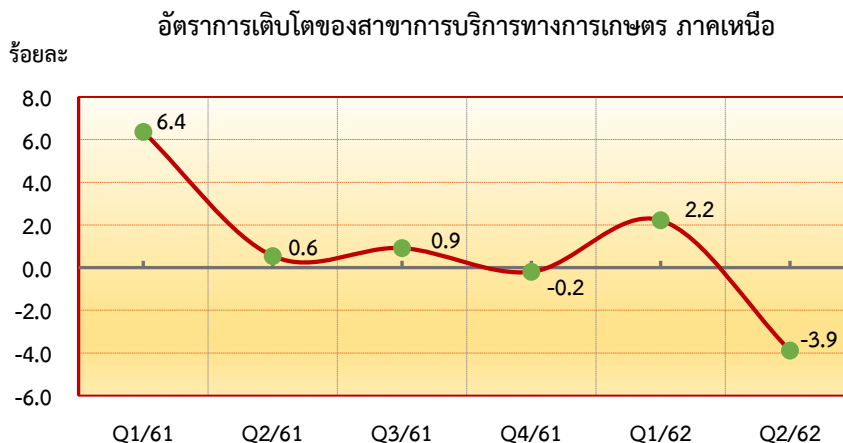
อัตราการเติบโตของสาขาประมง ภาคเหนือ

ที่มา: จากการคำนวณ

- สาขาบริการทางการเกษตร

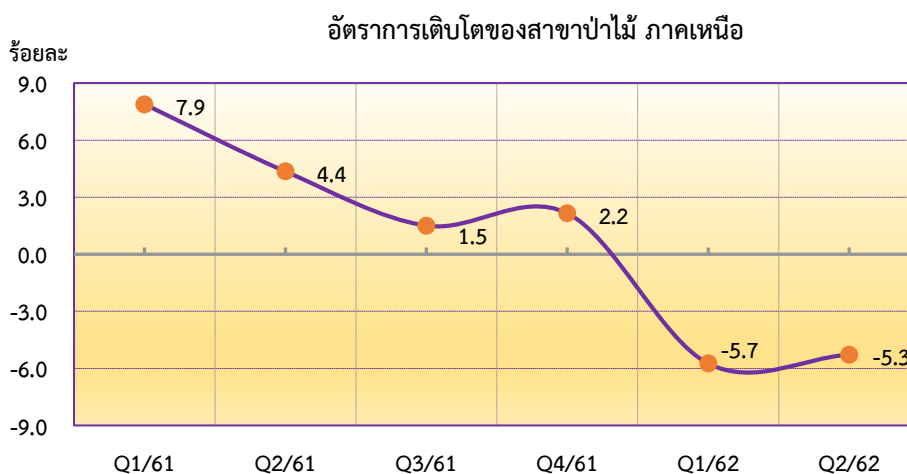
ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 สาขาบริการทางการเกษตรหดตัวร้อยละ 3.9 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 เนื่องจากกิจกรรมการเก็บเกี่ยวข้าวนาปรังลดลงตามเนื้อที่เพาะปลูก กิจกรรมการคัดแยกเกรดลำไยที่ใช้เครื่องจักรลดลงตามผลผลิตที่ลดลง อีกทั้งกิจกรรมเตรียมดินปลูกของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฯ รุ่น 1 ปีเพาะปลูก 2562/63 ล่าช้ากว่าปีที่ผ่านมา เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ทำให้ปริมาณฝนน้อยและไม่เป็นไปตามฤดูกาล

ที่มา: จากการคำนวณ

- สาขาป่าไม้

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 สาขาป่าไม้หดตัวร้อยละ 5.3 เมื่อเทียบกับ ปี 2561 เนื่องจากแผนการจัดการงานไม้ขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (ออป.) ในพื้นที่ภาคเหนือไม่ขยายปริมาณการผลิต สืบเนื่องจากปริมาณความต้องการใช้ไม้เป็นวัตถุดิบในहतอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ลดลงจากภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว ทำให้มีการปรับเปลี่ยนไปใช้วัสดุทดแทนไม้สักมากขึ้น

ที่มา: จากการคำนวณ

5. แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรภาคเหนือ ปี 2562

เศรษฐกิจการเกษตรภาคเหนือในปี 2562 คาดว่าจะหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-8.7) - (-7.7) โดยสาขาพืชหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-11.2) - (-10.2) สาขาประมงหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-2.7) - (-1.7) สาขาบริการทางการเกษตรและสาขาป่าไม้ คาดว่าจะหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-3.3) - (-2.3) และ (-5.6) - (-4.6) ตามลำดับส่วนสาขาปศุสัตว์ขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 2.0 - 3.0 ทั้งนี้เป็นไปตามปัจจัยเสี่ยงที่ไม่สามารถคาดการณ์หรือไม่สามารถควบคุมได้โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศซึ่งอาจส่งผลต่อปริมาณผลผลิตสินค้าเกษตร แต่อย่างไรก็ตาม ยังคงมีปัจจัยสนับสนุนที่เป็นแรงผลักดันในการขับเคลื่อนภาคการเกษตรจากนโยบายของภาครัฐอย่างต่อเนื่อง

● สาขาพืช

ภาวะการผลิตสาขาพืช ปี 2562 คาดว่าจะมีผลผลิตที่เก็บเกี่ยวและออกสู่ตลาดลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากมีปัจจัยหลายประการที่ส่งผลกระทบต่อภาคเกษตร เช่น สภาพภูมิอากาศที่ผันผวนทำให้ปริมาณน้ำฝนและปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก และแหล่งน้ำธรรมชาติลดลงฤดูกาลเพาะปลูกข้าวนาปีล่าช้า บางพื้นที่งดการปลูกข้าวนาปรังเนื่องจากเสี่ยงต่อภัยแล้งเกิดภาวะฝนทิ้งช่วงยาวนาน สภาพอากาศร้อนจัดกระทบต่อการติดดอกออกช่อของลำไยและโรคแมลงศัตรูพืชระบาด (หนอนกระพู่ ข้าวโพดลายจุด) ส่งผลให้ปริมาณการผลิตของสาขาพืชหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-11.2) - (-10.2) เมื่อเทียบกับปี 2561 แม้ว่าราคาสินค้าเกษตรหลายชนิดจะอยู่ในเกณฑ์ดีโดยเฉพาะข้าวหอมมะลิ ข้าวเหนียว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง และลำไย ภูมิใจให้เกษตรกรดูแลเอาใจใส่ผลผลิตมากขึ้น อีกทั้งภาครัฐยังคงดำเนินนโยบายปรับโครงสร้างภาคการเกษตร กำหนดยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับภาคโดยการปรับลดพื้นที่ปลูกสินค้าเกษตรที่มีปัญหาขยายปริมาณการผลิตสินค้าที่มีศักยภาพด้านตลาดมุ่งเน้นการเพิ่มผลผลิตการผลิต (Productivity) และการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ (Logistics) ของสินค้าเกษตรที่เชื่อมโยงระหว่างภูมิภาค

● สาขาปศุสัตว์

ภาวะการผลิตสาขาปศุสัตว์ ปี 2562 คาดว่าจะขยายตัวเพิ่มขึ้นอยู่ในช่วงร้อยละ 2.0 - 3.0 เมื่อเทียบกับปี 2561 จากปริมาณการผลิตปศุสัตว์โดยเฉพาะสุกรและไก่เนื้อซึ่งเป็นสินค้าสำคัญของภาคเหนือมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเนื่องจากเกษตรกรผู้เลี้ยงมีระบบการบริหารจัดการฟาร์มที่ดี เข้าสู่ระบบมาตรฐานฟาร์มเพิ่มขึ้น อีกทั้งในระดับพื้นที่มีหน่วยงานด้านปศุสัตว์คอยให้คำปรึกษาแนะนำการควบคุมและป้องกันโรคระบาดสัตว์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

● สาขาประมง

ภาวะการผลิตสาขาประมง ปี 2562 คาดว่าจะหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-2.7) - (-1.7) เมื่อเทียบกับปี 2561 เนื่องจากสถานการณ์ภัยแล้งทำให้ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการทำประมงเพาะเลี้ยง (กระชังแม่น้ำ) ซึ่งเป็นการทำประมงส่วนใหญ่ของภาคเหนือ ประกอบกับสภาพอากาศที่ร้อนจัดส่งผลให้ปลาตายและเจริญเติบโตไม่เต็มที่

● สาขาบริการทางการเกษตร

การบริการทางการเกษตร ปี 2562 มีแนวโน้มหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-3.3) - (-2.3) เมื่อเทียบกับปี 2561 ตามกิจกรรมการเพาะปลูกจนถึงเก็บเกี่ยวของสาขาพืชที่ลดลง ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และลำไย

● สาขาป่าไม้

ปี 2562 สาขาป่าไม้มีแนวโน้มหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-5.6) - (-4.6) เมื่อเทียบกับปี 2561 จากแผนบริหารจัดการงานไม้ขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (ออป.) ที่ไม่มีการขยายปริมาณการผลิต ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวทำให้มีการหันไปใช้วัสดุทดแทนไม้สักซึ่งมีราคาถูกกว่าทดแทน

ตารางที่ 1 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์ภาค ภาคเกษตร ภาคเหนือ

หน่วย: ร้อยละ

สาขา	ปี 2561	ปี 2562	
		ไตรมาส 2	ทั้งปี
ภาคเกษตร	19.1	-5.6	(-8.7) - (-7.7)
พืช	16.9	-7.9	(-11.2) - (-10.2)
ปศุสัตว์	0.1	2.6	2.0 - 3.0
ประมง	23.7	-1.5	(-2.7) - (-1.7)
บริการทางการเกษตร	1.4	-3.9	(-3.3) - (-2.3)
ป่าไม้	4.0	-5.3	(-5.6) - (-4.6)

ที่มา: ประมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1 2 และ 12

ตารางที่ 2 ผลผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของภาคเหนือ (ปีปฏิทิน)

สินค้า	ไตรมาส 2		อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
	ปี 2561	ปี 2562	
ข้าวเปลือกนาปี (ตัน)	-	-	-
ข้าวเปลือกนาปรัง (ตัน)	1,644,056	1,535,822	-6.58
ลำไย (ตัน)	40,500	37,479	-7.46
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ตัน)	273,516	282,441	3.26
อ้อยโรงงาน (ตัน)	6,314,363	6,496,615	2.89
มันสำปะหลัง (ตัน)	432,390	459,006	6.16
ยางพารา (ยางก้อน) (ตัน)	20,520	23,178	12.95
สุกร (ตัว)	588,540	597,780	1.57
ไก่เนื้อ (ตัว)	35,924,129	37,001,855	3.00
ไข่ไก่ (ฟอง)	609,732,000	591,440,000	-3.00
โคเนื้อ (ตัว)	44,922	44,376	-1.22
น้ำนมดิบ (ตัน)	41,449	43,285	4.43

ที่มา: ประมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1 2 และ 12

หมายเหตุ: ข้าวเปลือก ข้าวเปลือกทุกพันธุ์ที่เพาะปลูกในภาคเหนือ สุกร น้ำหนักเฉลี่ย 98 กิโลกรัมต่อตัว ไก่เนื้อ 1.5 กิโลกรัมต่อตัว

โคเนื้อขนาดกลาง 350 กิโลกรัมต่อตัว

ตารางที่ 3 ราคาที่เกษตรกรขายได้ของสินค้าเกษตรที่สำคัญ ภาคเหนือ

หน่วย: บาท

สินค้า	ไตรมาส 2		อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
	ปี 2561	ปี 2562	
ข้าวเปลือกนาปีความชื้น 15% (ตัน)	-	-	-
ข้าวเปลือกนาปรัง ความชื้น 15% (ตัน)	7,618.00	7,539.00	-1.04
ลำไยร่วงเกรด A (กิโลกรัม)	25.89	23.29	-10.04
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เมล็ด ความชื้น 14 - 15 % (กิโลกรัม)	8.53	7.61	-10.79
อ้อยโรงงาน (ตัน)	821.00	629.00	-23.39
หัวมันสำปะหลังสดคละ (กิโลกรัม)	2.54	1.83	-27.95
ยางพาราก้อนถ้วย (กิโลกรัม)	17.32	21.13	22.00
สุกร น้ำหนักต่ำกว่า 100 กิโลกรัม (กิโลกรัม)	56.57	71.86	27.03
ไก่อู่นพันธุ์เนื้อ (ฟาร์มประกัน) น้ำหนัก 1.5 กิโลกรัม/ตัว (กิโลกรัม)	35.00	35.00	0.00
ไข่ไก่ (ร้อยฟอง)	280.00	292.00	4.29
โคเนื้อ น้ำหนัก 300 – 350 กิโลกรัม (ตัว)	32,039.00	31,341.00	-2.18
น้ำมันดิบ (ตัน)	18,143.00	18,245.00	0.56

ที่มา: ประมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 12 และ 12

หมายเหตุ: ข้าวเปลือก เป็นราคาเฉลี่ยจากข้าวเปลือกทุกสายพันธุ์ที่ปลูกในภาคเหนือ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรไตรมาส 2 ปี 2562 และแนวโน้มปี 2562

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไตรมาส 2 ปี 2562 หดตัวร้อยละ 20.5 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา สาขาพืชหดตัวร้อยละ 32.0 สาขาประมงหดตัวร้อยละ 3.8 สาขาบริการทางการเกษตรหดตัวร้อยละ 5.2 ในขณะที่สาขาปศุสัตว์ขยายตัวร้อยละ 1.1 และสาขาป่าไม้ขยายตัวร้อยละ 1.9 โดยปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อภาคเกษตร คือ ปริมาณน้ำฝนที่ลดลงจากภาวะฝนทิ้งช่วง ส่งผลให้ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ลดลงร้อยละ 20.9 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะปริมาณผลผลิตอ้อยโรงงานและข้าวนาปรังที่ลดลงถึงร้อยละ 72.3 และ 27.6 ทำให้ดัชนีรายได้ภาคเกษตรลดลงร้อยละ 15.3

แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี 2562 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 4.0-5.0 โดยสาขาพืชขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 4.8 - 5.8 สาขาปศุสัตว์ขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.6 - 1.6 สาขาประมงหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-4.6) - (-3.6) สาขาป่าไม้ขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.6 - 1.6 และสาขาบริการทางการเกษตรคาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.2 - 1.2 โดยปัจจัยสำคัญที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อภาคเกษตร อาทิ เศรษฐกิจโลกที่มีทิศทางดีขึ้น เป็นผลดีต่อการส่งออกสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรของไทย การดำเนินนโยบายและมาตรการด้านการเกษตรที่เกิดประโยชน์ต่อเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง โครงการฝนหลวง และมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดต่อ เป็นต้น

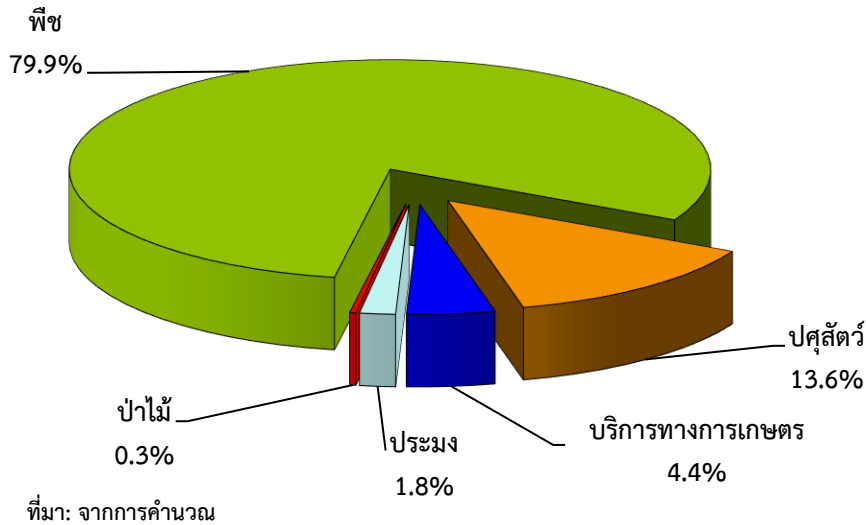
1. ภาพรวมเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาค ณ ราคาประจำปี ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี 2560 มีมูลค่า 1,496,072 ล้านบาท ประกอบด้วย ภาคเกษตรมูลค่า 292,688 ล้านบาท และภาคนอกเกษตรมูลค่า 1,203,384 ล้านบาท โดยมีสาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง เป็นสาขาการผลิตหลักที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของภาค มีสัดส่วนร้อยละ 19.6 สาขาอุตสาหกรรมมีสัดส่วนร้อยละ 18.7 สาขาการศึกษามีสัดส่วนร้อยละ 14.1 สาขาการขนส่งชายปลีกมีสัดส่วนร้อยละ 13.4 สาขาการเงินและกิจกรรมประกันภัยมีสัดส่วนร้อยละ 7.7 และสาขาอื่น ๆ มีสัดส่วนรวมกันร้อยละ 26.5

โครงสร้างการผลิตหลักของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง สาขาอุตสาหกรรม และสาขาการศึกษา เป็นสำคัญ มีสินค้าหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ คือ ข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา อ้อยโรงงาน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ รวมทั้งไก่เนื้อ ไช้ไก่ สุกร โคเนื้อและกระบือ แสดงให้เห็นว่า สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมงมีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจึงให้ความสำคัญกับภาคเกษตร โดยเฉพาะการทำนา ปลูกพืชเศรษฐกิจอื่น และเลี้ยงสัตว์ เพื่อพัฒนาอย่างครบวงจรและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันนอกจากนี้ นโยบายทางด้านเกษตรอื่น ๆ เช่น นโยบายการประกันราคาขายพารา ฯลฯ ยังเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาค

สาขาการผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือในปี 2560 ได้แก่ สาขาพืช ซึ่งมีสัดส่วนถึงร้อยละ 79.9 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร หรือ GRP ภาคเกษตร รองลงมาคือ สาขาปศุสัตว์ บริการทางการเกษตร ประมง และป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 13.6 4.4 1.8 และ 0.3 ตามลำดับ

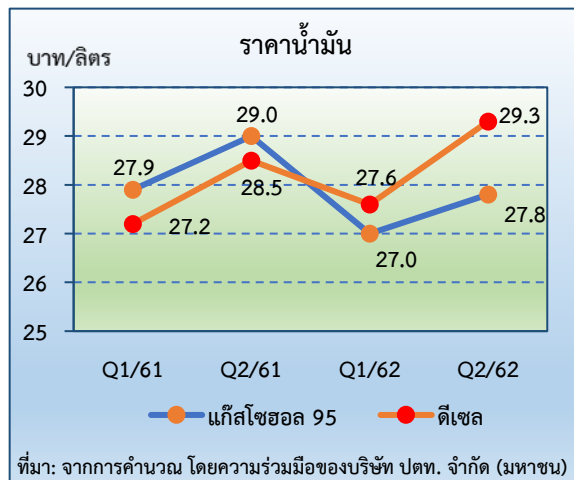
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค ภาคเกษตร ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

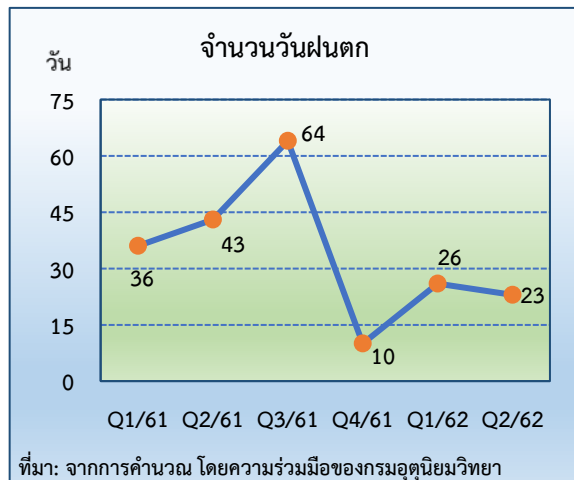
2.1 ราคาน้ำมัน

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ราคาน้ำมัน แก๊สโซฮอล์ 95 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เฉลี่ยอยู่ที่ 27.8 บาทต่อลิตร ลดลงร้อยละ 4.1 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ 29.0 บาทต่อลิตร ขณะที่ราคาน้ำมันดีเซล เฉลี่ยอยู่ที่ 29.3 บาทต่อลิตร เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.8 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ 28.5 บาทต่อลิตร เนื่องจากราคาน้ำมันในตลาดโลกเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ต้นทุนในการขนส่งและบริการทางการเกษตรเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

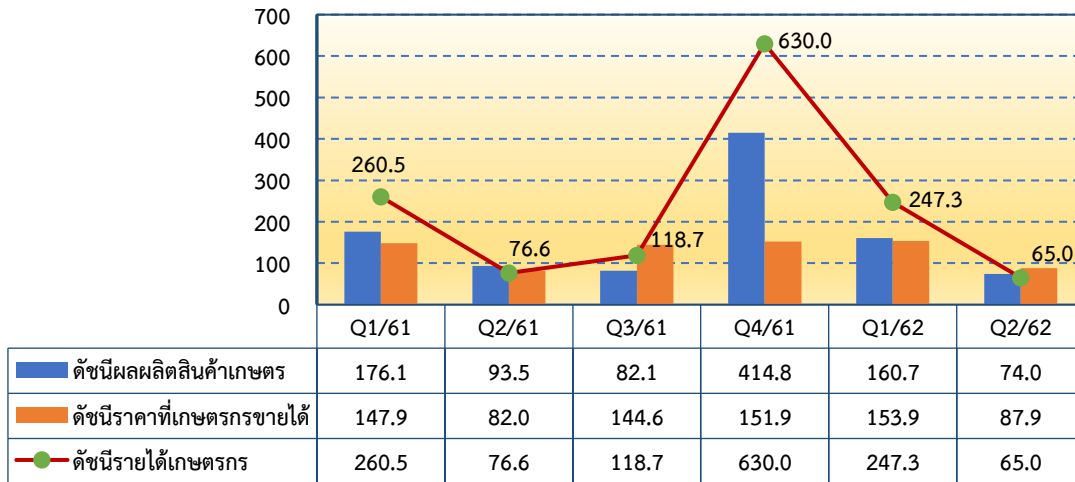
2.2 สถานการณ์น้ำในไตรมาส 2 ปี 2562

จำนวนวันฝนตกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 เฉลี่ย 23 วัน ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ 43 วัน หรือลดลงร้อยละ 46.5 เนื่องจากปริมาณน้ำใช้การได้ในเขื่อน รวมทั้งแหล่งน้ำตามธรรมชาติมีปริมาณน้ำน้อยกว่าปีที่แล้ว เช่น เขื่อนห้วยหลวง จังหวัดอุดรธานี เขื่อนอุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่นไม่สามารถสนับสนุนน้ำเพื่อเพาะปลูกพืชฤดูแล้งได้ และเขื่อนลำนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ไม่สามารถสนับสนุนน้ำเพื่อเพาะปลูกข้าวนาปรังได้ เนื่องจากปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการเจริญเติบโตของต้นข้าว ประกอบกับสภาพอากาศแห้งแล้งทำให้ต้นข้าวเจริญเติบโตไม่สมบูรณ์ ส่งผลให้ผลผลิตข้าวในภาพรวมภาคตะวันออกเฉียงเหนือลดลงด้วย

3. เครื่องชี้ทางด้านเศรษฐกิจการเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ที่มา: จากการคำนวณ

ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 อยู่ที่ระดับ 74.0 ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 93.5 หรือลดลงร้อยละ 20.9 ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ ไตรมาส 2 ปี 2562 อยู่ที่ระดับ 87.9 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 82.0 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.2 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรของไตรมาส 2 ปี 2562 อยู่ที่ระดับ 65.0 ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 76.6 หรือลดลงร้อยละ 15.1

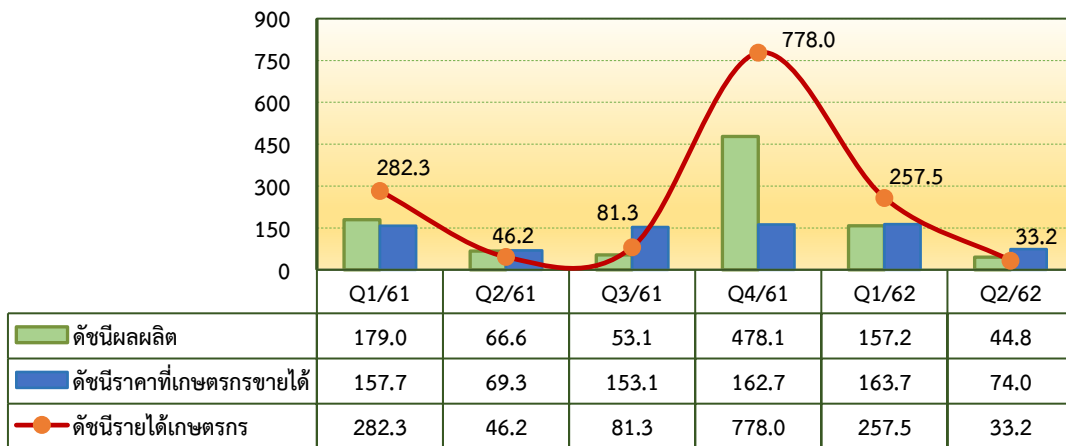
4. ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไตรมาส 2 ของปี 2562

การประมาณการอัตราการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจการเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตรดังกล่าวข้างต้น กล่าวคือ ต้นทุนในการผลิต ไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก สภาพดินฟ้าอากาศที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการผลิต ภาวะฝนทิ้งช่วง ปริมาณน้ำที่ไม่เพียงพอ สำหรับการเพาะปลูก ส่งผลให้ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 หดตัวร้อยละ 20.5 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 โดยสาขาพืชหดตัวร้อยละ 32.0 สาขาปศุสัตว์ขยายตัวร้อยละ 1.1 สาขาประมงหดตัวร้อยละ 3.8 และสาขาป่าไม้ขยายตัวร้อยละ 1.9 ส่วนสาขาการบริการทางการเกษตรหดตัวร้อยละ 5.2 สำหรับรายละเอียดในแต่ละสาขา มีดังนี้

● สาขาพืช

ปริมาณการผลิตพืชในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 หดตัวเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 โดยดัชนีผลผลิตอยู่ที่ระดับ 44.8 ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 66.6 หรือลดลงร้อยละ 32.7 ขณะที่ดัชนีราคาสินค้าพืชที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยไตรมาส 2 ปี 2562 อยู่ที่ระดับ 74.0 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 69.3 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.8 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกร ไตรมาส 2 ปี 2562 อยู่ที่ระดับ 33.2 ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 46.2 หรือลดลงร้อยละ 28.1

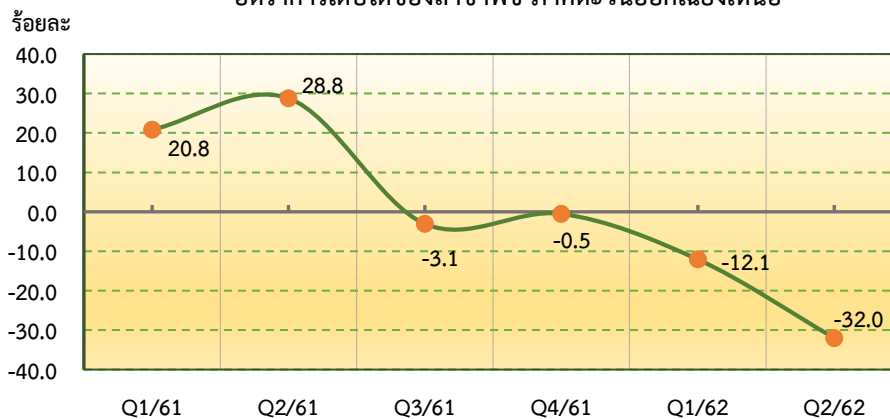
ดัชนีผลผลิต ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร สาขาพืช ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ที่มา: จากการคำนวณ

ภาวะการผลิตสาขาพืชในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีผลผลิตพืชที่สำคัญ ได้แก่ อ้อยโรงงานและข้าวนาปรัง ซึ่งมีผลผลิตลดลงร้อยละ 72.31 และ 27.58 ตามลำดับ เนื่องจากสภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวยภาวะฝนทิ้งช่วง ปริมาณน้ำที่ไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูก ส่งผลให้สาขาพืชในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 หดตัวร้อยละ 32.0

อัตราการเติบโตของสาขาพืช ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ที่มา: จากการคำนวณ

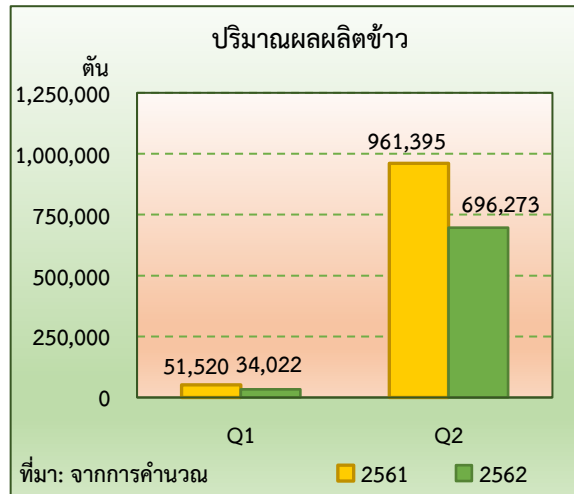
❖ ข้าว

ภาวะการผลิต

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีปริมาณผลผลิตข้าวรวม 696,273 ตัน โดยผลผลิตเป็นข้าวนาปรังทั้งหมด ผลผลิตโดยรวมลดลงจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ซึ่งผลิตได้ 961,395 ตัน หรือลดลงร้อยละ 27.58 ทั้งนี้เป็นผลมาจากสถานการณ์ภัยแล้งที่เกิดขึ้น ปริมาณน้ำสะสมไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูก ส่งผลให้มีปริมาณผลผลิตลดลง

ระดับราคา

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ราคาข้าวที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา เนื่องจากปัญหาด้านคุณภาพของข้าวที่เป็นผลมาจากสภาพอากาศและการดูแลหลังการเก็บเกี่ยว โดยข้าวเปลือกนาปรัง เดือนเมษายนถึงมิถุนายน มีราคาเฉลี่ยตันละ 6,196 บาท ลดลงจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 4.60 ซึ่งมีราคาอยู่ที่ตันละ 6,495 บาท

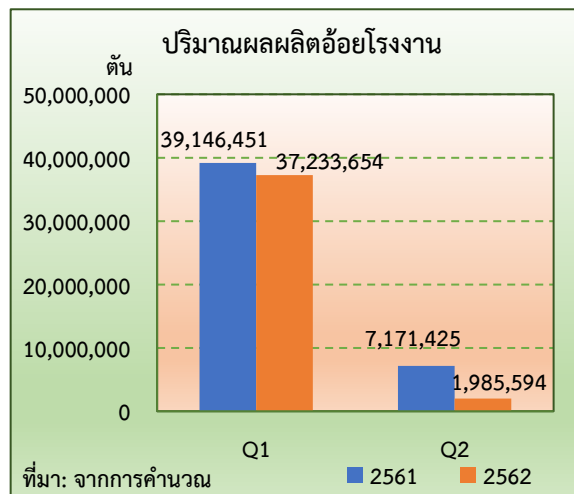
❖ อ้อยโรงงาน

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตอ้อยโรงงานในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีประมาณ 1,985,594 ตัน ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งมีผลผลิต 7,171,425 ตัน หรือลดลงร้อยละ 72.31 เนื่องมาจากราคาในปีที่ผ่านมาตกต่ำ ทำให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นที่ให้ผลตอบแทนที่ดีกว่าส่งผลให้ปริมาณผลผลิตอ้อยโรงงานลดลงจากปีที่ผ่านมา ประกอบกับปัญหาฝนทิ้งช่วงที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตของอ้อยโรงงาน ทำให้แตกกออ่อนลง และผลเสียหายไม่สามารถเก็บเกี่ยวได้ในบางพื้นที่

ระดับราคา

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ราคาอ้อยโรงงานที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่ตันละ 673.00 บาท ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีราคาเฉลี่ยตันละ 826.60 บาท หรือลดลงร้อยละ 18.58 เนื่องจากราคาน้ำตาลทรายดิบในตลาดโลกมีความผันผวนและปรับตัวลดลง ส่งผลให้ราคาอ้อยโรงงานที่เกษตรกรขายได้ปรับตัวลดลง

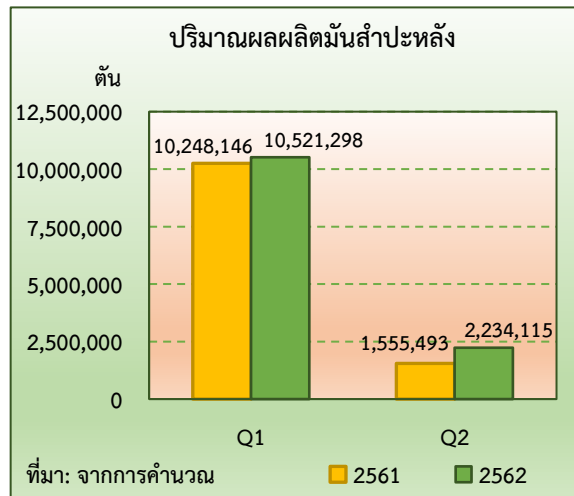
❖ มันสำปะหลัง

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตมันสำปะหลังในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีประมาณ 2,234,115 ตันเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งมีผลผลิต 1,555,493 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 43.63 เนื่องมาจากราคามันสำปะหลังในปีที่ผ่านมาปรับตัวสูงขึ้น ใจให้เกษตรกรขยายพื้นที่เพาะปลูก ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตมันสำปะหลังเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา

ระดับราคา

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ราคามันสำปะหลังที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 1.88 บาท ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.56 บาท หรือลดลงร้อยละ 26.56 เนื่องจากผลผลิตมันสำปะหลังออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้น ในขณะที่ตลาดต้องการใช้ในอุตสาหกรรมเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย ส่งผลให้ราคามันสำปะหลังปรับตัวลดลง

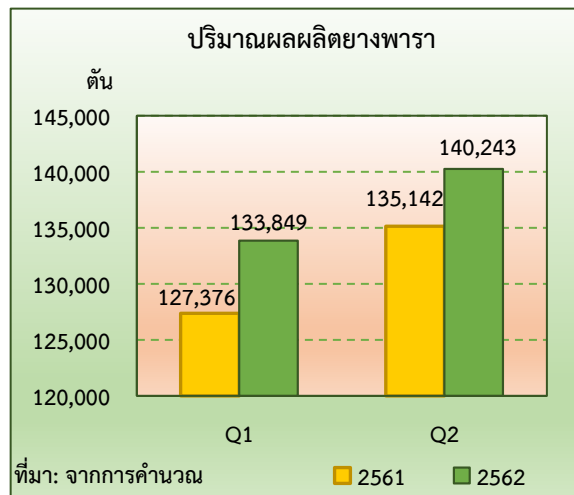
❖ ยางพารา

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตยางพาราในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีประมาณ 140,243 ตัน มากกว่าปีที่ผ่านมาซึ่งผลิตได้ 135,142 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.77 เนื่องจากเนื้อที่กรีดยางเพิ่มขึ้นจากต้นยางพาราที่ปลูกตั้งแต่ปี 2556 และเนื้อที่กรีดยางได้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุที่ให้ผลผลิตสูง ประกอบกับจำนวนวันฝนตกที่ลดลงส่งผลให้มีจำนวนวันกรีดยางเพิ่มขึ้นจึงทำให้มีปริมาณยางพาราโดยรวมเพิ่มขึ้น

ระดับราคา

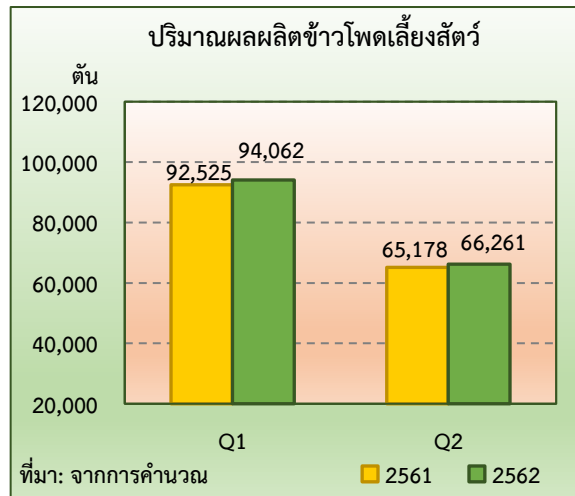
ราคายางแผ่นดิบชั้น 3 ที่เกษตรกรขายได้ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 44.19 บาท โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.28 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 36.44 ทั้งนี้เนื่องจากรัฐบาลมีโครงการใช้ยางพาราภายในประเทศเพิ่มขึ้น เช่น โครงการนำน้ำยางสดมาทำถนน หรือ ถนนผสมยางพารา 1 หมู่บ้าน 1 กิโลเมตร ประกอบกับราคาน้ำมันดิบปรับตัวสูงขึ้นมีผลให้ราคายางพาราปรับตัวเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ราคาเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงกว่าปีที่ผ่านมา

❖ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีประมาณ 66,261 ตัน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งมีผลผลิต 65,178 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.66 เนื่องมาจากภาครัฐมีมาตรการดำเนินการเชื่อมโยงตลาดสินค้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และโครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดหลังฤดูทำนา ส่งผลให้ปริมาณข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ปรับตัวเพิ่มขึ้น

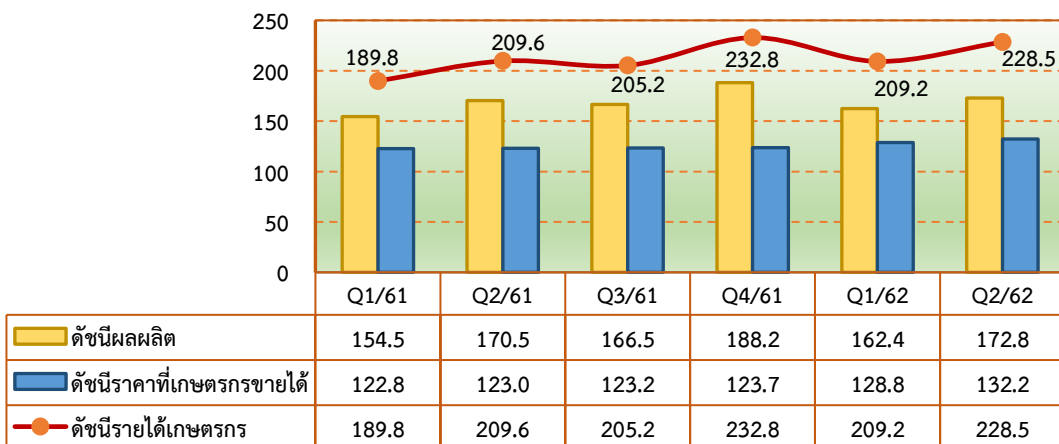
ระดับราคา

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เกษตรกรขายได้ความชื้นไม่เกิน 14.5% เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 7.89 บาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 6.93 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.86 เนื่องจากความต้องการของตลาดสูง แม้ว่าจะมีผลผลิตออกสู่ตลาดมาก ประกอบกับการบริหารจัดการหลังเก็บเกี่ยวที่ดี ทำให้คุณภาพข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ดีขึ้น ส่งผลให้ราคารับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์สูงขึ้น

● สาขาปศุสัตว์

ผลผลิตปศุสัตว์ช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ขยายตัวเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 โดยดัชนีผลผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 172.8 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 170.5 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.3 ขณะที่ดัชนีราคาสินค้าปศุสัตว์ที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 132.2 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 123.0 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.5 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรสาขาปศุสัตว์เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.0 จากดัชนีรายได้เกษตรกรเฉลี่ยไตรมาส 2 ปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 209.6 เพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ 228.5 ในปี 2562

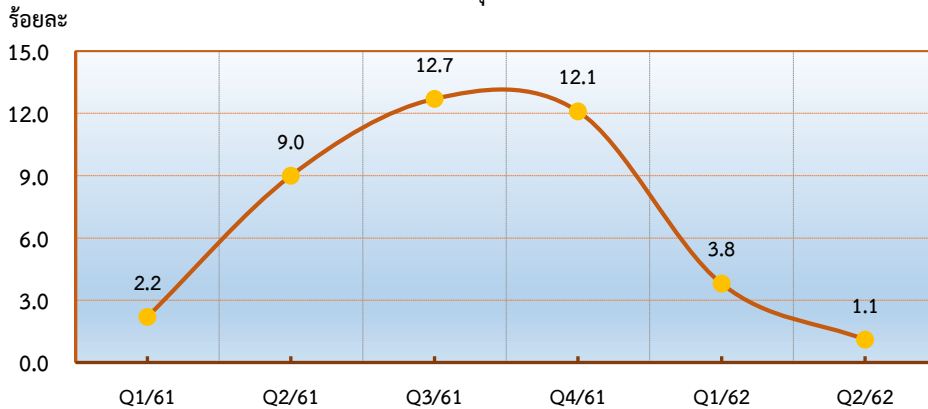
ดัชนีผลผลิต ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร
สาขาปศุสัตว์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ที่มา: จากการคำนวณ

ภาวะการผลิตสาขาปศุสัตว์ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ขยายตัวร้อยละ 1.1 เนื่องจากผู้เลี้ยงมีการปรับระบบการเลี้ยงให้มีมาตรฐานมากขึ้น มีการดูแลสัตว์เลี้ยงมากขึ้น ประกอบกับการส่งเสริมและแนะนำจากหน่วยงานในพื้นที่ ทำให้ระบบการผลิตปศุสัตว์มีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ ความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและตลาดส่งออกที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรขยายการเลี้ยงไก่เนื้อสุกร โคเนื้อ และกระบือเพิ่มขึ้น ประกอบกับกรมปศุสัตว์ มีแผนเตรียมความพร้อม ฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมแพร่ระบาดของโรคอยู่เสมอ ทำให้การสูญเสียลดลง

อัตราการเติบโตของสาขาปศุสัตว์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

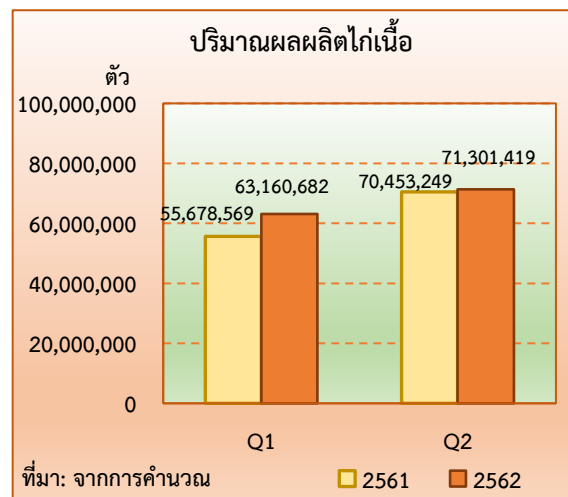

ที่มา: จากการคำนวณ

❖ ไก่เนื้อ

ภาวะการผลิต

ปริมาณการผลิตไก่เนื้อในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีการขยายตัวเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 โดยเพิ่มขึ้นจาก 70,453,249 ตัว เป็น 71,301,419 ตัว หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.20 เนื่องจากความนิยมของผู้บริโภคที่รักสุขภาพหันมาบริโภคเนื้อสัตว์ที่มีไขมันต่ำ ให้โปรตีนสูง และเนื้อไก่ยังมีราคาถูกเมื่อเทียบกับเนื้อสัตว์ประเภทอื่น ๆ ทำให้ผู้เลี้ยงเพิ่มผลผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการบริโภคที่มากขึ้น

ที่มา: จากการคำนวณ

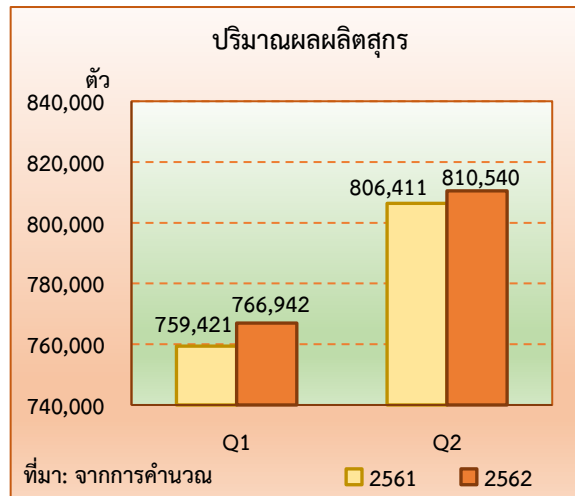
ระดับราคา

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ราคาไก่รุ่นพันธุ์เนื้อที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 36.98 บาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 34.58 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.94 ซึ่งเป็นผลมาจากความต้องการของตลาดทั้งเพื่อการบริโภคและการส่งออกที่เพิ่มขึ้น

❖ สุกกร

ภาวะการผลิต

การผลิตสุกกรมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นตามความต้องการบริโภคที่เพิ่มขึ้นทำให้มีผลผลิตสุกกรออกสู่ตลาดอย่างสม่ำเสมอโดยในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีปริมาณการผลิตสุกกรมีชีวิต 810,540 ตัว เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีปริมาณการผลิต 806,411 ตัว หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.51 เนื่องจากความต้องการบริโภคอย่างต่อเนื่องของตลาด ประกอบกับเกษตรกรมีการบริหารจัดการฟาร์มที่ดี มีการป้องกันโรคระบาดในสุกกรได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้เกษตรกรเลี้ยงสุกกรเพิ่มขึ้น

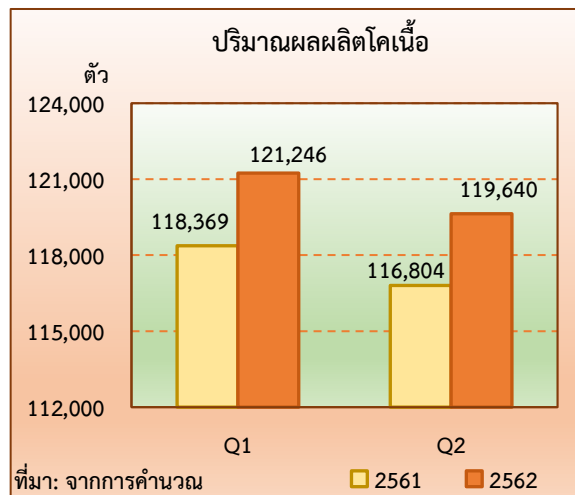
ระดับราคา

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ราคาสุกกรน้ำหนัก 100 กิโลกรัม ขึ้นไป ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่ กิโลกรัมละ 68.34 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 34.37 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 50.86 บาท ทั้งนี้เนื่องจากการส่งออกสุกกรไปยังประเทศเพื่อนบ้าน จากสถานการณ์โรคระบาดในสุกกรที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ส่งออกสุกกรได้มากขึ้น ส่งผลให้ราคาสุกกรขยับตัวสูงขึ้น

❖ โคเนื้อ

ภาวะการผลิต

การผลิตโคเนื้อมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นตามความต้องการบริโภคที่เพิ่มขึ้นโดยในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีปริมาณการผลิตโคเนื้อมีชีวิต 119,640 ตัว เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีปริมาณการผลิต 116,804 ตัว หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.43 เนื่องจาก นโยบายของรัฐบาลในปีที่ผ่านมาที่มีการส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อ เช่น โครงการฟาร์มโคเนื้อสร้างอาชีพ ส่งผลให้เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อเพิ่มขึ้น

ระดับราคา

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ราคาโคเนื้อเฉลี่ยอยู่ที่ตัวละ 29,839.00 บาท ลดลงร้อยละ 0.50 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีราคาเฉลี่ยตัวละ 29,989.67 บาท เนื่องจากผลผลิตออกสู่ตลาดมากกว่าปีที่ผ่านมา ส่งผลให้ราคาที่เกษตรกรได้รับลดลง แม้จะมีความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้น

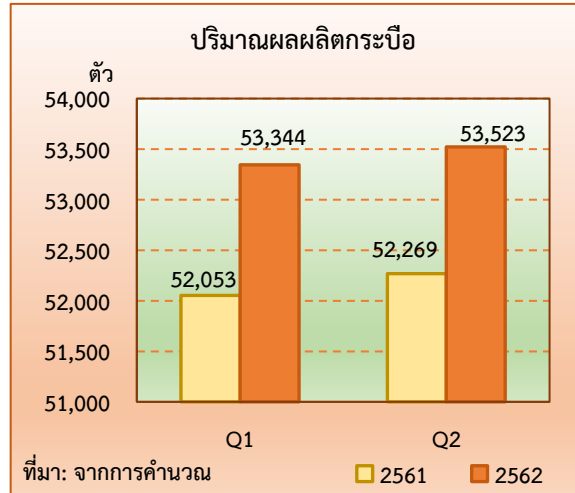
❖ กระบือ

ภาวะการผลิต

การผลิตกระบือมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นโดยในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีปริมาณการผลิตกระบือ 53,523 ตัว เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีปริมาณการผลิต 52,269 ตัว หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.40 เนื่องจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีนโยบายในการจัดทำแปลงการเกษตรขนาดใหญ่ โดยส่งเสริมให้เกษตรกรรายย่อยมีการรวมกลุ่มกันเลี้ยงกระบือ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการสินค้าเกษตรปศุสัตว์ได้มีคุณภาพอย่างครบวงจร

ระดับราคา

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ราคากระบือเฉลี่ยอยู่ที่ตัวละ 32,791.33 บาท ลดลงร้อยละ 3.70 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีราคาเฉลี่ยตัวละ 34,051.00 บาท เนื่องจากมีผลผลิตออกสู่ตลาดมาก เกษตรกรนำกระบือมาซื้อขายมากขึ้น

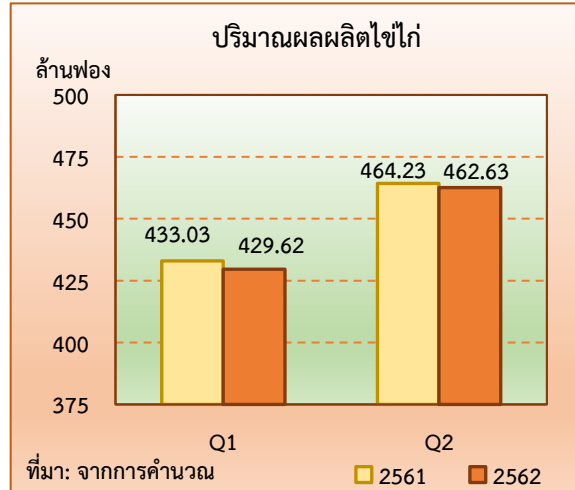
❖ ไช้ไก่

ภาวะการผลิต

การผลิตไช้ไก่มีการหดตัว โดยในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีปริมาณการผลิตไช้ไก่ 462.63 ล้านฟอง ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีปริมาณการผลิต 464.23 ล้านฟอง หรือลดลงร้อยละ 0.34 เนื่องจากในปีที่ผ่านมาประสบปัญหาผลผลิตล้นตลาด ราคาไช้ไก่ลดลง เกษตรกรบางส่วนจึงลดปริมาณการผลิต โดยการปลดแม่พันธุ์

ระดับราคา

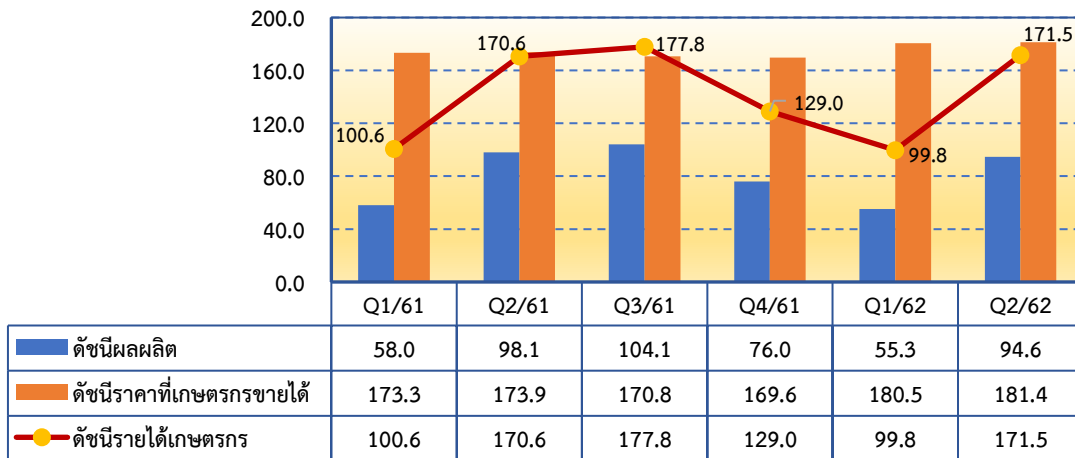
ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ราคาไช้ไก่ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่ฟองละ 2.80 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.70 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีราคาเฉลี่ยฟองละ 2.70 บาท ทั้งนี้เนื่องจากปริมาณไช้ไก่ที่ออกสู่ตลาดลดลง ทำให้ราคาปรับตัวสูงขึ้น เป็นไปตามกลไกตลาด

● สาขาประมง

ผลผลิตประมงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 หดตัวเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 โดยดัชนีผลผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 94.6 ลดลงร้อยละ 3.6 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 98.1 ขณะที่ดัชนีราคาสินค้าประมงที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 181.4 เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.3 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 173.9 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรสาขาประมงอยู่ที่ระดับ 171.5 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.5 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 170.6

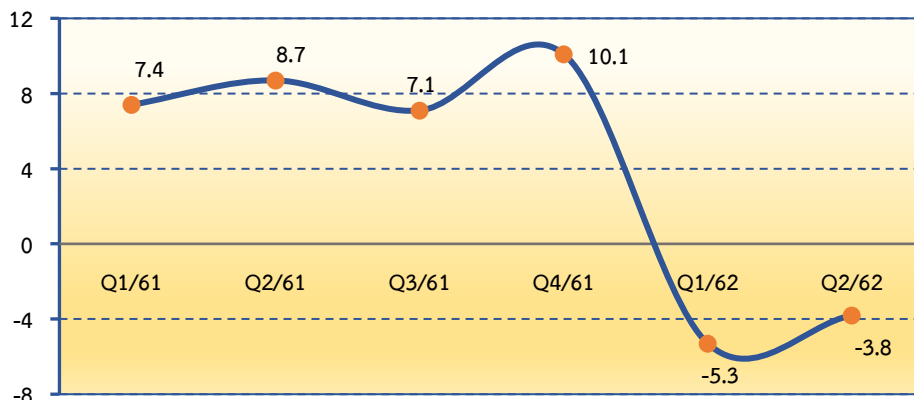
ดัชนีผลผลิต ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร
สาขาประมง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ที่มา: จากการคำนวณ

ภาวะการผลิตสาขาประมงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 หดตัวร้อยละ 3.8 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 เนื่องจากผลกระทบจากปัญหาภัยแล้ง สภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวย ปริมาณน้ำในแม่น้ำสายหลัก และแหล่งน้ำตามธรรมชาติที่ลดลง ส่งผลให้การเพาะเลี้ยงปลาในกระชัง และการจับสัตว์น้ำตามธรรมชาติลดลง

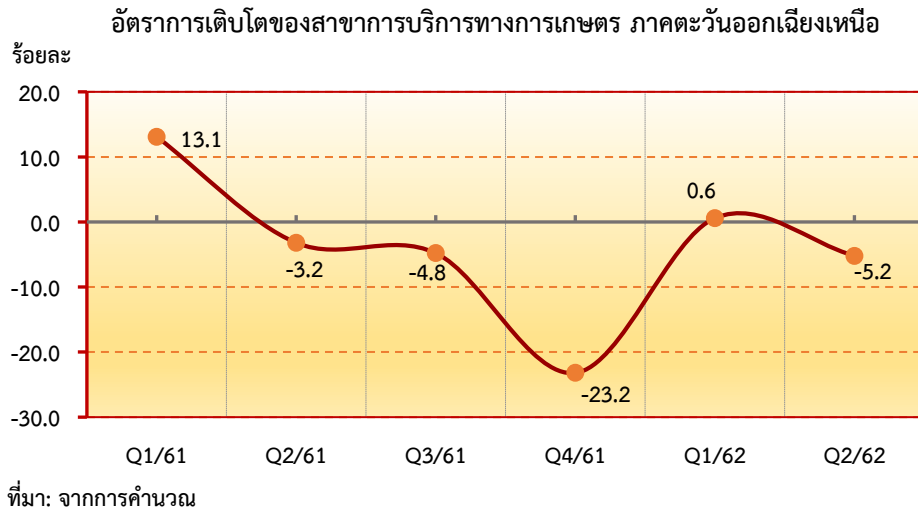
อัตราการเติบโตสาขาประมง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ที่มา: จากการคำนวณ

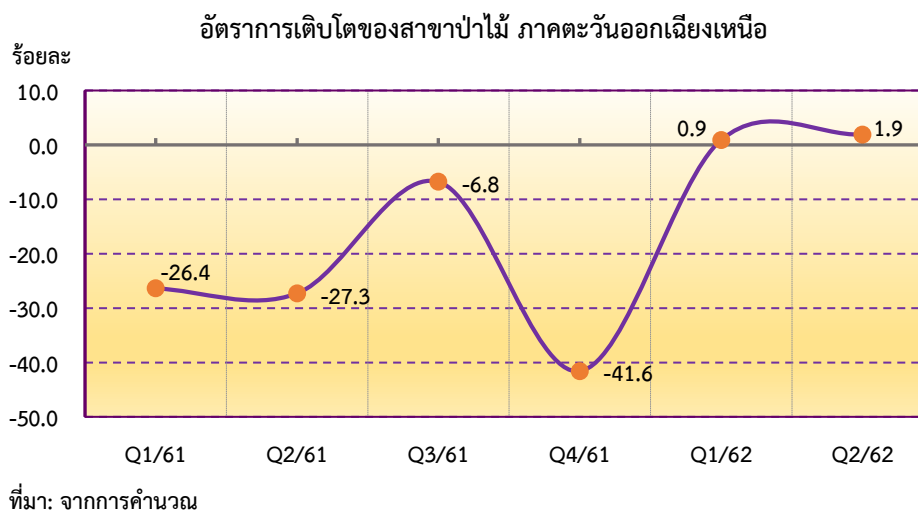
- สาขาบริการทางการเกษตร

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 สาขาบริการทางการเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หดตัวร้อยละ 5.2 เนื่องจากเกษตรกรจ้างบริการเกี่ยวนวดข้าวและคิบอ้อย ลดลงจากปริมาณผลผลิตข้าวนาปรังและอ้อยโรงงานลดลง จึงมีกิจกรรมการเตรียมดินและการเก็บเกี่ยวลดลง

- สาขาป่าไม้

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 สาขาป่าไม้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขยายตัวร้อยละ 1.9 เนื่องจากไม้ยูคาลิปตัสมีอายุครบรอบตัดฟัน ประกอบกับราคาไม้ยูคาลิปตัสสูงขึ้น เกษตรกรขยายพื้นที่ปลูกส่งผลให้ปริมาณผลผลิตไม้ยูคาลิปตัสมากขึ้น ประกอบกับกรมป่าไม้ แก้ไขพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 ให้สามารถตัดไม้หวงห้ามที่ขึ้นอยู่ในที่ดินที่มีใช้ป่าได้โดยไม่ผิดกฎหมาย ส่งผลให้ปริมาณการตัดไม้เพิ่มขึ้น

5. แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี 2562

เศรษฐกิจการเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในปี 2562 คาดว่าจะมีการขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 4.0 - 5.0 โดยสาขาพืชขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 4.8 - 5.8 สาขาปศุสัตว์ขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.6 - 1.6 และสาขาประมงหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-4.6) - (-3.6) สาขาป่าไม้ ขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.6 - 1.6 และสาขาบริการทางการเกษตรคาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.2 - 1.2 ทั้งนี้เป็นไปตามปัจจัยบวกที่เป็นแรงผลักดัน แต่ก็มีปัจจัยลบที่ไม่สามารถคาดการณ์หรือควบคุมได้โดยเฉพาะสภาพอากาศซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตสินค้าเกษตร

● สาขาพืช

ภาวะการผลิตสาขาพืช ปี 2562 คาดว่าจะขยายตัวเพิ่มขึ้นอยู่ในช่วงร้อยละ 4.8 - 5.8 จากปี 2561 จากผลผลิตที่เกี่ยวเกี่ยวและออกสู่ตลาดมากกว่าในปีที่ผ่านมา เนื่องจากมีหลายปัจจัยมีผลในเชิงบวกต่อภาคเกษตร เช่น สภาพภูมิอากาศที่มีแนวโน้มปกติจากฝนที่คาดว่าจะตกอย่างสม่ำเสมอในช่วงต้นฤดูฝน ราคาสินค้าเกษตรโดยรวมในปี 2561 ที่อยู่ในระดับสูง จูงใจให้เกษตรกรขยายการผลิตและดูแลเอาใจใส่ผลผลิตมากขึ้น ประกอบกับภาครัฐได้มีนโยบายการปรับโครงสร้างสินค้าเกษตร อีกทั้งมียุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ภาค โดยการปรับลดพื้นที่สินค้าเกษตรที่มีปัญหาคั่งพื้นที่สินค้าที่ยังมีศักยภาพและขยายพื้นที่สินค้าที่มีู่ทางการตลาดที่ตีรวมทั้งเพิ่มผลิตภาพการผลิต (Productivity) และพัฒนาระบบโลจิสติกส์ (Logistics) ของสินค้าเกษตรเชื่อมโยงกับภาคอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม ยังคงมีปัจจัยลบที่อาจส่งผลกระทบต่อการผลิตพืชในปี 2562 ซึ่งส่วนใหญ่ยังคงเป็นปัจจัยที่ต่อเนื่องมาจากช่วงปีที่ผ่านมา ได้แก่ ปัญหาโรคพืชและแมลงระบาด ราคาปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย-สารปราบศัตรูพืชมีการปรับตัวสูงขึ้นและภัยธรรมชาติที่ไม่สามารถควบคุมได้ โดยคาดว่าผลผลิตข้าวรวมทั้งนาปีและนาปรังจะลดลงจากปี 2561 เนื่องจากปัญหาภัยแล้ง ในขณะที่ราคาผลผลิตพืชในปี 2562 โดยส่วนใหญ่คาดว่าจะอยู่ในเกณฑ์ดีทำให้เกษตรกรขยายการผลิต ส่งผลให้ปริมาณการผลิตของสาขาพืชมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

● สาขาปศุสัตว์

ภาวะการผลิตสาขาปศุสัตว์ปี 2562 คาดว่าจะขยายตัวเพิ่มขึ้นอยู่ในช่วงร้อยละ 0.6 - 1.6 จากปี 2561 จากปริมาณการผลิตปศุสัตว์โดยเฉพาะไก่เนื้อและสุกรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากเกษตรกรและกรมปศุสัตว์ร่วมมือกันในการควบคุมและป้องกันโรคจากภายนอกอย่างเข้มงวด

● สาขาประมง

ภาวะการผลิตสาขาประมงปี 2562 คาดว่าจะหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-4.6) - (-3.6) เนื่องจากปัญหาภัยแล้ง ปริมาณน้ำที่ไม่เพียงพอต่อการเพาะเลี้ยง และการเจริญเติบโตของสัตว์น้ำในแหล่งน้ำตามธรรมชาติส่งผลให้ผลผลิตปลาเพาะเลี้ยง และการจับสัตว์น้ำในธรรมชาติลดลง

● สาขาบริการทางการเกษตร

การบริการทางการเกษตรปี 2562 มีแนวโน้มขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.2 - 1.2 เนื่องจากการจ้างเตรียมดินที่เพิ่มขึ้น จากการเพาะปลูกใหม่ในพื้นที่ที่เสียหายจากภาวะฝนทิ้งช่วง

- สาขาป่าไม้

ปี 2562 สาขาป่าไม้มีแนวโน้มขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.6 - 1.6 จากการที่กรมป่าไม้แก้ไขกฎหมายให้สามารถตัดไม้หวงห้ามที่ขึ้นในพื้นที่ที่ไม่ใช่ป่าได้

ตารางที่ 4 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์ภาค ภาคเกษตร ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

หน่วย: ร้อยละ

สาขา	ปี 2561	ปี 2562	
		ไตรมาส 2	ทั้งปี
ภาคเกษตร	11.1	-20.5	4.0 - 5.0
พืช	11.5	-32.0	4.8 - 5.8
ปศุสัตว์	9.2	1.1	0.6 - 1.6
ประมง	9.1	-3.8	(-4.6) - (-3.6)
บริการทางการเกษตร	8.5	-5.2	0.2 - 1.2
ป่าไม้	9.4	1.9	0.6 - 1.6

ที่มา: ประเมินการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 3 4 5 และ 11

ตารางที่ 5 ผลผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ปีปฏิทิน)

สินค้า	ไตรมาส 2		อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
	ปี 2561	ปี 2562	
ข้าวเจ้านาปรัง (ตัน)	961,395	696,273	-27.58
มันสำปะหลัง (ตัน)	1,555,493	2,234,115	43.63
อ้อยโรงงาน (ตัน)	7,171,425	1,985,594	-72.31
ยางพารา (ตัน)	135,142	140,243	3.77
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ตัน)	65,178	66,261	1.66
ไก่เนื้อ (ตัว)	70,453,249	71,301,419	1.20
สุกร (ตัว)	806,411	810,540	0.51
โคเนื้อ (ตัว)	116,804	119,640	2.43
กระบือ (ตัว)	52,268	53,523	2.40
ไข่ไก่ (ฟอง)	464,231,485	462,631,501	-0.34
จับสัตว์น้ำจืดธรรมชาติ (ตัน)	26,121	25,113	-3.86
เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด (ตัน)	23,150	23,446	1.28

ที่มา: ประเมินการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 3 4 5 และ 11

ตารางที่ 6 ราคาที่เกษตรกรขายได้ของสินค้าเกษตรที่สำคัญ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

หน่วย: บาท

สินค้า	ไตรมาส 2		อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
	ปี 2561	ปี 2562	
ข้าวเจ้านาปรัง (ตัน)	6,495.00	6,196.00	-4.60
มันสำปะหลัง (ตัน)	2,560.00	1,880.00	-26.56
อ้อยโรงงาน (ตัน)	826.60	673.00	-18.58
ยางพารา (ตัน)	36,440.00	44,193.33	21.28
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ตัน)	6,925.00	7,885.00	13.86
ไก่เนื้อ (กิโลกรัม)	34.58	36.98	6.94
สุกร (กิโลกรัม)	50.86	68.34	34.37
โคเนื้อ (ตัว)	29,989.70	29,839.00	-0.50
กระบือ (ตัว)	34,051.00	32,791.00	-3.70
ไข่ไก่ (ฟอง)	2.70	2.80	3.70
จับสัตว์น้ำจืดธรรมชาติ (ตัน)	61.60	63.00	2.27
เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด (ตัน)	67.10	71.20	6.11

ที่มา: ประเมินการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 3 4 5 และ 11

ภาคกลาง

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรไตรมาส 2 ปี 2562 และแนวโน้มปี 2562

ภาคกลาง

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรภาคกลาง ไตรมาส 2 ปี 2562 ภาคเกษตรหดตัวร้อยละ 0.4 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา สาขาพืชหดตัวร้อยละ 7.1 และสาขาบริการทางการเกษตรหดตัวร้อยละ 1.0 ในขณะที่สาขาประมงขยายตัวร้อยละ 1.9 สาขาปศุสัตว์ขยายตัวร้อยละ 1.3 และสาขาป่าไม้ขยายตัวร้อยละ 1.8 โดยปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อภาคเกษตร ได้แก่ ฝนทิ้งช่วงทำให้พืชผลทางการเกษตรเสียหาย ส่งผลให้ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ลดลงร้อยละ 0.8 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะปริมาณผลผลิตข้าวนาปรัง อ้อยโรงงาน และสับปะรด ที่ลดลงถึงร้อยละ 6.9 7.4 และ 13.6 ตามลำดับ ในขณะที่ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.7 ทำให้ดัชนีรายได้เกษตรกรเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.7

แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรภาคกลาง ปี 2562 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-0.6) - 0.4 โดยสาขาพืชคาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-0.4) - 0.6 สาขาปศุสัตว์ขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.6 - 1.6 สาขาประมงขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 1.4 - 2.4 สาขาป่าไม้ขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 1.3 - 2.3 และสาขาบริการทางการเกษตรขยายตัวอยู่ในช่วง (-0.9) - 0.1 โดยปัจจัยสำคัญที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อภาคเกษตร อาทิ สภาพอากาศและปริมาณน้ำที่เอื้ออำนวยต่อการผลิตทางการเกษตร การขับเคลื่อนนโยบายสำคัญและการแก้ไขปัญหาภาคเกษตรอย่างต่อเนื่อง ภาวะฝนทิ้งช่วง เป็นต้น

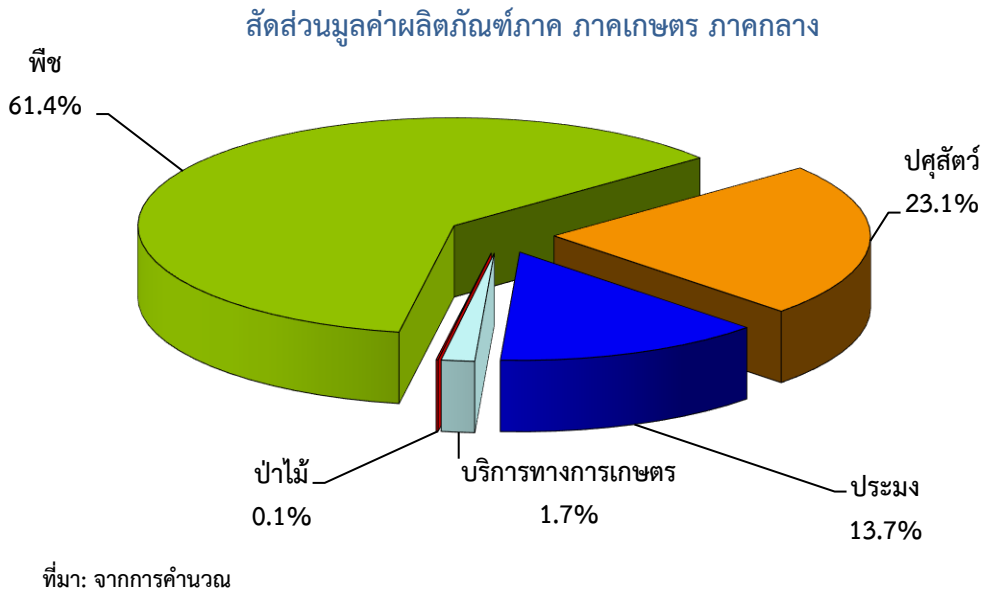
1. ภาพรวมเศรษฐกิจภาคกลาง

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาค ณ ราคาประจำปี ของภาคกลาง ปี 2560 มีมูลค่า 3,522,515 ล้านบาท ประกอบด้วย ภาคเกษตร มูลค่า 207,379 ล้านบาท และภาคนอกเกษตร มูลค่า 3,315,136 ล้านบาท โดยมีภาคบริการเป็นสาขาการผลิตหลักที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของภาค มีสัดส่วนร้อยละ 48.8 รองลงมาคือภาคอุตสาหกรรมมีสัดส่วนร้อยละ 45.3 และ ภาคเกษตรมีสัดส่วนร้อยละ 5.9

โครงสร้างการผลิตหลักของภาคกลาง ซึ่งประกอบด้วย สาขาอุตสาหกรรม มีสัดส่วนร้อยละ 44.3 รองลงมาคือ สาขาขายส่งขายปลีก สาขาการขนส่งและการเก็บรักษา สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง สาขาการเงินและการประกันภัย และสาขาการผลิตอื่น ๆ โดยมีสัดส่วนร้อยละ 13.6 7.0 5.9 4.1 และ 25.1 ตามลำดับ

ภาคกลาง เป็นที่ราบลุ่มและมีแหล่งน้ำที่อุดมสมบูรณ์ มีลักษณะภูมิประเทศที่เอื้ออำนวยต่อการผลิตสินค้าเกษตร รวมทั้งมีระบบชลประทานที่ดีช่วยสนับสนุนในการทำการเกษตร จึงทำให้ภาคกลางเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของประเทศ ทั้งด้านการเพาะปลูก การทำปศุสัตว์ และการทำประมง รวมทั้งยังเป็นศูนย์รวมแหล่งอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรที่เชื่อมโยงกับแหล่งผลิตสินค้าเกษตรทั้งในภาคกลาง และภาคอื่น ๆ แสดงให้เห็นว่า สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก ภาคกลาง จึงให้ความสำคัญกับภาคเกษตร โดยเฉพาะการผลิตข้าวและพืชไร่ ปศุสัตว์และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ เพื่อพัฒนาอย่างครบวงจรและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน นอกจากนี้นโยบายทางการเกษตรอื่น ๆ เช่น นโยบายเกษตรแปลงใหญ่ ฯลฯ ยังเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาค

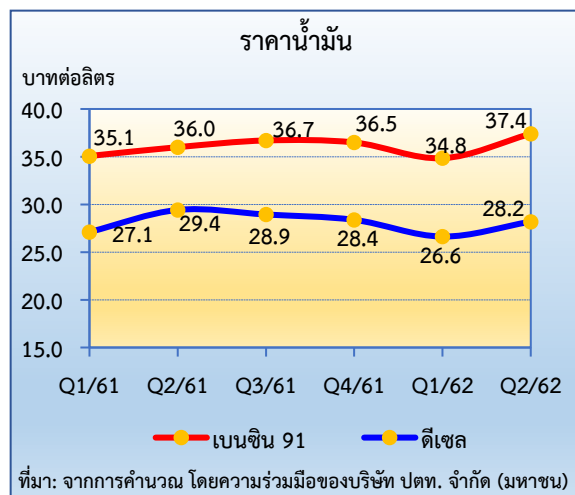
สาขาการผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของภาคกลาง ในปี 2560 ได้แก่ สาขาพืช ซึ่งมีสัดส่วนถึงร้อยละ 61.4 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาค ภาคเกษตร หรือ GRP ภาคเกษตร รองลงมา คือ สาขาปศุสัตว์ ประมง บริการทางการเกษตร และป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 23.1 13.7 1.7 และ 0.1 ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตรภาคกลาง

2.1 ราคาน้ำมัน

ราคาน้ำมันเบนซิน 91 ของภาคกลาง ในช่วง ไตรมาส 2 ของปี 2562 เฉลี่ยอยู่ที่ 37.4 บาทต่อลิตร เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ 36.0 บาทต่อลิตร เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.9 ขณะที่ราคาน้ำมันดีเซล เฉลี่ยอยู่ที่ 28.2 บาทต่อลิตร ลดลงจากช่วงเดียวกันของ ปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ 29.4 บาทต่อลิตร ลดลงร้อยละ 4.1

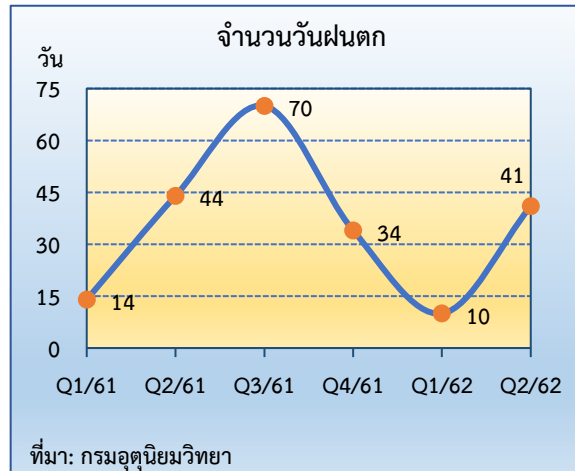

2.2 สถานการณ์น้ำ ในไตรมาส 2

จำนวนวันฝนตกในภาคกลาง ช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 เฉลี่ย 41 วัน ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ 44 วัน หรือลดลงร้อยละ 6.8 ในขณะที่ปริมาณน้ำฝนโดยรวมมีปริมาณลดลง ซึ่งส่งผลกระทบต่อพื้นที่การเกษตร

แหล่งน้ำต้นทุนสำคัญของภาคกลาง ได้แก่ เขื่อนภูมิพล และเขื่อนสิริกิติ์ โดยปริมาณน้ำในช่วง ครั้งแรกของปี 2562 มีปริมาณน้ำน้อยกว่าช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยมีแม่น้ำสายหลัก ได้แก่ แม่น้ำ เจ้าพระยาและแม่น้ำท่าจีน เป็นแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการอุปโภค-บริโภค และพื้นที่การเกษตร

สำหรับเขื่อนศรีนครินทร์และเขื่อนวชิราลงกรณ์ ซึ่งเป็นเขื่อนขนาดใหญ่ น้ำต้นทุนในเขื่อนเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ปริมาณน้ำต้นทุนเพิ่มขึ้นอยู่ในเกณฑ์ดี ทำให้มีปริมาณน้ำใช้การได้มากกว่าช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยเป็นแหล่งน้ำที่ใช้ทั้งอุปโภค-บริโภค และพื้นที่การเกษตร นอกจากนี้ยังมีน้ำจากเขื่อนและแหล่งน้ำที่สำคัญ คือ เขื่อนแก่งกระจาน เขื่อนปราณบุรี และแม่น้ำเพชรบุรี

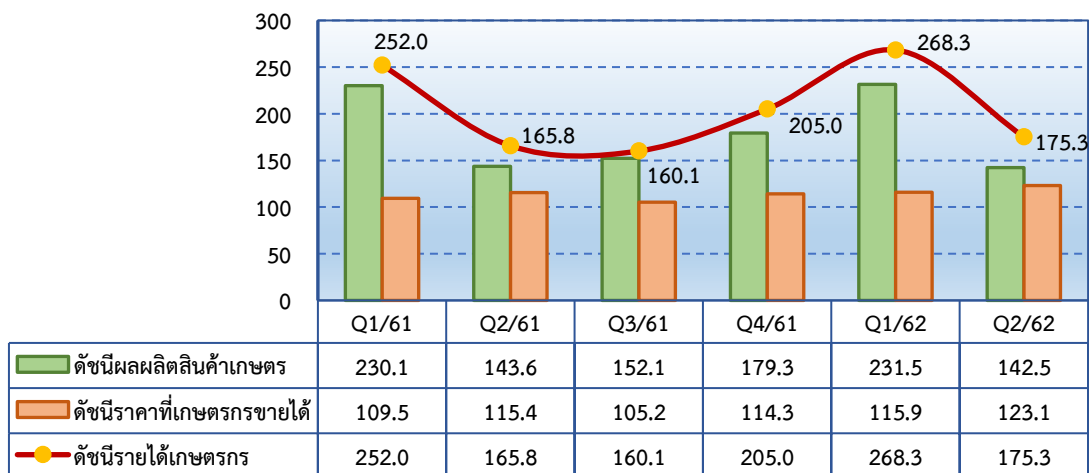

2.3 สถานการณ์โรคระบาด

การระบาดของโรคพืช อาทิ เพลี้ยแป้งในมันสำปะหลัง หรือเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลในพื้นที่ปลูกข้าว ยังไม่พบการระบาดอย่างรุนแรง สำหรับโรคตายด่วน หรือ EMS ในกุ้งไม่พบปัญหาการระบาด เนื่องจากเกษตรกรมีวิธีการจัดการที่ช่วยลดปัญหาที่จะเกิดจากการเลี้ยงได้ดีขึ้น ในส่วนของปศุสัตว์ รัฐบาลมีนโยบายเพื่อการเตรียมความพร้อมรับมือโรคปากเท้าเปื่อย (FMD) และโรคเพิร์ธ (PRRS) รวมทั้งเฝ้าระวังโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (ASF) อย่างเข้มงวดมากขึ้น ดังนั้นหากเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรสามารถระมัดระวังป้องกันโรคดังกล่าวได้ จะทำให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสุกรในประเทศเพื่อรองรับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศได้มากขึ้น

3. เครื่องชี้ทางด้านเศรษฐกิจการเกษตรภาคกลาง

ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร ภาคกลาง

ที่มา: จากการคำนวณ

ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรภาคกลาง ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 อยู่ที่ระดับ 142.5 ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 143.6 หรือลดลงร้อยละ 0.8 ส่วนดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้อยู่ที่ระดับ 123.1 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 115.4 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.7 จากราคาสินค้าสำคัญหลายชนิดที่เพิ่มขึ้นทั้งในส่วนของสินค้าสาขาพืช ได้แก่ สับปะรด และมันสำปะหลัง สินค้าปศุสัตว์ ได้แก่ สุกร

ไก่เนื้อ ไช้ไก่ และโคเนื้อ และสินค้าประมง คือ กุ้งขาวแวนนาไม ส่งผลให้ดัชนีรายได้ภาคเกษตรเพิ่มขึ้นอยู่ที่ระดับ 175.3 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 165.8 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.7

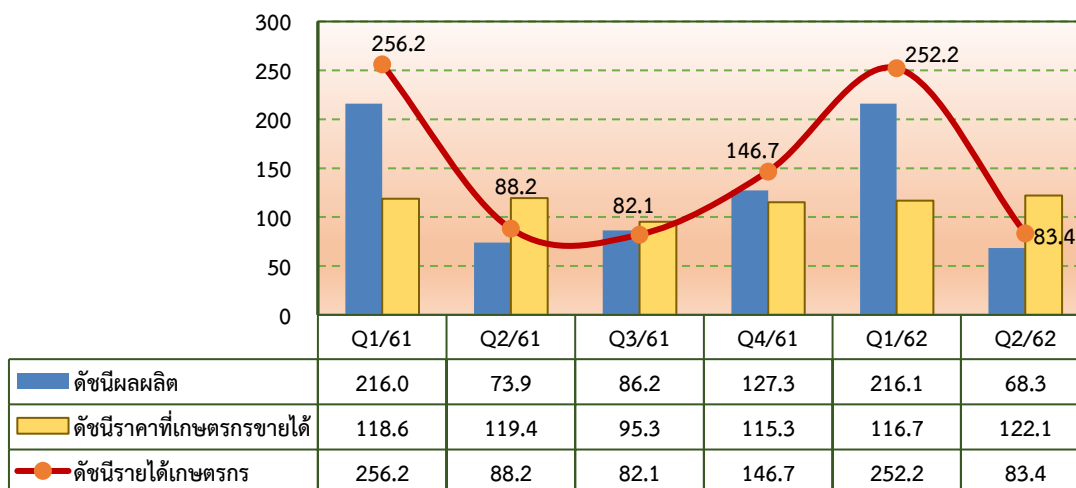
4. ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรภาคกลาง ไตรมาส 2 ของปี 2562

การประมาณการอัตราการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจการเกษตรภาคกลาง ได้พิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตรดังกล่าวข้างต้น กล่าวคือ ต้นทุนในการผลิตไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก สภาพดินฟ้าอากาศโดยทั่วไปค่อนข้างเป็นปกติ ส่งผลให้ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรของภาคกลาง ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 หดตัวร้อยละ 0.4 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 โดยสาขาพืชหดตัวร้อยละ 7.1 สาขาปศุสัตว์ขยายตัวร้อยละ 1.3 สาขาประมงขยายตัวร้อยละ 1.9 และสาขาป่าไม้ขยายตัวร้อยละ 1.8 ส่วนสาขาบริการทางการเกษตรหดตัวร้อยละ 1.0 สำหรับรายละเอียดในแต่ละสาขา มีดังนี้

- สาขาพืช

ปริมาณการผลิตพืชในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ลดลงเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 โดยดัชนีผลผลิตอยู่ที่ระดับ 68.3 ลดลงร้อยละ 7.6 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 73.9 ขณะที่ดัชนีราคาที่ได้เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 122.1 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 118.6 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.3 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรรายได้เกษตรกรสาขาพืชลดลงมาอยู่ที่ระดับ 83.4 หรือลดลงร้อยละ 5.4 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 88.2

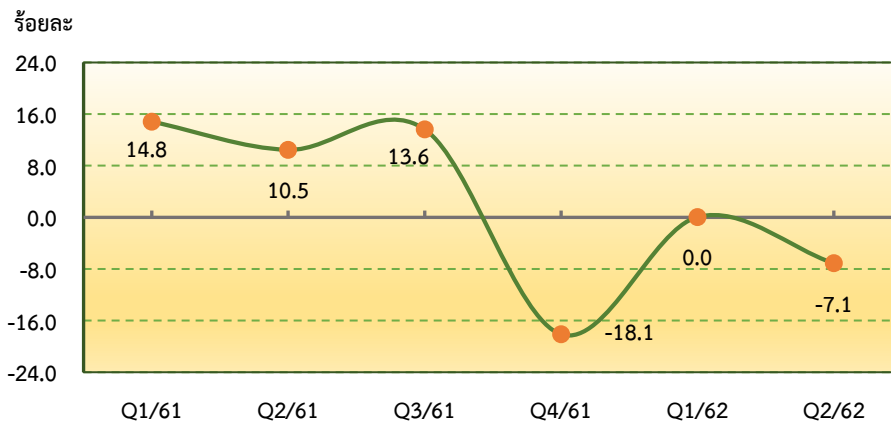
ดัชนีผลผลิต ดัชนีราคาที่ได้เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร สาขาพืช ภาคกลาง

ที่มา: จากการคำนวณ

ภาวะการผลิตสาขาพืชภาคกลาง ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีผลผลิตพืชที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวนาปรัง อ้อยโรงงาน และสับปะรด มีผลผลิตลดลงร้อยละ 6.86 7.45 และ 13.64 ตามลำดับ เนื่องจากสถานการณ์ภัยแล้งและราคาสินค้าตกต่ำ ส่งผลให้สาขาพืชในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 หดตัวร้อยละ 7.1

อัตราการเติบโตของสาขาพืช ภาคกลาง

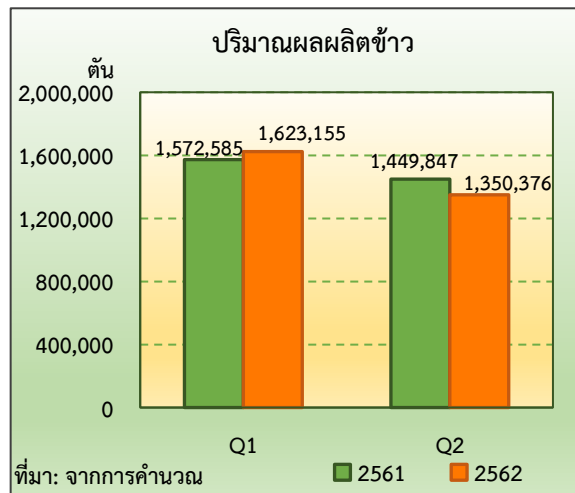

ที่มา: จากการคำนวณ

❖ ข้าว

ภาวะการผลิต

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีปริมาณผลผลิตข้าวรวม 1,350,376 ตัน โดยผลผลิตเป็นข้าวนาปรังทั้งหมด ผลผลิตโดยรวมลดลงจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ซึ่งผลิตได้ 1,449,847 ตัน หรือลดลงร้อยละ 6.86 ทั้งนี้เป็นผลมาจากสถานการณ์ภัยแล้งที่เกิดขึ้นต่อเนื่อง ปริมาณน้ำสะสมไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูก ประกอบกับภาครัฐมีนโยบายลดพื้นที่ปลูกข้าวนาปรัง ส่งผลให้มีปริมาณผลผลิตลดลง

ที่มา: จากการคำนวณ

ระดับราคา

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ราคาข้าวที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา เนื่องจากปัญหาด้านคุณภาพของข้าวที่เป็นผลมาจากสภาพอากาศและการดูแลหลังการเก็บเกี่ยว โดยข้าวเปลือกเจ้านาปรังความชื้น 15% เดือนมกราคมถึงพฤษภาคม 2562 มีราคาเฉลี่ยตันละ 7,849 บาท ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ร้อยละ 0.34

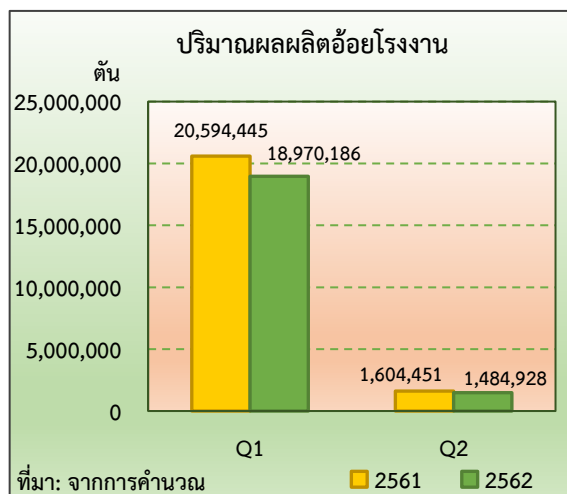
❖ อ้อยโรงงาน

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตอ้อยโรงงานในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีผลผลิต 1,484,928 ตัน ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งมีผลผลิต 1,604,451 ตัน หรือลดลงร้อยละ 7.45 เนื่องมาจากราคาในปีที่ผ่านมาตกต่ำทำให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นที่ให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตอ้อยโรงงานลดลงจากปีที่ผ่านมา

ระดับราคา

ในช่วงเดือนมกราคมถึงพฤษภาคม 2562 ราคาอ้อยโรงงานที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่ตันละ 653.40 บาท ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีราคาเฉลี่ยตันละ 729.50 บาท หรือลดลงร้อยละ 10.43 เนื่องจากราคาน้ำตาลในตลาดโลกลดลง จากปริมาณน้ำตาลล้นตลาดโลก ประกอบกับคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลประกาศราคาอ้อยขั้นต้นฤดูการผลิตปี 2560/61 ในอัตรา 880 บาทต่อตันอ้อย ณ ระดับความหวานที่ 10 ซี.ซี.เอส. ส่งผลให้ราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยลดลงจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา

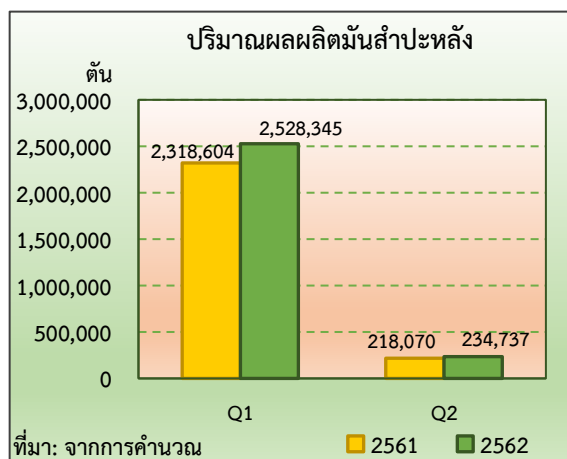
❖ มันสำปะหลัง

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตมันสำปะหลังในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีประมาณ 234,737 ตัน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งมีผลผลิต 218,070 ตันหรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.64 เนื่องมาจากราคามันสำปะหลังในปีที่ผ่านมาปรับตัวสูงขึ้น จูงใจให้เกษตรกรขยายพื้นที่เพาะปลูก ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตมันสำปะหลังเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ระดับราคา

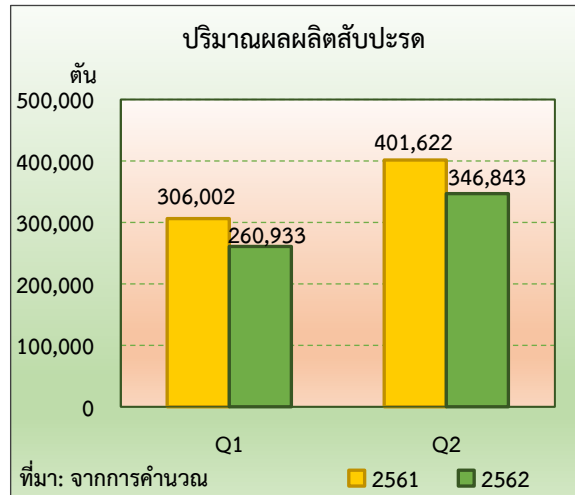
ใน ช่วงเดือนมกราคมถึงพฤษภาคม 2562 ราคามันสำปะหลังที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 2.18 บาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.05 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.45 เนื่องจากปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นไม่มากนัก ขณะที่ความต้องการของตลาดมีอย่างต่อเนื่องจากการใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ภายในประเทศ และความต้องการใช้มันสำปะหลังเพื่อผลิตเอทานอลในจีน ส่งผลให้ราคามันสำปะหลังเพิ่มขึ้น

❖ สับปะรด

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตสับปะรดในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีผลผลิต 346,843 ตัน ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งผลิตได้ 401,622 ตัน หรือลดลงร้อยละ 13.64 เนื่องจากราคาสับปะรดลดลงจากปีที่ผ่านมา ประกอบกับสภาพอากาศร้อนจัดทำให้ผลผลิตได้รับความเสียหาย ส่งผลให้เกษตรกรบางรายปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นที่ให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า

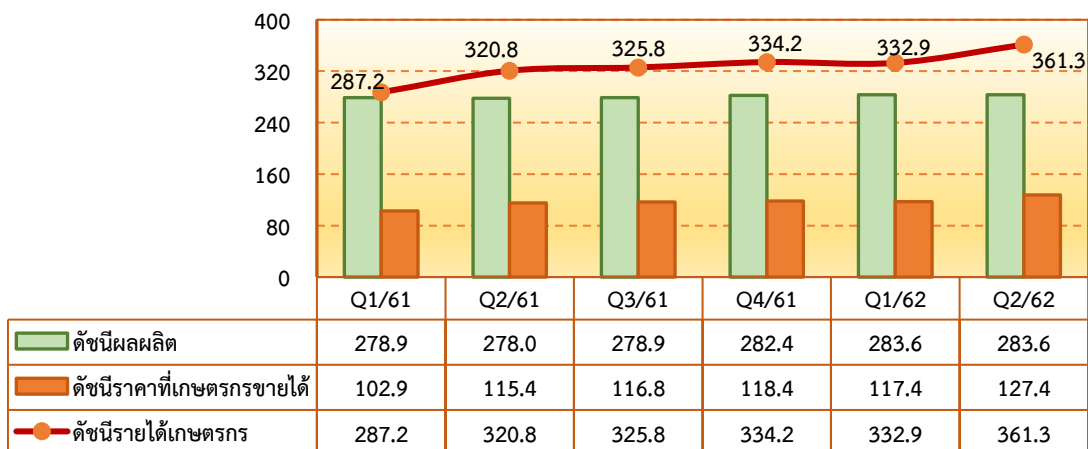
ระดับราคา

ราคาสับปะรดที่เกษตรกรขายได้ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 4.81 บาท โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 41.65 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 3.40 เนื่องจากผลผลิตสับปะรดเข้าโรงงานและบริโภคผลสดลดลงส่งผลให้ราคาปรับตัวสูงขึ้น

● สาขาปศุสัตว์

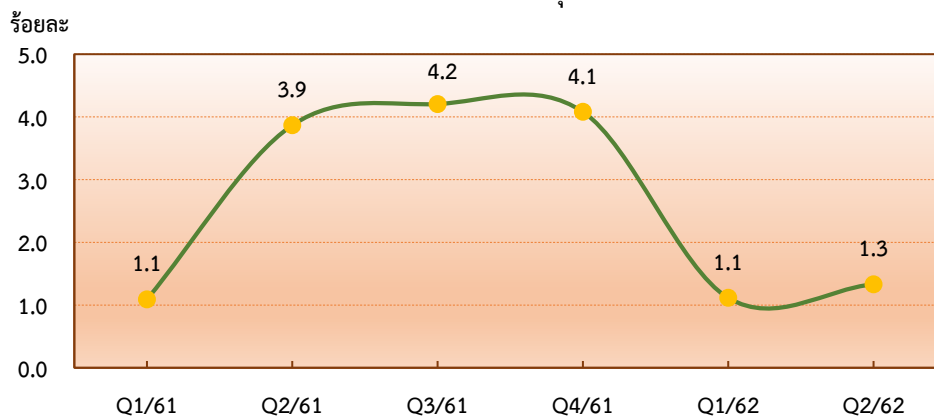
ผลผลิตปศุสัตว์ภาคกลางช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ขยายตัวเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 โดยดัชนีผลผลิตอยู่ที่ระดับ 283.6 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 278.0 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.0 ขณะที่ดัชนีราคาที่ได้เกษตรกรขายได้สาขาปศุสัตว์อยู่ที่ระดับ 127.4 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 115.4 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.4 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรสาขาปศุสัตว์อยู่ที่ระดับ 361.3 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 320.8 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.6

ดัชนีผลผลิตสินค้า ดัชนีราคาที่ได้เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร สาขาปศุสัตว์ ภาคกลาง

การผลิตสาขาปศุสัตว์ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ขยายตัวร้อยละ 1.3 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 เนื่องจากเกษตรกรผู้เลี้ยงมีการปรับระบบการเลี้ยงให้ได้มาตรฐานมากขึ้น และมีการดูแลสัตว์เลี้ยงมากขึ้น ประกอบกับการส่งเสริมและแนะนำจากหน่วยงานในพื้นที่ ทำให้ระบบการผลิตปศุสัตว์มีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ ความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและตลาดส่งออกที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรขยายการเลี้ยงสุกรและไก่เนื้อเพิ่มขึ้น

อัตราการเติบโตของสาขาปศุสัตว์ ภาคกลาง

ที่มา: จากการคำนวณ

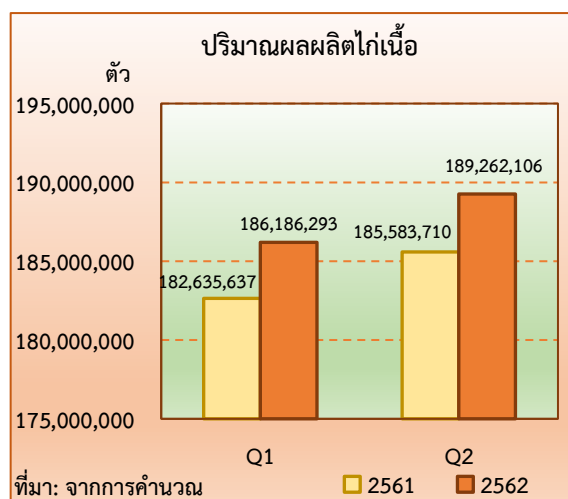
❖ ไก่เนื้อ

ภาวะการผลิต

ปริมาณการผลิตไก่เนื้อในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ขยายตัวเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 โดยเพิ่มขึ้นจาก 185,583,710 ตัว เป็น 189,262,106 ตัว หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.98 เนื่องจากเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อมีการดูแลเอาใจใส่การเลี้ยงมากขึ้นและมีการวางระบบการจัดการฟาร์มที่ดี ประกอบกับกรมปศุสัตว์มีการดูแลแบบครบวงจร ทำให้ได้ผลผลิตมากขึ้น

ระดับราคา

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ราคาไก่รุ่นพันธุ์เนื้อที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 34.71 บาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 33.48 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.67 ซึ่งเป็นผลมาจากความต้องการของตลาด ทั้งเพื่อการบริโภคและการส่งออกที่เพิ่มขึ้น

ที่มา: จากการคำนวณ

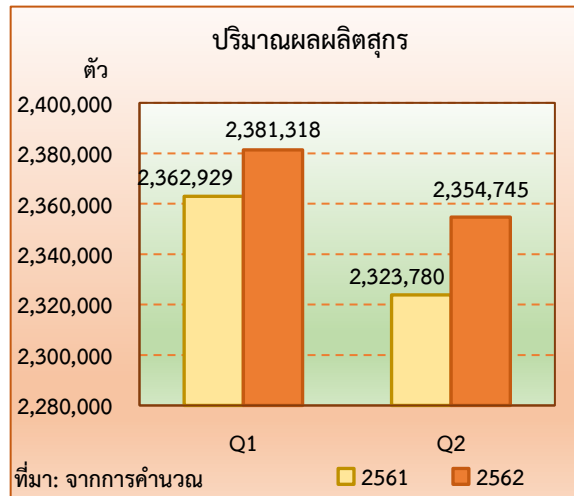
❖ สุกกร

ภาวะการผลิต

การผลิตสุกกรมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นตามความต้องการบริโภคที่เพิ่มขึ้น ทำให้มีผลผลิตสุกกรออกสู่ตลาดอย่างสม่ำเสมอ โดยในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีปริมาณการผลิตสุกกรมีชีวิต 2,354,745 ตัว เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีปริมาณการผลิต 2,323,780 ตัว หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.33 เนื่องจากตลาดมีความต้องการอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับราคาสุกกรปรับตัวดีขึ้นในช่วงครึ่งปีหลังของปี 2561 ส่งผลให้เกษตรกรเลี้ยงสุกกรเพิ่มขึ้น

ระดับราคา

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ราคาสุกกรน้ำหนัก 100 กิโลกรัมขึ้นไป ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่ กิโลกรัมละ 67.61 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 33.04 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 50.82 บาท เนื่องจากเกษตรกรมีการบริหารจัดการผลผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งผลให้เนื้อสุกกรมีคุณภาพดีเป็นที่ต้องการของตลาด

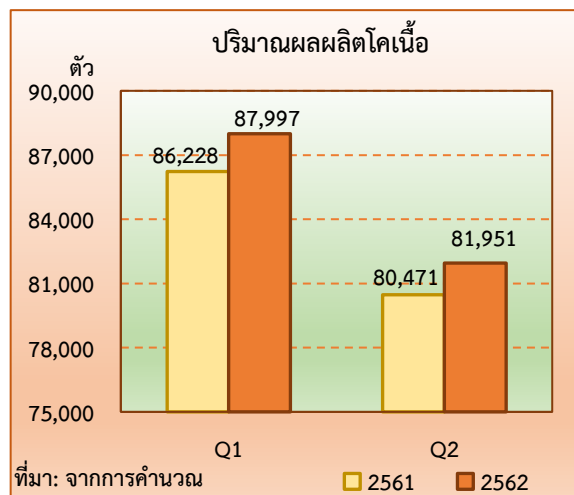
❖ โคเนื้อ

ภาวะการผลิต

การผลิตโคเนื้อมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นตามความต้องการบริโภคที่เพิ่มขึ้น โดยในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีปริมาณการผลิตโคเนื้อมีชีวิต 81,951 ตัว เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีปริมาณการผลิต 80,471 ตัว หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.84 เนื่องจากจำนวนโคเนื้อและจำนวนแม่พันธุ์ที่ให้ลูกได้ในรอบปีเพิ่มขึ้น ประกอบกับตลาดในประเทศยังคงนิยมบริโภคโคเนื้อโคแบบซาบูหรือปิ้งย่างมากขึ้น และยังเป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศ อีกทั้งภาครัฐยังมีการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อและช่วยเพิ่มศักยภาพการผลิตโคเนื้อ ส่งผลให้ปริมาณการผลิตโคเนื้อ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ระดับราคา

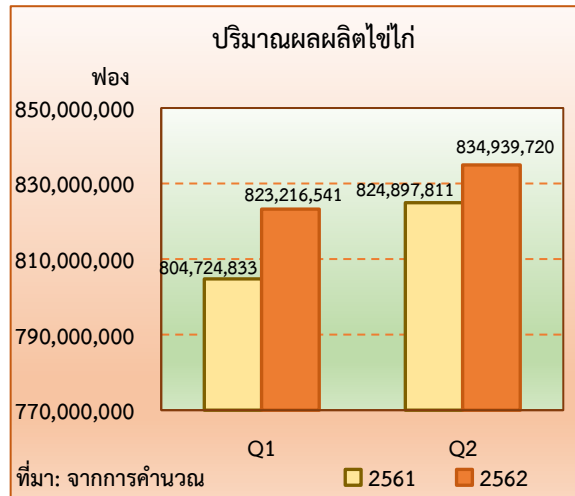
ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ราคาโคเนื้อขนาดกลางที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่ กิโลกรัมละ 80.47 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.26 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 79.47 บาท เนื่องจากโคเนื้อ มีคุณภาพดีและเป็นที่ต้องการของตลาดอย่างต่อเนื่อง

❖ ไข่ไก่

ภาวะการผลิต

การผลิตไข่ไก่ขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีปริมาณการผลิตไข่ไก่ 834,939,720 ฟอง เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีปริมาณการผลิต 824,897,811 ฟอง หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.22 เนื่องจากจำนวนแม่ไก่ในระบบมีอยู่มาก เกษตรกรมีการจัดการฟาร์มที่ดีมีประสิทธิภาพ รวมถึงสภาพอากาศที่เหมาะสมทำให้แม่ไก่ให้ไข่ได้ดีกว่าช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ประกอบกับภาครัฐมีการรณรงค์ส่งเสริมการบริโภคไข่ไก่เพิ่มขึ้น และเป็นที่ต้องการของตลาด ส่งผลให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น

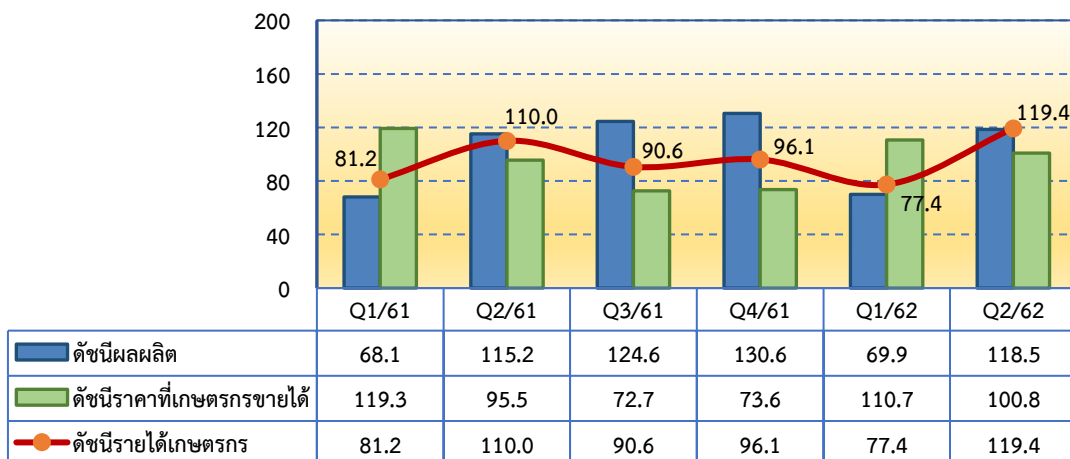
ระดับราคา

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่ฟองละ 2.90 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.57 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีราคาเฉลี่ยฟองละ 2.80 บาท เนื่องจากไข่ไก่เป็นที่นิยมของตลาดอย่างต่อเนื่องส่งผลให้ราคาเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

● สาขาประมง

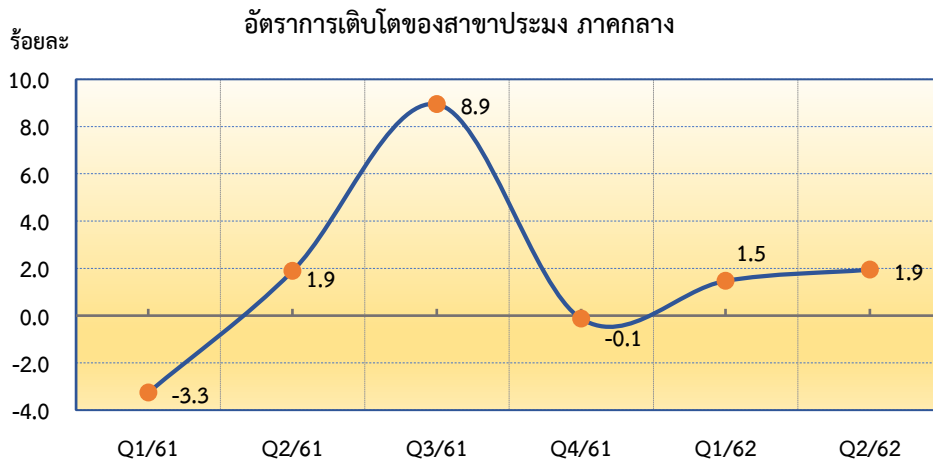
ผลผลิตประมงภาคกลางในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ขยายตัวเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 โดยดัชนีผลผลิตอยู่ที่ระดับ 118.5 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 115.2 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.9 ขณะที่ดัชนีราคาสินค้าประมงที่เกษตรกรขายได้อยู่ที่ระดับ 100.8 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 95.5 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.5 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรสาขาประมงเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.5 จากในปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 110.0 มาอยู่ที่ระดับ 119.4 ในไตรมาส 2 ของปี 2562

ดัชนีผลผลิต ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร
สาขาประมง ภาคกลาง

ที่มา: จากการคำนวณ

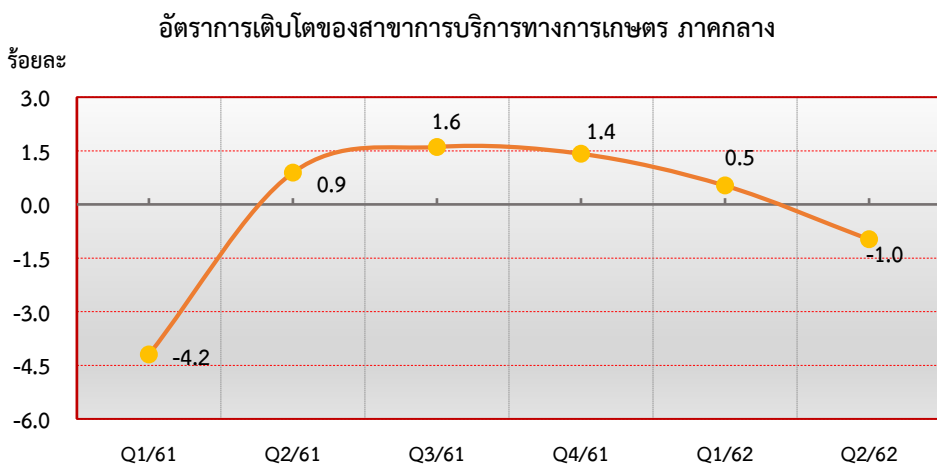
ภาวะการผลิตสาขาประมงภาคกลางในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ขยายตัวร้อยละ 1.9 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 โดยมีปริมาณกุ้งขาวแวนนาไมเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.83 เนื่องจากเกษตรกรมีการบริหารจัดการฟาร์มที่ดี มีการปล่อยลูกกุ้งในอัตราที่เหมาะสม และพัฒนาการเลี้ยงให้เหมาะสมกับพื้นที่

ที่มา: จากการคำนวณ

- สาขาบริการทางการเกษตร

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 สาขาบริการทางการเกษตรภาคกลางหดตัวร้อยละ 1.0 เนื่องจากเกษตรกรลดเนื้อที่ปลูกพืชที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวนาปรัง อ้อยโรงงาน และสับปะรด ส่งผลให้การจ้างบริการเตรียมดินและบริการเก็บเกี่ยวลดลงด้วย

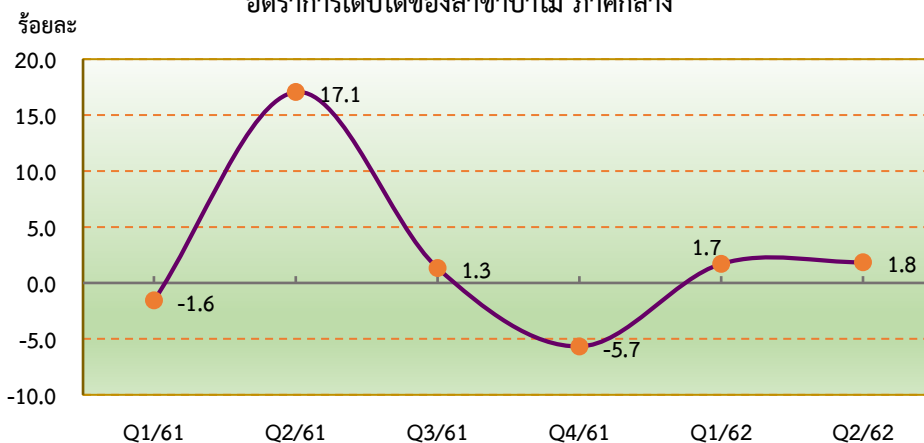

ที่มา: จากการคำนวณ

- สาขาป่าไม้

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 สาขาป่าไม้ภาคกลางขยายตัวร้อยละ 1.8 เนื่องจากกิจกรรมปลูกป่าและการตัดไม้เศรษฐกิจ เช่น ยูคาลิปตัส ไม้สัก เพิ่มขึ้น ส่งผลให้สาขาป่าไม้ขยายตัว

อัตราการเติบโตของสาขาป่าไม้ ภาคกลาง

ที่มา: จากการคำนวณ

5. แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรภาคกลาง ปี 2562

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรภาคกลางปี 2562 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-0.6) - 0.4 โดยสาขาพืชขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-0.4) - 0.6 สาขาปศุสัตว์ขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.6 - 1.6 สาขาประมงขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 1.4 - 2.4 สาขาป่าไม้ขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 1.3 - 2.3 และสาขาบริการทางการเกษตรขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-0.9) - 0.1 ทั้งนี้เป็นไปตามปัจจัยบวกที่เป็นแรงผลักดัน แต่ยังมีปัจจัยลบที่ไม่สามารถคาดการณ์หรือควบคุมได้ โดยเฉพาะสภาพอากาศซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตสินค้าเกษตร นอกจากนี้ การบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพและต่อเนื่องจะสามารถจัดสรรน้ำเพื่อการผลิตทั้งสาขาพืช ปศุสัตว์ และประมง ได้อย่างทั่วถึงและเพียงพอ ถึงแม้ว่าจะประสบกับภาวะฝนทิ้งช่วงก็ตาม จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ภาคเกษตรในปี 2562 ยังคงขยายตัวต่อเนื่อง

● สาขาพืช

ภาวะการผลิตสาขาพืช ปี 2562 คาดว่าจะมีผลผลิตที่เก็บเกี่ยวและออกสู่ตลาดน้อยกว่าปี 2562 เนื่องจากมีหลายปัจจัยที่มีผลในเชิงลบต่อภาคเกษตร เช่น สภาพภูมิอากาศแปรปรวน ปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าปีที่ผ่านมา ขณะที่ราคาสินค้าเกษตรโดยรวมในช่วงครึ่งปีหลังของปี 2562 ชัยตัวสูงขึ้น ซึ่งจะจูงใจให้เกษตรกรขยายการผลิตและดูแลเอาใจใส่ผลผลิตมากขึ้น ประกอบกับภาครัฐได้มีนโยบายการปรับโครงสร้างสินค้าเกษตร อีกทั้งมียุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ภาค โดยการปรับลดพื้นที่สินค้าเกษตรที่มีปัญหา คงพื้นที่สินค้าที่ยังมีศักยภาพ และขยายพื้นที่สินค้าที่มีลูู่ทางการตลาดที่ดี ส่งผลให้สาขาพืชขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-0.4) - 0.6 เนื่องจากคาดว่าปริมาณข้าว อ้อย และสับปะรด ลดลงมาก นอกจากนี้ ภาวะฝนทิ้งช่วงยังเป็นปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้พืชผลทางการเกษตรเสียหายและต้องติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด

● สาขาปศุสัตว์

ภาวะการผลิตสาขาปศุสัตว์ปี 2562 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.6 - 1.6 เนื่องจากการขยายปริมาณการผลิตเพื่อรองรับความต้องการบริโภคของตลาดที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับสภาพอากาศที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของสัตว์

- สาขาประมง

ภาวะการผลิตสาขาประมงปี 2562 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 1.4 – 2.4 เนื่องจากเกษตรกรมีการบริหารจัดการฟาร์มที่ดี มีการปล่อยลูกกุ้งและปลาในอัตราที่เหมาะสม และพัฒนาการเลี้ยงให้เหมาะสมกับพื้นที่ ส่งผลให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น

- สาขาบริการทางการเกษตร

ในปี 2562 สาขาบริการทางการเกษตรคาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-0.9) - 0.1 เนื่องจากคาดว่าเนื้อที่ปลูกพืชสำคัญลดลง ได้แก่ ข้าวนาปรัง อ้อยโรงงาน และสับปะรด ส่งผลให้การจ้างบริการเตรียมดินและบริการเก็บเกี่ยวลดลงตามเนื้อที่ที่ลดลง

- สาขาป่าไม้

ในปี 2562 สาขาป่าไม้คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 1.3 - 2.3 จากกิจกรรมปลูกป่า การหาของป่า และการตัดไม้เศรษฐกิจ เช่น ยูคาลิปตัส ไม้สักเพิ่มขึ้น ส่งผลให้สาขาป่าไม้ขยายตัว

ตารางที่ 7 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์ภาค ภาคเกษตร ภาคกลาง

หน่วย: ร้อยละ

สาขา	ปี 2561	ปี 2562	
		ไตรมาส 2	ทั้งปี
ภาคเกษตร	2.3	-0.4	(-0.6) - 0.4
พืช	2.2	-7.1	(-0.4) - 0.6
ปศุสัตว์	3.3	1.3	0.6 - 1.6
ประมง	2.1	1.9	1.4 - 2.4
บริการทางการเกษตร	0.2	-1.0	(- 0.9) - 0.1
ป่าไม้	2.1	1.8	1.3 - 2.3

ที่มา: ประมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 7 และ 10

ตารางที่ 8 ผลผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของภาคกลาง (ปีปฏิทิน)

สินค้า	ไตรมาส 2		อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
	ปี 2561	ปี 2562	
ข้าวนาปรัง (ตัน)	1,449,847	1,350,376	-6.86
สับปะรด (ตัน)	401,622	346,843	-13.64
อ้อยโรงงาน (ตัน)	1,604,451	1,484,928	-7.45
มันสำปะหลัง (ตัน)	218,070	234,737	7.64
ไถ่เนื้อ (ตัว)	185,583,710	189,262,106	1.98
สุกร (ตัว)	2,323,780	2,354,745	1.33
ไข่ไก่ (ฟอง)	824,897,811	834,939,720	1.22
โคเนื้อ (ตัว)	80,471	81,951	1.84
กุ้งขาวแวนนาไม (ตัน)	14,508	14,919	2.83

ที่มา: ประมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 7 และ 10

ตารางที่ 9 ราคาที่เกษตรกรขายได้ของสินค้าเกษตรที่สำคัญ ภาคกลาง

หน่วย: บาท

สินค้า	ไตรมาส 2		อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
	ปี 2561	ปี 2562	
ข้าวนาปรัง (ตัน)	7,876.00	7,849.00	-0.34
สับปะรด (ตัน)	3,395.00	4,809.00	41.65
อ้อยโรงงาน (ตัน)	729.50	653.40	-10.43
มันสำปะหลัง (ตัน)	2,048.00	2,180.00	6.45
ไถ่เนื้อ (กิโลกรัม)	33.48	34.71	3.67
สุกร (กิโลกรัม)	50.82	67.61	33.04
ไข่ไก่ (ฟอง)	2.80	2.90	3.57
โคเนื้อ (กิโลกรัม)	79.47	80.47	1.26
กุ้งขาวแวนนาไม (กิโลกรัม)	180.00	186.00	3.33

ที่มา: ประมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 7 และ 10

ภาคตะวันออก

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรไตรมาส 2 ปี 2562 และแนวโน้มปี 2562

ภาคตะวันออก

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรภาคตะวันออก ไตรมาส 2 ปี 2562 ขยายตัวร้อยละ 16.3 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยสาขาพืชและสาขาปศุสัตว์ขยายตัวร้อยละ 21.6 และ 2.5 ตามลำดับ ในขณะที่สาขาบริการทางการเกษตร สาขาปศุสัตว์ และสาขาประมงหดตัวร้อยละ 19.5 0.7 และ 2.3 ตามลำดับ โดยปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อภาคเกษตร ได้แก่ สภาพอากาศที่เหมาะสมช่วงปลายปี 2561 ส่งผลให้ไม้ผล คือ ทุเรียน มังคุด และเงาะ มีผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น ทุเรียนออกดอกดีหลายรุ่นและออกดอกเร็วขึ้น ประกอบกับราคาสูง จูงใจให้เกษตรกรดูแลรักษามากขึ้น มังคุดและเงาะมีการติดดอกเพิ่มขึ้น และราคาจูงใจให้เกษตรกรดูแลรักษาต้นดีขึ้น จากในปีที่ผ่านมาที่มังคุดติดผลน้อยมาก จึงทำให้ต้นได้พักสะสมอาหาร ต้นและใบสมบูรณ์ ทำให้ออกดอกได้เต็มต้นในปีนี้ ส่วนมันสำปะหลังเนื้อที่เก็บเกี่ยวเพิ่มขึ้น จากราคาที่สูงขึ้น จูงใจให้เกษตรกรเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกมากขึ้นในปีที่ผ่านมา ประกอบกับเกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนจากการปลูกสับปะรดเป็นการปลูกมันสำปะหลังแทน ส่งผลให้ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 เพิ่มขึ้นร้อยละ 26.2 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 โดยเฉพาะปริมาณผลผลิตสาขาพืชที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่ดัชนีราคาสินค้าเกษตรที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 6.2 ทำให้ดัชนีรายได้เกษตรกรภาคตะวันออก เพิ่มขึ้นร้อยละ 33.9

แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรภาคตะวันออก ปี 2562 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 9.2 - 10.2 โดยสาขาพืชขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 14.2 - 15.2 สาขาปศุสัตว์หดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-0.7) - (-1.7) สาขาประมงหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-1.3) - (-2.3) สาขาปศุสัตว์หดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-0.3) - (-1.3) และสาขาบริการทางการเกษตรคาดว่าจะหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-14.9) - (-15.9) โดยปัจจัยสำคัญที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อภาคเกษตร อาทิ ปริมาณน้ำฝนที่ลดลง ภาวะฝนทิ้งช่วง ภาวะแห้งแล้งที่เกิดขึ้นเร็วกว่าปกติ และปัญหาโรคระบาดต่าง ๆ เป็นต้น

1. ภาพรวมเศรษฐกิจภาคตะวันออก

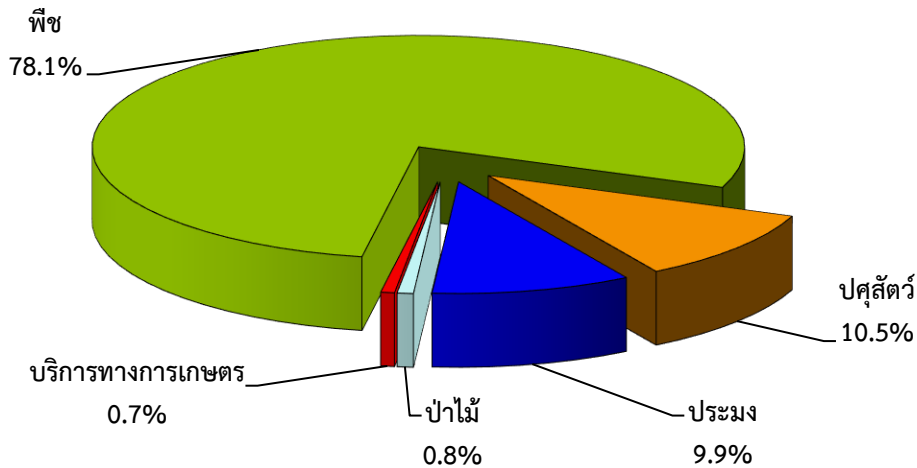
ผลิตภัณฑ์ภาค ณ ราคาประจำปี ของภาคตะวันออก ปี 2560 มีมูลค่า 2,857,300 ล้านบาท ประกอบด้วย ภาคเกษตร มูลค่า 186,851 ล้านบาท และภาคนอกเกษตร มูลค่า 2,670,449 ล้านบาท โดยมีภาคอุตสาหกรรม เป็นสาขาการผลิตหลักที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของภาค มีสัดส่วนร้อยละ 59.1 รองลงมาคือภาคบริการ มีสัดส่วนร้อยละ 34.4 และภาคเกษตร มีสัดส่วนร้อยละ 6.5

โครงสร้างเศรษฐกิจของภาคตะวันออกพึ่งพิงสาขาอุตสาหกรรม ซึ่งมีสัดส่วนถึงร้อยละ 49.9 รองลงมาคือ สาขาการขนส่งและการขายปลีก สาขาการทำเหมืองแร่ สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง สาขาสาขาไฟฟ้า ก๊าซ และสาขาการผลิตอื่น ๆ โดยมีสัดส่วนร้อยละ 10.1 9.2 6.5 5.6 และ 18.6 ตามลำดับ

ภาคตะวันออกเป็นแหล่งศูนย์รวมอุตสาหกรรมที่มีความเกี่ยวเนื่องกับการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ แสดงให้เห็นว่า สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง ยังมีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคตะวันออก โดยเฉพาะการผลิต ไม้ผล คือ ทุเรียน มังคุด และเงาะ การผลิตมันสำปะหลัง ยางพารา และสับปะรด การผลิตไก่เนื้อ ไก่ และสุกร การทำประมง ภาคตะวันออก จึงให้ความสำคัญกับภาคเกษตร เพื่อเชื่อมโยงกับแหล่งผลิตตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ นอกจากนี้นโยบายทางด้านเกษตรอื่น ๆ เช่น นโยบายผลิตสินค้าแบบแปลงใหญ่ การประกันราคายางพารา ฯลฯ ยังเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาค

สาขาการผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของภาคตะวันออก ในปี 2560 ได้แก่ สาขาพืช มีสัดส่วนร้อยละ 78.1 ของผลิตภัณฑ์ภาค ภาคเกษตร หรือ GRP ภาคเกษตร รองลงมา คือ สาขาปศุสัตว์ สาขาประมง สาขาป่าไม้ และสาขาบริการทางการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 10.5 0.7 9.9 และ 0.8 ตามลำดับ

สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค ภาคเกษตร ภาคตะวันออก

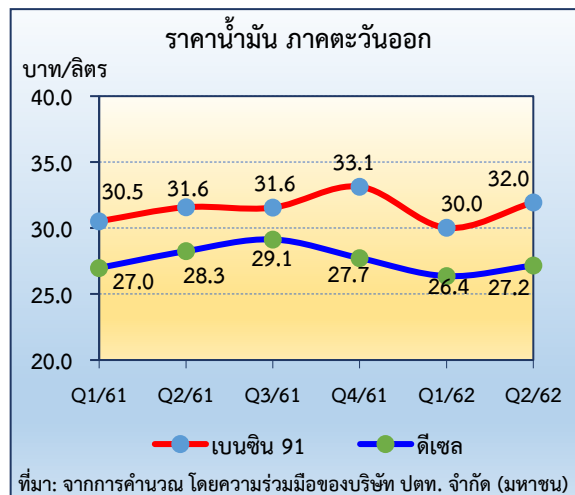

ที่มา: จากการคำนวณ

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตรภาคตะวันออก

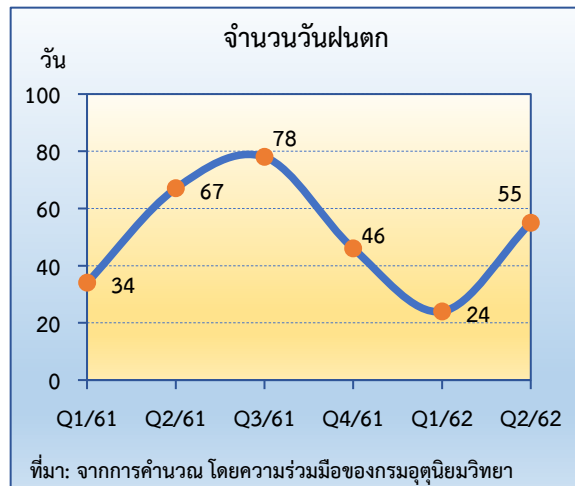
2.1 ราคาน้ำมัน

ราคาน้ำมันเบนซินของภาคตะวันออก ในช่วง ไตรมาส 2 ของปี 2562 เฉลี่ยอยู่ที่ 32.0 บาทต่อลิตร เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.2 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ 31.6 บาทต่อลิตร ขณะที่ราคาน้ำมันดีเซลเฉลี่ยอยู่ที่ 27.2 บาทต่อลิตร ลดลงร้อยละ 3.9 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ 28.3 บาทต่อลิตร

2.2 สถานการณ์น้ำ ในไตรมาส 2 ปี 2562

จำนวนวันฝนตกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 เฉลี่ย 55 วัน ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ 67 วัน หรือลดลงร้อยละ 17.9 และปริมาณน้ำฝนโดยรวมนั้นมีปริมาณเพิ่มขึ้น ซึ่งมีปริมาณน้ำฝน 680.0 มิลลิเมตร มากกว่าช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา มีปริมาณ 630.4 มิลลิเมตร หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.9

2.3 สถานการณ์โรคระบาด

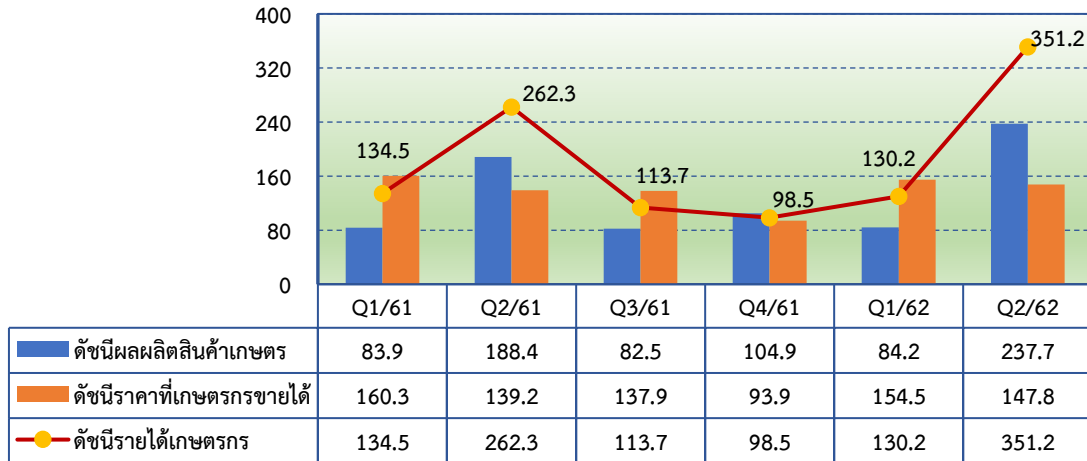
- โรคตายด่วน (Early Mortality Syndrome: EMS) ในกุ้งขาวแวนนาไม เกษตรกรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประสบปัญหาตั้งแต่ปีที่ผ่านมาทำให้ขาดเงินลงทุน และมีการพักบ่อที่เกิดโรค เพื่อทำความสะอาดบ่อ จึงทำให้เกิดการชะลอปริมาณการเลี้ยงกุ้งจะเกิดโรคภายใน 20 - 30 วัน หลังการปล่อยลูกกุ้งลงบ่อ ในช่วงแรกกุ้งในบ่อไม่แสดงอาการผิดปกติอย่างเด่นชัด ไม่มีอาการเกยขอบบ่อ แต่จะเริ่มพบกุ้งตายในบ่อและตายที่ก้นบ่อ หลังจากนั้นจะพบซากกุ้งลอยขึ้นมา กุ้งทยอยตายและอาจมีการตายสูงถึงร้อยละ 100 ภายในเวลาประมาณ 30 วัน ในบ่อที่มีการตายมากพบกุ้งมีอาการว่ายน้ำเฉื่อย เชื่องซึม กินอาหารลดลง เปลือกนูนและมีสีเข้มขึ้นดับลิบ นิม ซีดหรือสีคล้ำเพราะถูกทำลายจากการติดเชื้อแบคทีเรีย

- โรคตัวแดงดวงขาว (White Spot Disease: WSD) ในกุ้งขาวแวนนาไม เป็นโรคที่เกิดจากเชื้อไวรัส และยังไม่มียารักษา กุ้งที่เป็นโรคมักจะมีลำตัวเป็นสีแดง มีดวงขาวบริเวณผิวใต้เปลือกขนาด 1 - 2 มม. บริเวณส่วนหัวและลำตัวกุ้ง โรคตัวแดงดวงขาวจะทำให้กุ้งมีอัตราการตายสูงมาก ร้อยละ 40 - 100 ภายใน 5 - 10 วัน การแพร่กระจายเชื้อ ส่วนใหญ่ผ่านทางน้ำ การสัมผัสเชื้อไวรัสโดยตรง การกินกันเอง พาหะ และการถ่ายทอดเชื้อไวรัสผ่านทางพ่อแม่กุ้ง

- โรคอหิวาห์แอฟริกา (African Swine Fever: ASF) ในสุกร มีการแพร่ระบาดขยายเป็นวงกว้างขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นโรคระบาดรุนแรงในสุกร ซึ่งในปัจจุบันยังไม่มียารักษา หรือวัคซีนป้องกัน จะระบาดได้รุนแรงและรวดเร็ว เชื้อไวรัสมีความทนทาน ทำลายยาก อยู่ในเลือด เนื้อ อวัยวะหรือแม้แต่ในไขมันในไส้กรอกได้นาน แต่ก่อโรคในสุกรเท่านั้น กำลังระบาดอยู่ในประเทศเพื่อนบ้านของไทย ได้แก่ จีน มองโกเลีย เกาหลีเหนือ เวียดนาม กัมพูชา และ สปป.ลาว ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการมีการวางแผนการผลิตลดลง เนื่องจากกังวลในเรื่องโรคอหิวาห์แอฟริกา

3. เครื่องชี้ทางด้านเศรษฐกิจการเกษตรภาคตะวันออก

ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร ภาคตะวันออก

ที่มา: จากการคำนวณ

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรภาคตะวันออก อยู่ที่ระดับ 237.7 เพิ่มขึ้นร้อยละ 26.2 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 188.4 ส่วนดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ภาคตะวันออก อยู่ที่ระดับ 147.8 เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.2 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 139.2 เป็นผลจากราคาสินค้าหลายชนิดที่เพิ่มขึ้นทั้งในส่วนของสินค้าสาขาพืช ได้แก่ ทุเรียนและสับปะรด สินค้าปศุสัตว์ ได้แก่ สุกร และไก่เนื้อ และสินค้าประมง ได้แก่ ปลานิล ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรภาคตะวันออก อยู่ที่ระดับ 351.2 เพิ่มขึ้นร้อยละ 33.9 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 262.3

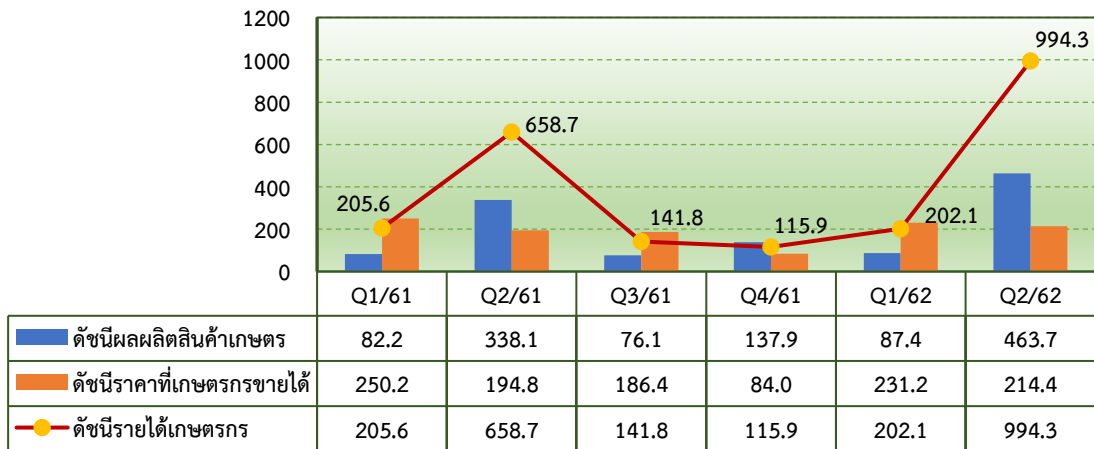
4. ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรภาคตะวันออก ไตรมาส 2 ของปี 2562

การประมาณการอัตราการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจการเกษตรภาคตะวันออก ได้พิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตรดังกล่าวข้างต้น กล่าวคือ ต้นทุนในการผลิตไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก สภาพดินฟ้าอากาศโดยทั่วไปมีภาวะฝนทิ้งช่วง และภัยแล้งบางพื้นที่ ส่งผลให้ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรของภาคตะวันออก ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ขยายตัวร้อยละ 16.3 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 โดยสาขาพืชและสาขาปศุสัตว์ขยายตัว ร้อยละ 21.6 และ 2.5 ตามลำดับ ส่วนสาขาปศุสัตว์ สาขาประมงและสาขาบริการทางการเกษตรหดตัวร้อยละ 0.7 2.3 และ 19.5 ตามลำดับ สำหรับรายละเอียดในแต่ละสาขา มีดังนี้

- สาขาพืช

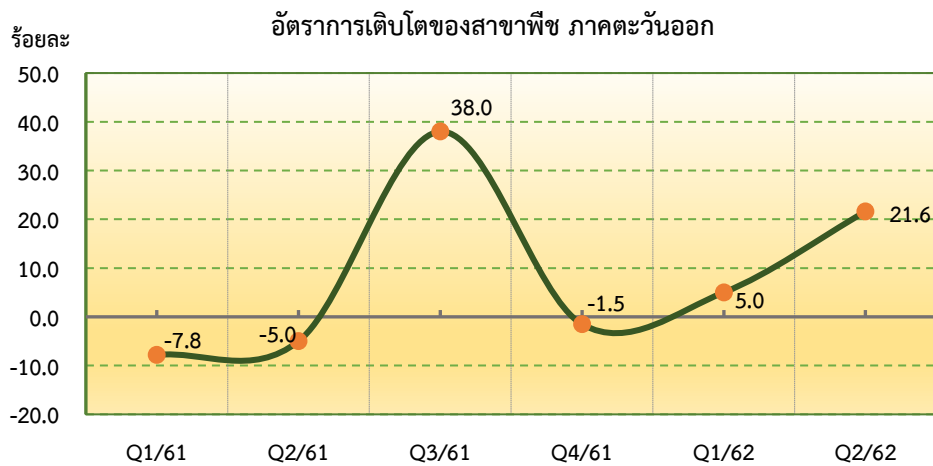
ภาวะการผลิตพืชภาคตะวันออก ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีการขยายตัวเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 โดยดัชนีผลผลิตอยู่ที่ระดับ 463.7 เพิ่มขึ้นร้อยละ 37.1 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 338.1 ขณะที่ดัชนีราคาพืชที่เกษตรกรขายได้ภาคตะวันออก อยู่ที่ระดับ 214.4 เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.1 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 194.8 ส่งผลให้ดัชนีรายได้ภาคตะวันออก ของสาขาพืช อยู่ที่ระดับ 994.3 เพิ่มขึ้นร้อยละ 50.9 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 658.7

ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร
สาขาพืช ภาคตะวันออก

ที่มา: จากการคำนวณ

สำหรับผลผลิตพืชที่สำคัญในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ได้แก่ มังคุด ทุเรียน เงาะ และ มั้่นสำปะหลัง มีผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 219.50 21.96 9.07 และ 38.51 ตามลำดับ เนื่องจากสภาพอากาศที่เหมาะสมในช่วงปลายปี 61 และราคาสูงใจทำให้เกษตรกรดูแลรักษามากขึ้น ทำให้มีเนื้อที่ให้ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้สาขาพืชในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ขยายตัวร้อยละ 21.6

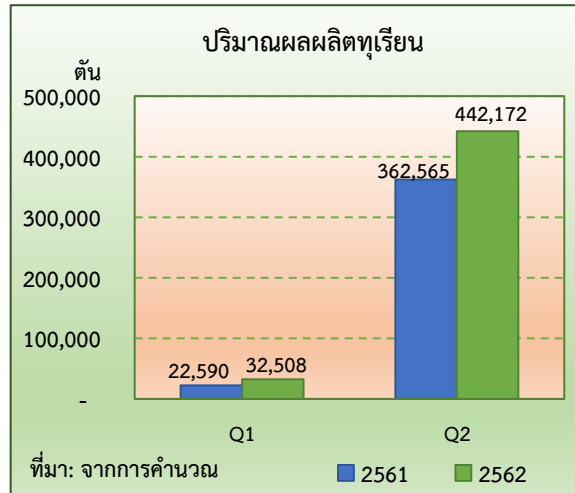

ที่มา: จากการคำนวณ

❖ ทูเรียน

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตทูเรียน ภาคตะวันออก ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 เท่ากับ 442,172 ตันเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.96 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันกับปี 2561 ซึ่งผลิตได้ 362,565 ตัน เนื่องจากผลผลิตต่อไร่ และเนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้น จากสภาพอากาศที่เหมาะสมในช่วงปลายปี 2561 ทำให้ทูเรียนออกดอกดีหลายรุ่น และออกดอกเร็วขึ้น ประกอบกับทูเรียนมีราคาสูง จูงใจให้เกษตรกรดูแลเอาใจใส่ในการรักษามากขึ้น

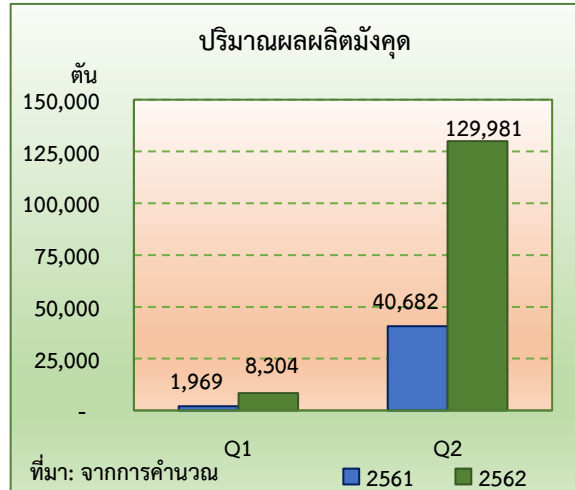
ระดับราคา

ในช่วงไตรมาส 2 ปี 2562 ราคาทูเรียน หมอนทอง ภาคตะวันออก ที่เกษตรกรขายได้ มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 104.31 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 28.32 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันกับปี 2561 ซึ่งมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 81.29 บาท เนื่องจากความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ราคาเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงกว่าปีที่ผ่านมา

❖ มังคุด

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตมังคุด ภาคตะวันออก ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 เท่ากับ 129,981 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 219.50 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งมีผลผลิต 40,682 ตัน เนื่องจากผลผลิตต่อไร่เพิ่มสูงขึ้น เมื่อเทียบกับปี 2561 ที่มังคุดติดผลน้อยมาก เป็นผลให้ต้นได้พักสะสมอาหาร ต้นและใบสมบูรณ์ทำให้ออกดอกได้เต็มต้นในปีนี้

ระดับราคา

ในช่วงไตรมาส 2 ปี 2562 ราคามังคุดคละ ภาคตะวันออก ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 52.38 บาท ลดลงร้อยละ 38.02 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 84.50 บาท เนื่องจากมีปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดจำนวนมาก ส่งผลให้ราคาเฉลี่ยมังคุดลดลงกว่าปีที่ผ่านมา

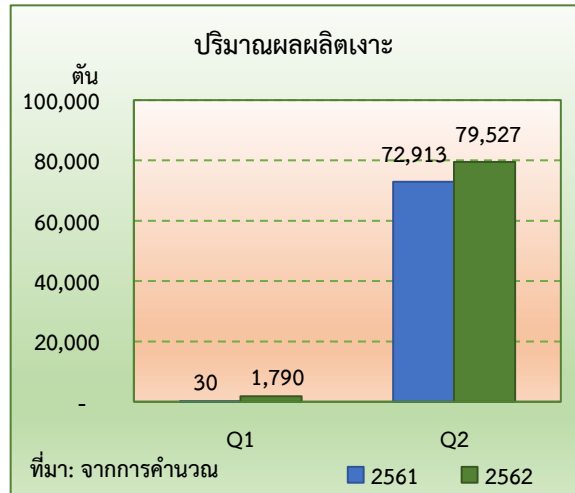
❖ เงาะ

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตเงาะ ภาคตะวันออก ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีประมาณ 79,527 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.07 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งมีผลผลิต 72,913 ตัน เนื่องจากผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น และเนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้น ประกอบกับสภาพอากาศเหมาะสม ทำให้การติดดอกของเงาะมากขึ้น รวมถึงราคาสูงใจทำให้เกษตรกรดูแลรักษามากขึ้น

ระดับราคา

ในช่วงไตรมาส 2 ปี 2562 ราคาเงาะโรงเรียน คณะ ภาคตะวันออก ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่ กิโลกรัมละ 25.69 บาท ลดลงร้อยละ 12.87 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 29.48 บาท เนื่องจากปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาดจำนวนมาก ส่งผลให้ราคาเฉลี่ยเงาะลดลงกว่าปีที่ผ่านมา

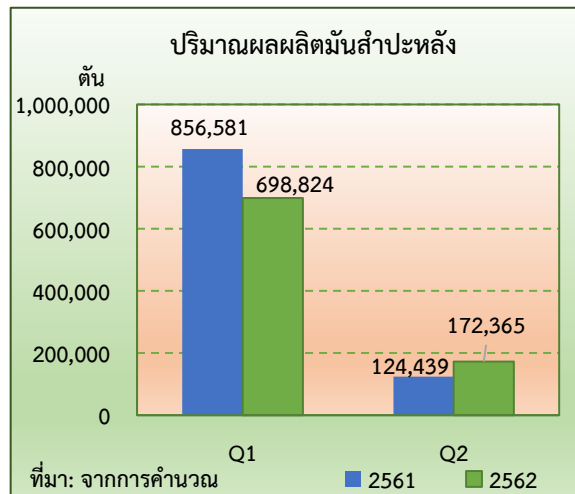
❖ มันสำปะหลัง

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตมันสำปะหลัง ภาคตะวันออก ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 เท่ากับ 172,365 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 38.51 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งมีผลผลิต 124,439 ตัน เนื่องจากมีเนื้อที่เก็บเกี่ยวและผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น ประกอบกับราคาที่สูงขึ้น ใจให้เกษตรกรเพิ่มพื้นที่ปลูกมากขึ้นในปีที่ผ่านมา ประกอบกับเกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกจากสับปะรดเป็นการปลูกมันสำปะหลังแทน

ระดับราคา

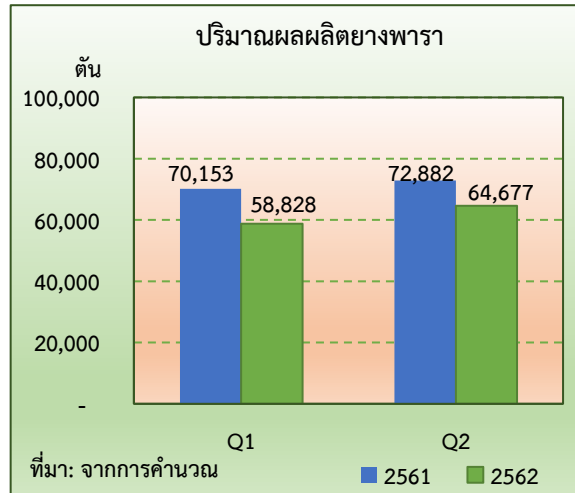
ในช่วงไตรมาส 2 ปี 2562 ราคามันสำปะหลัง คณะ ภาคตะวันออก ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่ กิโลกรัมละ 2.18 บาท ลดลงร้อยละ 10.38 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.44 บาท เนื่องจากปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาดจำนวนมาก ส่งผลให้ราคาเฉลี่ยมันสำปะหลังลดลงกว่าปีที่ผ่านมา

❖ ยางพารา

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตยางพารา ภาคตะวันออก ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีประมาณ 64,677 ตัน ลดลงร้อยละ 11.26 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งผลิตได้ 72,882 ตัน เนื่องจากเนื้อที่กรีดยังลดลง จากที่รัฐบาลมีโครงการพัฒนาอาชีพชาวสวนยาง รายย่อยเพื่อความยั่งยืน ไร่ละ 10,000 บาท กิจกรรมส่งเสริมการลดพื้นที่ปลูกยางพารา โดยการโค่นสวนยาง เดิมและการส่งเสริมให้ผู้ปลูกยางพาราปรับเปลี่ยนไป ประกอบอาชีพเกษตรกรรมใหม่ จึงทำให้มีปริมาณผลผลิตยางพาราโดยรวมลดลง

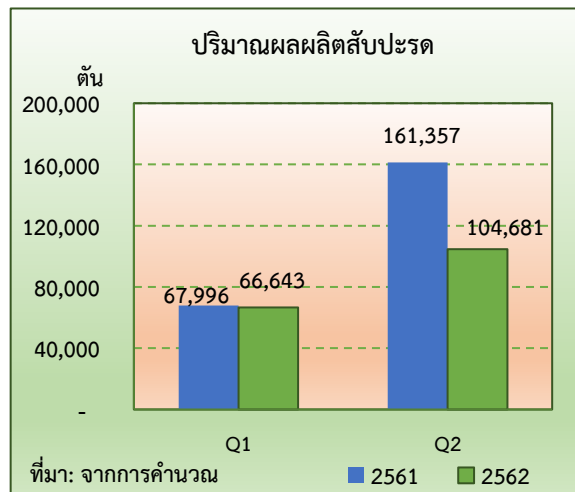
ระดับราคา

ในช่วงไตรมาส 2 ปี 2562 ราคายางแผ่นดิบชั้น 3 ภาคตะวันออก ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่ กิโลกรัมละ 46.63 บาท โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.16 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 43.92 เนื่องจากภาครัฐมีนโยบายส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์ยางพาราเพิ่มมากขึ้น

❖ สับปะรด

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตสับปะรด ภาคตะวันออก ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีประมาณ 104,681 ตัน ลดลงร้อยละ 35.12 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งผลิตได้ 161,357 ตัน เนื่องจากพื้นที่เก็บเกี่ยวลดลง เกษตรกรบางส่วนขาดเงินลงทุน ส่งผลให้เนื้อที่เก็บเกี่ยวและผลผลิตในปี 2562 ลดลง ประกอบกับภาครัฐมีนโยบายปรับลดพื้นที่ปลูกสับปะรดในพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) และพื้นที่ป่า (F) รวมถึงพื้นที่บางส่วนถูกกลุ่มนายทุนซื้อและปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปเป็นพื้นที่อุตสาหกรรม และหมู่บ้านจัดสรร สำหรับผลผลิตต่อไร่ คาดว่าลดลง เนื่องจากราคาไม่จูงใจ ส่งผลให้เกษตรกรลดการดูแลรักษา เช่น ลดการใช้ปุ๋ย และฮอร์โมนต่าง ๆ ลดการใช้สารเร่งให้ออกผล รวมทั้งตั้งแต่เดือนมกราคม 2562 ได้รับผลกระทบจากสภาพอากาศร้อนและแห้งแล้ง ทำให้ต้นไม่สมบูรณ์และไม่ออกดอก

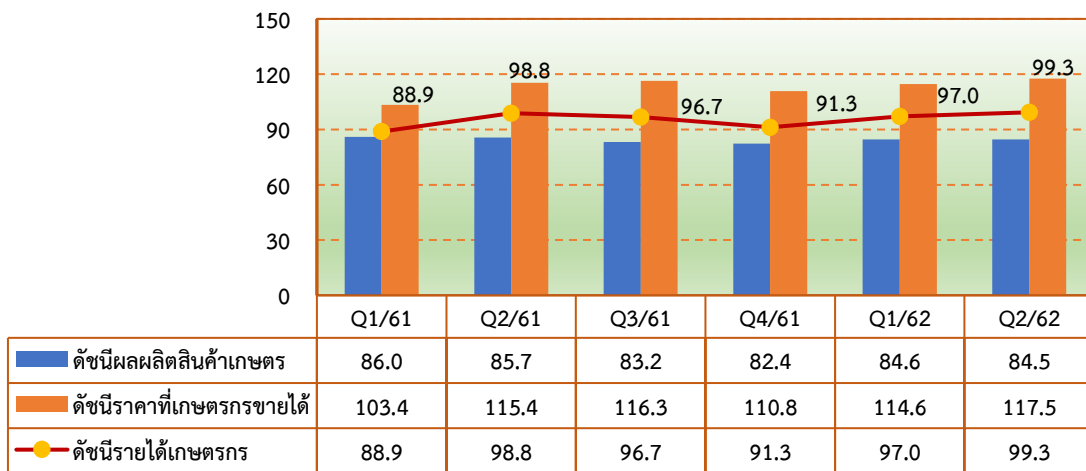
ระดับราคา

ในช่วงไตรมาส 2 ปี 2562 ราคาสับปะรดโรงงาน ภาคตะวันออก ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่ กิโลกรัมละ 5.86 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 154.78 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.30 โดยราคามีแนวโน้มที่ปรับตัวเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาดที่โรงงานแปรรูปรองรับได้

● สาขาปศุสัตว์

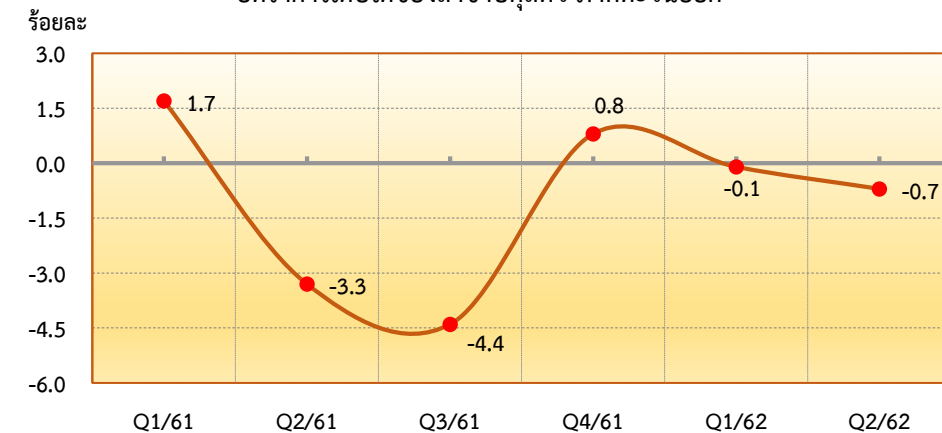
ผลผลิตปศุสัตว์ภาคตะวันออก ช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 หดตัวเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 โดยดัชนีผลผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 84.5 ลดลงร้อยละ 1.4 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 85.7 ขณะที่ดัชนีราคาสินค้าปศุสัตว์ที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 117.5 เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.8 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 115.4 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรสาขาปศุสัตว์อยู่ที่ระดับ 99.3 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.5 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 98.8

ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้
สาขาปศุสัตว์ ภาคตะวันออก

ภาวะการผลิตสาขาปศุสัตว์ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 หดตัวร้อยละ 0.7 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 เนื่องจากปัจจัยเสี่ยงทางด้านโรคทางระบบสืบพันธุ์และระบบทางเดินหายใจ (PRRS) และโรคอหิวาต์แอฟริกา (AFS) ขยายเป็นวงกว้างขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งกำลังระบาดอยู่ในประเทศเพื่อนบ้านของไทย

อัตราการเติบโตของสาขาปศุสัตว์ ภาคตะวันออก

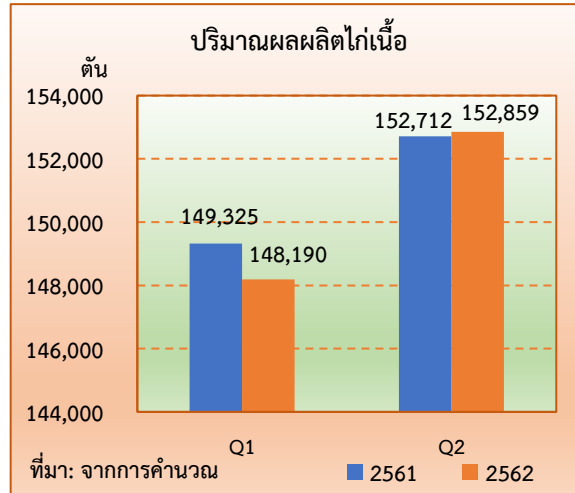

ที่มา: จากการคำนวณ

❖ ไก่เนื้อ

ภาวะการผลิต

ปริมาณการผลิตไก่เนื้อ ภาคตะวันออก ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 จำนวน 152,859 ตัว มีการขยายตัวเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.10 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งมีจำนวน 152,712 ตัว เป็นผลมาจากเกษตรกรมีการจัดการฟาร์มที่ได้มาตรฐาน และมีระบบการผลิตที่ปลอดภัย ทำให้ผู้บริโภคมั่นใจในการบริโภคผลิตภัณฑ์เนื้อไก่ อีกทั้งภาครัฐมีการวางมาตรการควบคุมโรคที่ดี รวมทั้งมีการพัฒนาสายพันธุ์ที่ให้ผลผลิตต่อรุ่นเร็วขึ้น ประกอบกับการส่งออกสินค้าเนื้อไก่สดและไก่สดแช่แข็งมีแนวโน้มค่อนข้างดี เนื่องจากไทย

สามารถผลักดันเปิดตลาดส่งออกผลิตภัณฑ์ไก่สดไปสาธารณรัฐเกาหลีได้ครั้งแรกในรอบ 12 ปี โดยมีโรงงานไก่สดแช่เย็น/แช่แข็งของไทย จำนวน 12 โรงงาน ที่ส่งออกได้ ขณะเดียวกันหน่วยงาน AVA ของสิงคโปร์ยังแจ้งอย่างเป็นทางการว่า สิงคโปร์ได้ประกาศรับรองอนุญาตให้โรงงานผลิตเนื้อไก่สดแช่แข็งของไทยส่งออกไปสิงคโปร์ได้เพิ่มอีก 20 โรงงาน โดยเริ่มส่งออกได้ตั้งแต่เดือนปี 2560 เป็นต้นไป

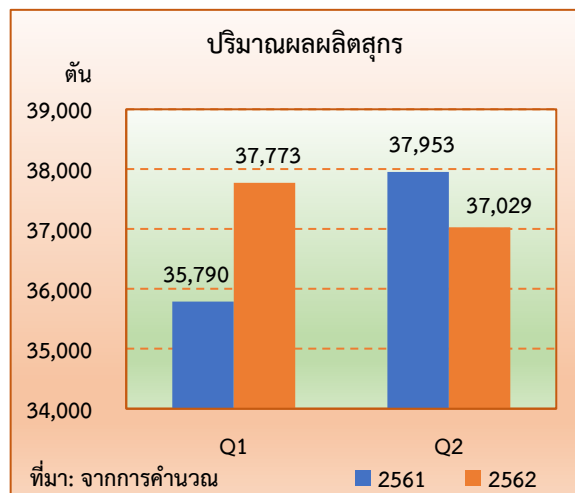
ระดับราคา

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ราคาไก่รุ่นพันธุ์เนื้อที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 37.43 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.59 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 37.21 บาท เป็นผลมาจากความต้องการของตลาดทั้งเพื่อการบริโภคและการส่งออกที่เพิ่มขึ้น

❖ สุกร

ภาวะการผลิต

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ภาคตะวันออก มีปริมาณการผลิตสุกร 37,029 ตัว ลดลงร้อยละ 2.43 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีปริมาณการผลิต 37,953 ตัว เนื่องจากปัจจัยเสี่ยงทางด้านโรคทางระบบสืบพันธุ์และระบบทางเดินหายใจ (PRRS) โดยสภาวะเศรษฐกิจในช่วงปี 2562 ทำให้ผู้ประกอบการวางแผนการผลิตลดลง ถึงแม้ไตรมาสที่ 2 สุกรจะมีราคาสูงก็ตาม

ระดับราคา

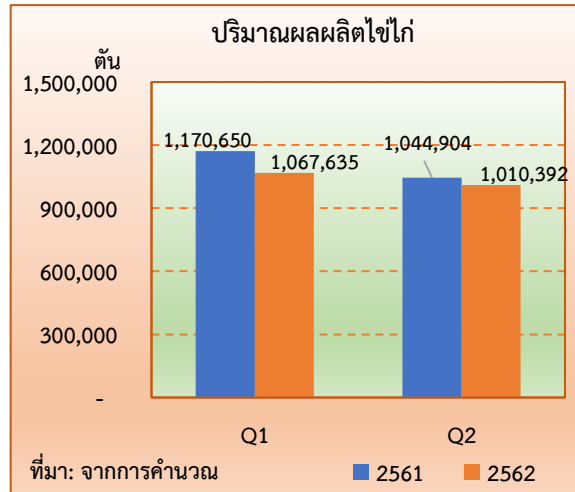
ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ราคาสุกรน้ำหนัก 100 กิโลกรัมขึ้นไป ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 69.93 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.24 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 63.43 บาท ซึ่งเป็นผลมาจากความต้องการของ

ตลาดทั้งเพื่อการบริโภคและการส่งออกที่เพิ่มขึ้น และมีการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ระบาดเป็นวงกว้างขึ้น ซึ่งกำลังระบาดอยู่ในประเทศเพื่อนบ้านของไทย ได้แก่ จีน มองโกเลีย เกาหลีเหนือ เวียดนาม กัมพูชา และสปป.ลาว

❖ ไข่ไก่

ภาวะการผลิต

การผลิตไข่ไก่ภาคตะวันออก มีการหดตัว โดยในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีปริมาณการผลิตไข่ไก่ 1,010,392 ฟอง ลดลงร้อยละ 3.30 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีปริมาณการผลิต 1,044,904 ฟอง เนื่องจากภาครัฐมีนโยบายการปลดระวางแม่พันธุ์ไก่ไข่ยืนกรงเพิ่มขึ้น เพื่อควบคุมปริมาณการผลิตไข่ไก่ที่มีปริมาณมากเกินไปเกินความต้องการของตลาด อีกทั้งราคาไข่ไก่ปรับตัวลดลงเมื่อเทียบกับไตรมาสที่ 2 ของปีที่ผ่านมา

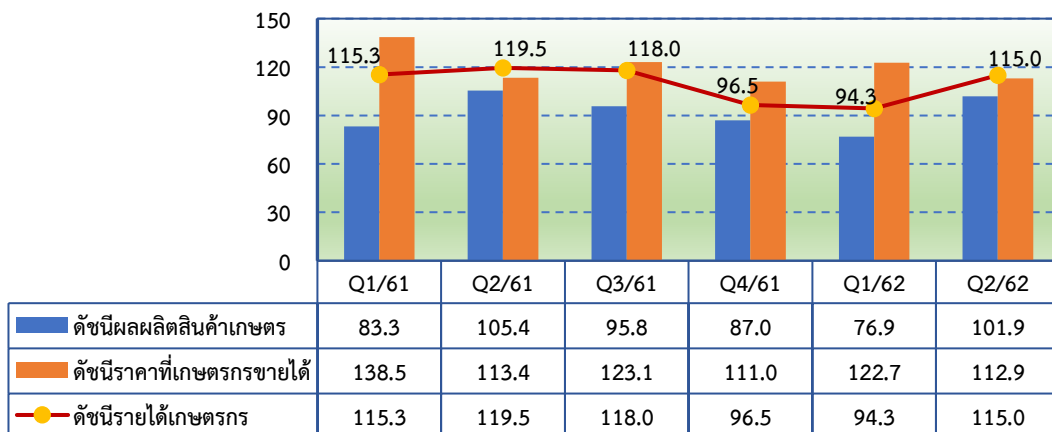
ระดับราคา

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ราคาไข่ไก่คละภาคตะวันออก ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 2.55 บาท ลดลงร้อยละ 3.05 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.63 บาท เนื่องจากมีปริมาณผลผลิตไข่ไก่ออกสู่ตลาดมากเกินไปเกินความต้องการ

● สาขาประมง

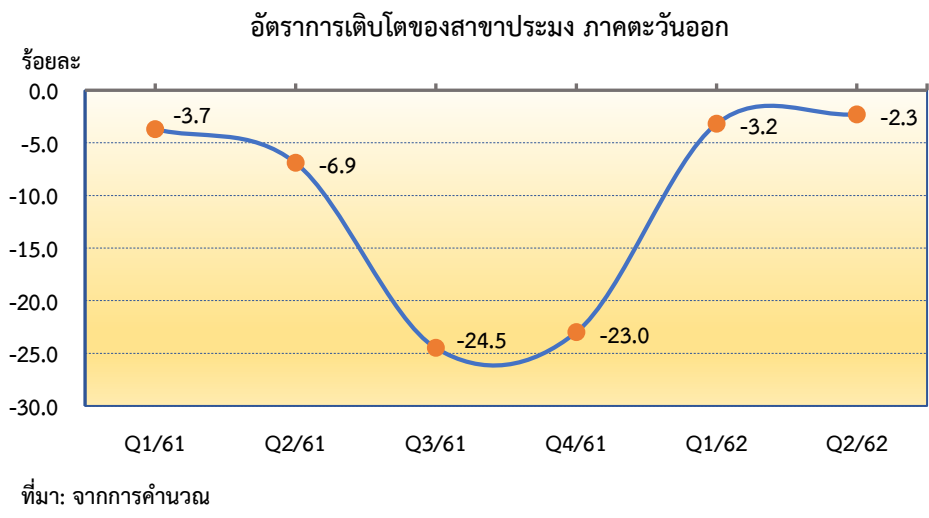
ปริมาณผลผลิตประมง ภาคตะวันออก ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ลดลงเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 โดยดัชนีผลผลิต อยู่ที่ระดับ 101.9 ลดลงร้อยละ 3.3 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 105.4 ขณะที่ดัชนีราคาสินค้าประมงที่เกษตรกรขายได้ภาคตะวันออก อยู่ที่ระดับ 112.9 ลดลงร้อยละ 0.4 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 113.4 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรสาขาประมงอยู่ที่ระดับ 115.0 ลดลงร้อยละ 3.8 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 119.5

ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร สาขาประมง ภาคตะวันออก

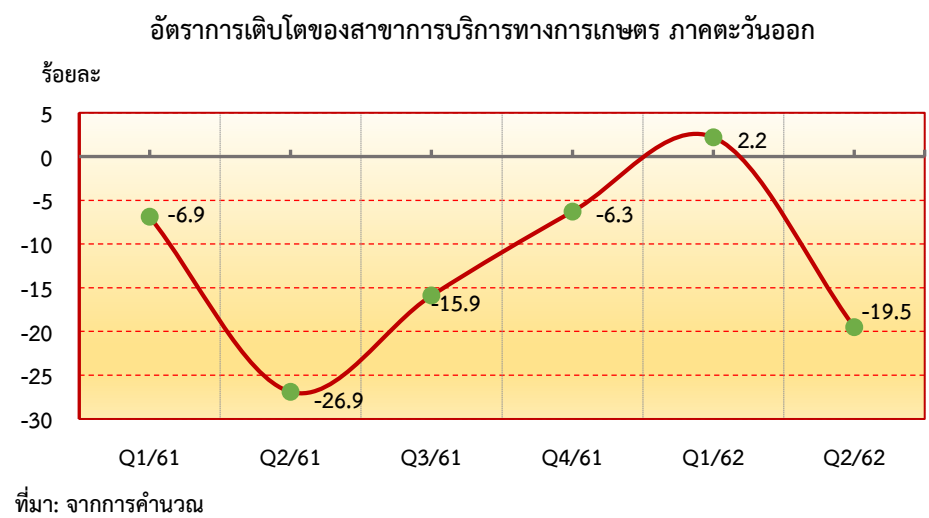
ที่มา: จากการคำนวณ

ภาวะการผลิตสาขาประมงภาคตะวันออก ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีการหดตัวร้อยละ 2.3 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 โดยมีปริมาณกุ้งทะเลเพาะเลี้ยงลดลงร้อยละ 2.1 เนื่องจากเกิดปัญหาโรคตัวแดงดวงขาว และโรค EMS ในกุ้งขาวแวนนาไม ประกอบกับเกษตรกรประสบปัญหาการเลี้ยงกุ้งที่มีต้นทุนสูง ทำให้อัตราการปล่อยกุ้งขาวแวนนาไมลดลง และจำนวนฟาร์มการเพาะเลี้ยงลดลง อีกทั้งกุ้งขาวแวนนาไมราคาตกต่ำ ส่วนปริมาณสัตว์น้ำขึ้นทำเทียบเรือลดลงร้อยละ 4.2 เนื่องจากการแก้ไขปัญหาการทำประมงที่ผิดกฎหมาย (IUU Fishing) กระทบชาวประมงทำให้ต้องปรับตัว ทั้งเรื่องการจัดแรงงาน การใช้เครื่องมือทำการประมง การขอใบอนุญาต เรือประมงที่ถูกต้องจึงลดน้อยลงหรือไม่ก็เลิกอาชีพไป ประกอบกับปัญหาด้านแรงงานประมงที่หายาก

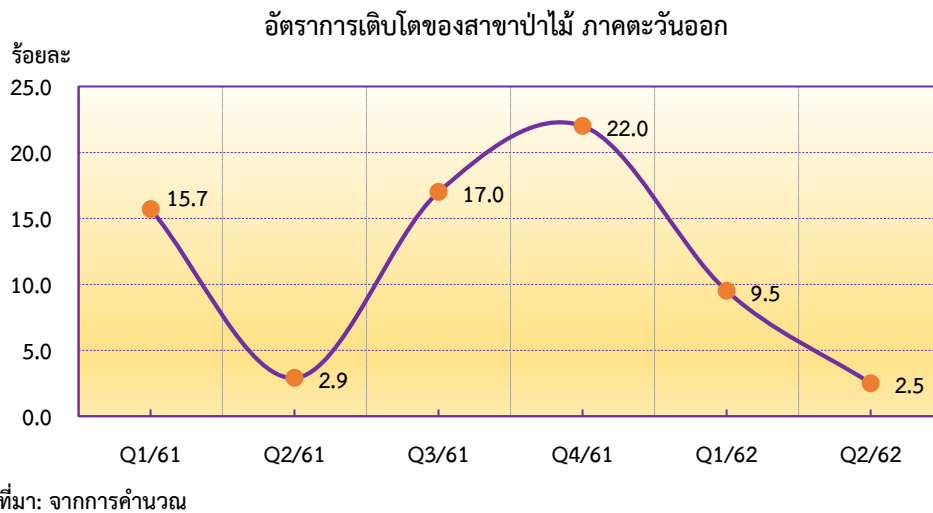
● สาขาบริการทางการเกษตร

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 สาขาบริการทางการเกษตรภาคตะวันออก หดตัวร้อยละ 19.5 เนื่องจากสถานการณ์ภัยแล้ง และฝนทิ้งช่วงทำให้ช่วงครึ่งปีแรกมีปริมาณน้ำฝนลดลง ทำให้เกษตรกรลดพื้นที่เพาะปลูก และชะลอการเพาะปลูกข้าว และพืชไร่ เป็นผลให้การจ้างเก็บเกี่ยวลดลง

- สาขาป่าไม้

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 สาขาป่าไม้ภาคตะวันออก ขยายตัวร้อยละ 2.5 เนื่องจากภาครัฐมีโครงการสนับสนุนให้เกษตรกรลดพื้นที่ปลูกยางพารา โครงการพัฒนาอาชีพชาวสวนยางรายย่อยเพื่อความยั่งยืน ไร่ละ 10,000 บาท กิจกรรมส่งเสริมการลดพื้นที่ปลูกยาง โดยการโค่นสวนยางเดิมและการส่งเสริมให้ผู้ปลูกยางพาราปรับเปลี่ยนไปประกอบอาชีพเกษตรกรรมใหม่ ทำให้มีผลผลิตไม้ยางจำนวนมาก

5. แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรภาคตะวันออก ปี 2562

เศรษฐกิจการเกษตรภาคตะวันออก ในปี 2562 คาดว่าจะมีการขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 9.2 - 10.2 โดยสาขาพืชขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 14.2 - 15.2 สาขาปศุสัตว์หดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-1.7) - (-0.7) และสาขาประมงหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-2.3) - (-1.3) ส่วนสาขาป่าไม้และสาขาบริการทางการเกษตรคาดว่าจะหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-1.3) - (-0.3) และ (-15.9) - (-14.9) ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นไปตามปัจจัยบวกที่เป็นแรงผลักดันแต่อย่างไรก็ตาม ก็มีปัจจัยลบที่ไม่สามารถคาดการณ์หรือควบคุมได้โดยเฉพาะสภาพอากาศที่แปรปรวน และปัญหาภัยแล้ง อุทกภัย วาตภัย ซึ่งอาจส่งผลต่อปริมาณผลผลิตสินค้าเกษตรได้

- สาขาพืช

ภาวะการผลิตสาขาพืช ภาคตะวันออก ปี 2562 คาดว่า จะมีผลผลิตที่เก็บเกี่ยวและออกสู่ตลาดมากกว่าในปีที่ผ่านมา เนื่องจากมีหลายปัจจัยส่งผลในเชิงบวกต่อภาคเกษตร เช่น พื้นที่ให้ผลผลิตของทุเรียน มังคุด เงาะ และมันสำปะหลังเพิ่มมากขึ้น ผลผลิตต่อไร่ของทุเรียน มังคุด เงาะ และมันสำปะหลังที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย ปริมาณน้ำฝนเพียงพอ ทำให้ต้นสมบูรณ์ออกดอกและติดผลดี ประกอบกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับหอการค้าจังหวัด ได้มีการบริหารจัดการผลไม้โดยระบบสหกรณ์ และผู้รวบรวมผลไม้ ส่งเสริมตั้งแต่ต้นน้ำตามระบบการส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ ทำให้ต้นทุนการผลิตลดลง กลางน้ำ การบริหารจัดการผ่านระบบสหกรณ์ ปลายน้ำ มีโครงการ 1 หอการค้า 1 สหกรณ์ สร้างเอกลักษณ์ผลไม้ภาคตะวันออก ระบบบรรจุภัณฑ์ที่สวยงาม และระบบ QR Code ตรวจสอบแหล่งที่ผลิตของสินค้า และราคาสินค้าเกษตรโดยรวมในปี 2561 อยู่ในระดับสูง ซึ่งจูงใจให้เกษตรกรขยายการผลิตและดูแลเอาใจใส่ผลผลิตมากขึ้น ประกอบกับภาครัฐได้มีนโยบายการปรับโครงสร้างสินค้าเกษตร อีกทั้งมียุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ภาค โดยการปรับลดพื้นที่สินค้าเกษตรที่มีปัญหา คงพื้นที่สินค้าที่ยังมีศักยภาพ และ

ขยายพื้นที่สินค้าที่มีคู่แข่งทางการตลาดที่ดี รวมทั้งเพิ่มผลิตภาพการผลิต (Productivity) และพัฒนาระบบโลจิสติกส์ (Logistics) ของสินค้าเกษตรเชื่อมโยงกับภาคอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม ยังคงมีปัจจัยลบที่อาจส่งผลกระทบต่อการผลิตพืชในปี 2562 ซึ่งส่วนใหญ่ยังคงเป็นปัจจัยที่ต่อเนื่องมาจากช่วงปีที่ผ่านมา ได้แก่ ปัญหาโรคพืชและแมลงระบาด ราคาปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย-สารปราบศัตรูพืชมีการปรับตัวสูงขึ้น และภัยธรรมชาติที่ไม่สามารถควบคุมได้ โดยสรุปปริมาณการผลิตของสาขาพืชมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากไม้ผลพวก ทูเรียน มังคุด เงาะ และมันสำปะหลัง ส่วนผลผลิตยางพาราและลำไย คาดว่าจะลดลงเล็กน้อย ในขณะที่ราคาผลผลิตพืชในปี 2562 โดยส่วนใหญ่คาดว่าจะอยู่ในเกณฑ์ดี ทำให้เกษตรกรขยายการผลิต ส่งผลให้ภาวะการผลิตของสาขาพืชภาคตะวันออก มีการขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 14.2 - 15.2

- **สาขาปศุสัตว์**

ภาวะการผลิตสาขาปศุสัตว์ ภาคตะวันออก ปี 2562 คาดว่าจะหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-1.7) - (-0.7) เนื่องจากปัจจัยเสี่ยงทางด้านโรคทางระบบสืบพันธุ์และระบบทางเดินหายใจ (PRRS) และโรคอหิวาต์แอฟริกา (AFS) ที่เริ่มขยายวงกว้าง ซึ่งมีการระบาดอยู่ในประเทศเพื่อนบ้านของไทย ได้แก่ จีน มองโกเลีย เกาหลีเหนือ เวียดนาม กัมพูชา และสปป.ลาว ส่งผลให้สภาวะเศรษฐกิจในช่วงปี 2562 มีผู้ประกอบการวางแผนการผลิตลดลง

- **สาขาประมง**

ภาวะการผลิตสาขาประมง ภาคตะวันออก ปี 2562 คาดว่าจะหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-2.3) - (-1.3) เนื่องจากเกิดปัญหาโรคตัวแดงดวงขาว และโรค EMS ในกุ้งขาวแวนนาไม ประกอบกับเกษตรกรประสบปัญหาในการเลี้ยงกุ้งที่มีต้นทุนสูง ทำให้อัตราการปล่อยกุ้งขาวแวนนาไมลดลง และจำนวนฟาร์มการเพาะเลี้ยงลดลง อีกทั้งกุ้งขาวแวนนาไมราคาตกต่ำ และปริมาณสัตว์น้ำขึ้นท่าเทียบเรือลดลง เนื่องจากการแก้ไขปัญหาการทำประมงที่ผิดกฎหมาย (IUU Fishing) กระทบชาวประมงทำให้ต้องปรับตัว ทั้งเรื่องการจ้างแรงงาน การใช้เครื่องมือทำการประมง การขอใบอนุญาต เรือประมงที่ถูกต้องจึงลดน้อยลงหรือไม่ก็เลิกอาชีพไปประกอบกับปัญหาด้านแรงงานประมงที่หายาก

- **สาขาบริการทางการเกษตร**

การบริการทางการเกษตร ภาคตะวันออก ปี 2562 มีแนวโน้มหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-15.9) - (-14.9) เนื่องจากสถานการณ์ภัยแล้งและฝนทิ้งช่วง ทำให้ช่วงครึ่งปีแรกมีปริมาณน้ำฝนลดลง ภาครัฐจึงขอให้เกษตรกรลดการปลูกข้าวนาปรังลง ทำให้เกษตรกรลดพื้นที่เพาะปลูกและชะลอการเพาะปลูกข้าว และพืชไร่ เป็นผลให้การจ้างเก็บเกี่ยวลดลง

- **สาขาป่าไม้**

สาขาป่าไม้ ภาคตะวันออก ปี 2562 มีแนวโน้มหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-1.3) - (-0.3) เนื่องจากภาครัฐมีโครงการสนับสนุนให้เกษตรกรลดพื้นที่ปลูกยางพารา โครงการพัฒนาอาชีพชาวสวนยางรายย่อยเพื่อความยั่งยืน ไร่ละ 10,000 บาท แต่เป้าหมายในพื้นที่ภาคตะวันออกลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา

ตารางที่ 10 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์ภาค ภาคเกษตร ภาคตะวันออก

หน่วย: ร้อยละ

สาขา	ปี 2561	ปี 2562	
		ไตรมาส 2	ทั้งปี
ภาคเกษตร	11.1	16.3	9.2 - 10.2
พืช	11.5	21.6	14.2 - 15.2
ปศุสัตว์	9.2	-0.7	(-1.7) - (-0.7)
ประมง	9.1	-2.3	(-2.3) - (-1.3)
บริการทางการเกษตร	8.5	-19.5	(-15.9) - (-14.9)
ป่าไม้	9.4	2.5	(-1.3) - (-0.3)

ที่มา: ประมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 6

ตารางที่ 11 ผลผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของภาคตะวันออก (ปีปฏิทิน)

สินค้า	ไตรมาส 2		อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
	ปี 2561	ปี 2562	
ทุเรียน (ตัน)	362,565	442,172	21.96
มังคุด (ตัน)	40,682	129,981	219.50
เงาะ (ตัน)	72,913	79,527	9.07
ลำไย (ตัน)	2,014	1,951	-3.13
มันสำปะหลัง (ตัน)	124,439	172,365	38.51
ยางพารา (ตัน)	72,882	64,677	-11.26
สับปะรด (ตัน)	161,357	104,681	-35.12
ไก่เนื้อ (ตัว)	152,712	152,859	0.10
สุกร (ตัว)	37,953	37,029	-2.43
ไข่ไก่ (ฟอง)	1,044,904	1,010,392	-3.30
กุ้งขาวแวนนาไม (ตัน)	23,775	23,282	-2.07
ประมงพาณิชย์ (ตัน)	28,942	27,728	-4.19

ที่มา: ประมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 6

ตารางที่ 12 ราคาที่เกษตรกรขายได้ของสินค้าเกษตรที่สำคัญ ภาคตะวันออก

หน่วย:บาท

สินค้า	ไตรมาส 2		อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
	ปี 2561	ปี 2562	
ทุเรียน (ตัน)	81,293	104,314	28.32
มังคุด (ตัน)	84,502	52,375	-38.02
เงาะ (ตัน)	29,483	25,690	-12.87
ลำไย (ตัน)	35,910	34,260	-4.59
มันสำปะหลัง (ตัน)	2,437	2,184	-10.38
ยางพารา (ตัน)	43,921	46,625	6.16
สับปะรด (ตัน)	2,300	5,860	154.78
โกโก้ (ตัน)	37,205	37,426	0.59
สุกร (ตัน)	63,430	69,928	10.24
ไข่ไก่ (ตัน)	2,625	2,545	-3.05
กุ้งขาวแวนนาไม (ตัน)	142,348	140,712	-1.15
ประมงพาณิชย์ (ตัน)	34,936	35,281	0.99

ที่มา: ประมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 6

ภาคใต้

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรไตรมาส 2 ปี 2562 และแนวโน้มปี 2562 ภาคใต้

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรภาคใต้ ไตรมาส 2 ปี 2562 มีการขยายตัวร้อยละ 1.5 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยสาขาพืชขยายตัวร้อยละ 1.1 สาขาประมงขยายตัวถึงร้อยละ 11.6 ในขณะที่สาขาปศุสัตว์หดตัวร้อยละ 4.6 สาขาการบริการทางการเกษตรหดตัวร้อยละ 0.1 และสาขาป่าไม้หดตัวร้อยละ 0.9 โดยปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อภาคเกษตร ได้แก่ สภาพอากาศและปริมาณน้ำฝนที่ยังคงเอื้อต่อการผลิตพืชเศรษฐกิจหลักของภาคใต้ทั้งยางพาราและปาล์มน้ำมัน ส่งผลให้ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.4 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะปริมาณผลผลิตยางพาราและปาล์มน้ำมันที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.8 และ 1.0 รวมถึงปริมาณการเพาะเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไม่เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.8 ในขณะที่ดัชนีราคาสินค้าเกษตรลดลงร้อยละ 2.9 ทำให้ดัชนีรายได้เกษตรกรเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.2

แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรภาคใต้ ปี 2562 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 4.7 - 5.7 โดยคาดว่าสาขาพืชจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 7.3 - 8.3 สาขาประมงขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.1 - 1.1 สาขาปศุสัตว์ขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-0.5) - 0.5 สาขาการบริการทางการเกษตรหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-0.6) - 0.4 และสาขาป่าไม้จะหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-1.7) - (-0.7) ซึ่งปัจจัยสำคัญที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อภาคเกษตร อาทิ นโยบายส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญครบวงจรอย่างต่อเนื่อง ปริมาณน้ำฝนภัยพิบัติทางธรรมชาติ ตลอดจนปัญหาโรคระบาดต่าง ๆ เป็นต้น

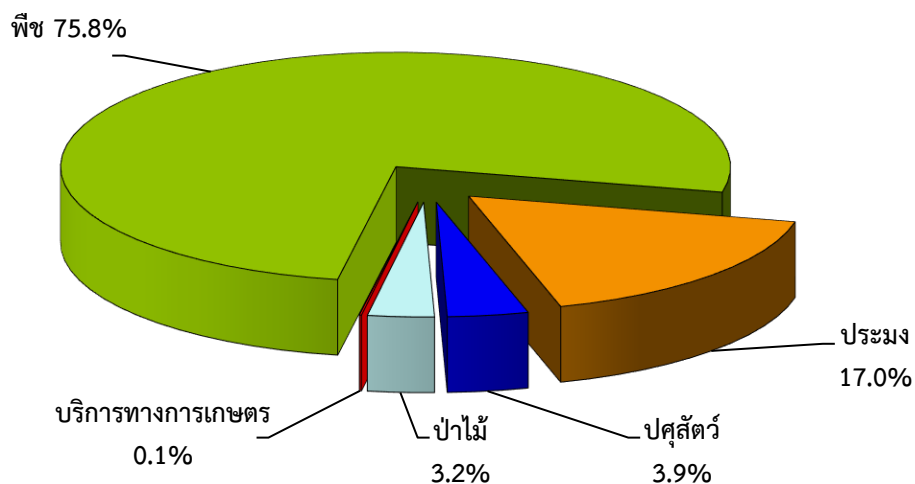
1. ภาพรวมเศรษฐกิจภาคใต้

ผลิตภัณฑ์ภาค ณ ราคาประจำปีของภาคใต้ ปี 2560 มีมูลค่า 1,229,340 ล้านบาท ประกอบด้วยภาคเกษตรมูลค่า 259,614 ล้านบาท และภาคนอกเกษตรมูลค่า 969,726 ล้านบาท โดยมีสาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง เป็นสาขาการผลิตหลักที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของภาค มีสัดส่วนร้อยละ 21.1 สาขาที่พักแรมและบริการด้านอาหารมีสัดส่วนร้อยละ 15.7 สาขาอุตสาหกรรม มีสัดส่วนร้อยละ 11.9 สาขาการขายส่งและการขายปลีกฯ 11.7 สาขาการขนส่งและสถานที่เก็บสินค้ามีสัดส่วนร้อยละ 7.7 และสาขาอื่น ๆ มีสัดส่วนรวมกันร้อยละ 31.9

โครงสร้างการผลิตหลักของภาคใต้ซึ่งประกอบด้วย สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง สาขาที่พักแรมและบริการด้านอาหาร สาขาการขายส่งและการขายปลีกฯ และสาขาอุตสาหกรรม เป็นสำคัญ โดยมีสินค้าหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ คือ ยางพาราและปาล์มน้ำมัน อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับยางพาราและปาล์มน้ำมัน และผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหารทะเล แสดงให้เห็นว่าสาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมงมีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก ภาคใต้จึงให้ความสำคัญกับภาคเกษตร โดยเฉพาะการทำสวนยางพาราและปาล์มน้ำมัน รวมทั้งอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อพัฒนาอย่างครบวงจรและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันนอกจากนี้ นโยบายทางด้านเกษตรอื่น ๆ เช่น นโยบายการประกันราคาสินค้าเกษตร ยังเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาค

สาขาการผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของภาคใต้ในปี 2560 ได้แก่ สาขาพืช ซึ่งมีสัดส่วนถึงร้อยละ 75.8 ของผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร หรือ GRP ภาคเกษตร รองลงมาคือ สาขาประมง สาขาปศุสัตว์ สาขาป่าไม้และสาขาการบริการทางการเกษตรคิดเป็นร้อยละ 17.0 3.9 3.2 และ 0.1 ตามลำดับ

สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค ภาคเกษตร ภาคใต้

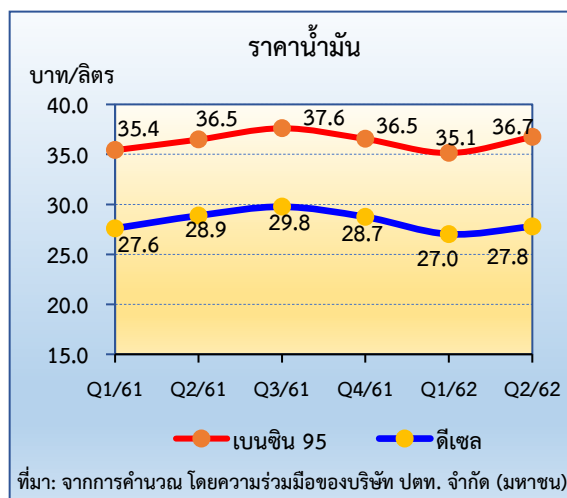

ที่มา: จากการคำนวณ

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตรภาคใต้

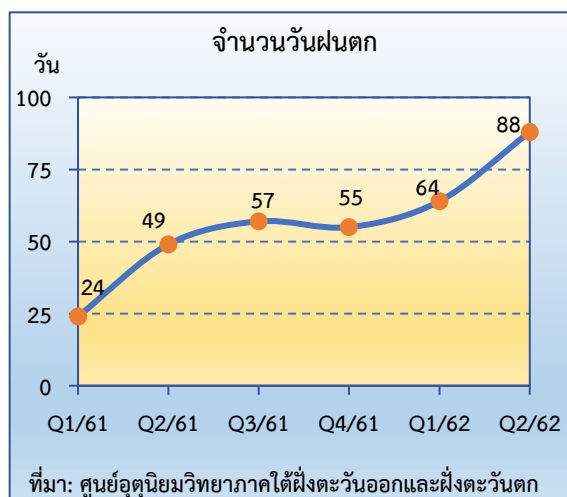
2.1 ราคาน้ำมัน

ราคาน้ำมันเบนซินของภาคใต้ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 เฉลี่ยอยู่ที่ 36.7 บาทต่อลิตร เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ 36.5 บาทต่อลิตร หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.7 ขณะที่ราคาน้ำมันดีเซลเฉลี่ยอยู่ที่ 27.8 บาทต่อลิตร ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ 28.9 บาทต่อลิตร หรือลดลงร้อยละ 3.8 จากกรณีที่ราคาน้ำมันในตลาดโลกสูงขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนในการขนส่งและการผลิตทางการเกษตรสูงขึ้นตามไปด้วย

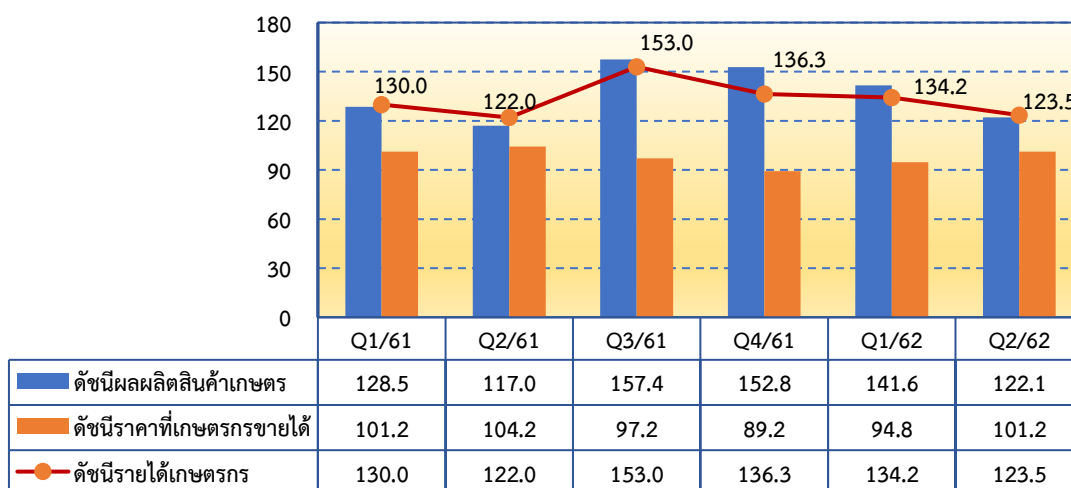
2.2 สถานการณ์น้ำในไตรมาส 2

จำนวนวันฝนตกในภาคใต้ช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 เฉลี่ย 88 วัน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ 49 วันหรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 79.6 ทำให้มีจำนวนวันในการกรีดยางลดลง ในขณะที่ปริมาณน้ำฝนโดยรวมมีปริมาณลดลงร้อยละ 7.3 ซึ่งส่งผลกระทบต่อพื้นที่การเกษตรบางส่วนโดยเฉพาะสวนผลไม้ในบริเวณพื้นที่ลาดชัน จำเป็นต้องบริหารจัดการน้ำให้เพียงพอและบรรเทาความเสียหายในพื้นที่น้ำแล้งหรือระยะฝนทิ้งช่วง ในขณะที่สวนปาล์มน้ำมันยังไม่ได้รับผลกระทบในระยะสั้น

3. เครื่องชี้ทางด้านเศรษฐกิจการเกษตรภาคใต้

ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร ภาคใต้

ที่มา: จากการคำนวณ

จากกราฟแสดงให้เห็นว่าดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรภาคใต้ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 อยู่ที่ระดับ 122.1 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 117.0 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.4 เนื่องจากผลผลิตสินค้าหลายชนิดที่เพิ่มขึ้นทั้งในส่วนของสินค้าสาขาพืช ได้แก่ ยางพาราและปาล์มน้ำมัน และสินค้าประมง ได้แก่ กุ้งเพาะเลี้ยง ส่วนดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ในช่วงไตรมาส 2 อยู่ที่ระดับ 101.2 ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 104.2 หรือลดลงร้อยละ 2.9 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรภาคใต้อยู่ที่ระดับ 123.5 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 122.0 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.2

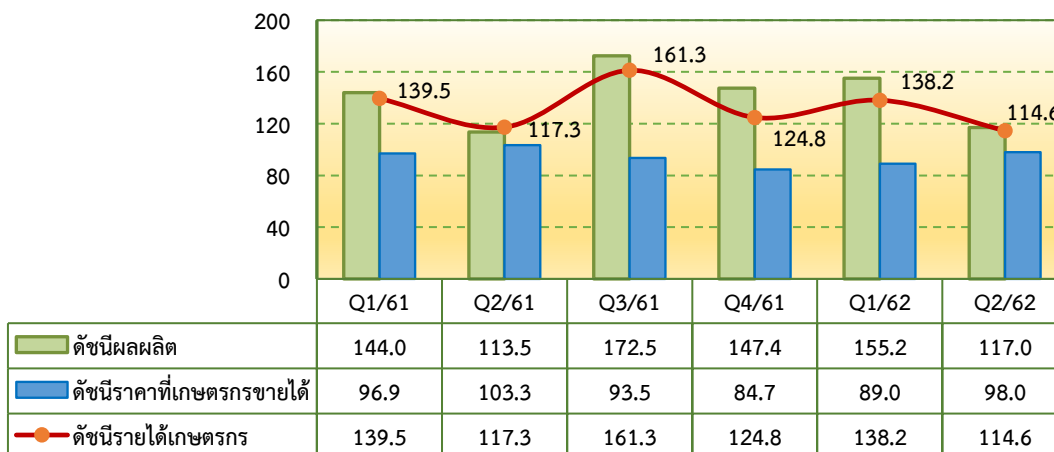
4. ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรภาคใต้ ไตรมาส 2 ของปี 2562

การประมาณการอัตราการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจการเกษตรภาคใต้ได้พิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตรดังกล่าวข้างต้น กล่าวคือ ต้นทุนในการผลิตไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก สภาพดินฟ้าอากาศโดยทั่วไปค่อนข้างเป็นปกติ ส่งผลให้ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรของภาคใต้ในไตรมาส 2 ของปี 2562 ขยายตัวร้อยละ 1.5 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 โดยสาขาพืชขยายตัวร้อยละ 1.1 สาขาประมงขยายตัวถึงร้อยละ 11.6 ในขณะที่สาขาปศุสัตว์หดตัวร้อยละ 4.6 สาขาป่าไม้หดตัวร้อยละ 0.9 และสาขาการบริการทางการเกษตรหดตัวร้อยละ 0.1 ตามลำดับ สำหรับรายละเอียดในแต่ละสาขา มีดังนี้

● สาขาพืช

ภาวะการผลิตพืชภาคใต้ในไตรมาส 2 ของปี 2562 เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 โดยดัชนีผลผลิตพืชภาคใต้อยู่ที่ระดับ 117.0 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 113.5 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.1 ขณะที่ดัชนีราคาพืชที่เกษตรกรขายได้ภาคใต้อยู่ที่ระดับ 98.0 ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 103.3 หรือลดลงร้อยละ 5.1 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรสาขาพืชภาคใต้อยู่ที่ระดับ 114.6 ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 117.3 หรือลดลงร้อยละ 2.3

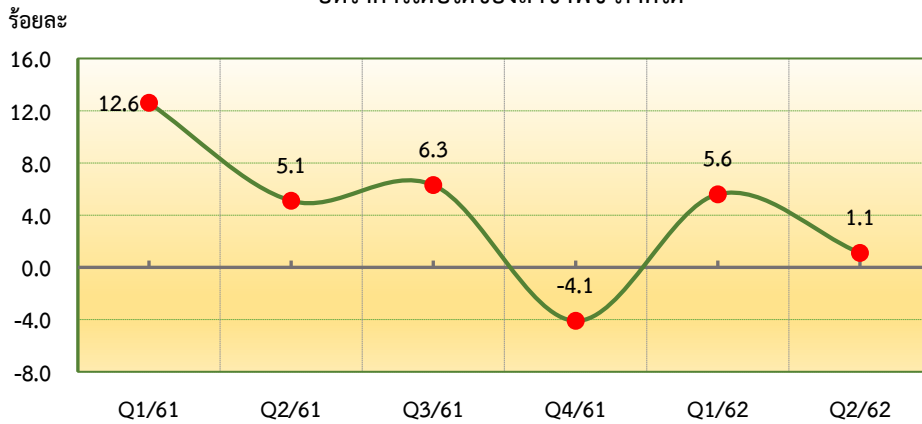
อัตราการขยายตัวของดัชนีผลผลิต ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร สาขาพืช ภาคใต้

ที่มา: จากการคำนวณ

สำหรับผลผลิตพืชที่สำคัญในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ทูเรียน และ มังคุด มีผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.76 1.04 24.98 และ 126.92 ตามลำดับ เนื่องจากเนื้อที่ให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ทั้งยางพารา ปาล์มน้ำมัน และทูเรียน ประกอบกับสภาพอากาศเอื้ออำนวยต่อการผลิตเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 ทำให้สินค้าเกษตรหลักที่สำคัญของภาคใต้มีปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นทุกชนิดส่งผลให้สาขาพืชในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ขยายตัวร้อยละ 1.1

อัตราการเติบโตของสาขาพืช ภาคใต้

ที่มา: จากการคำนวณ

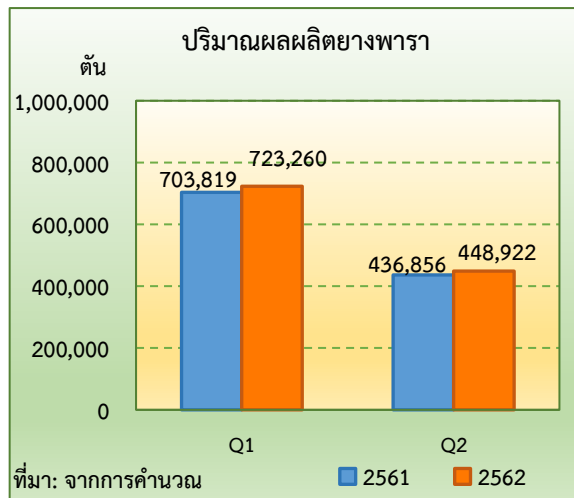
❖ ยางพารา

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตยางพาราในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 เท่ากับ 448,922 ตัน มากกว่าที่ผ่านมาซึ่งผลิตได้ 436,856 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.76 เนื่องจากเนื้อที่กรีตได้เพิ่มขึ้นจากต้นยางพาราที่ปลูกตั้งแต่ปี 2556 เริ่มให้ผลผลิต และเนื้อที่กรีตได้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุที่ให้ผลผลิตสูง จึงทำให้มีปริมาณผลผลิตยางพาราออกสู่ตลาดโดยรวมเพิ่มขึ้น

ระดับราคา

ราคายางแผ่นดิบชั้น 3 ที่เกษตรกรขายได้ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 48.50 บาท โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.48 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 44.30 บาท ทั้งนี้ แม้ว่าความต้องการของตลาดส่งออกชะลอตัว แต่เนื่องจากความต้องการใช้ยางพาราภายในประเทศเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ราคาเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงกว่าปีที่ผ่านมา

ที่มา: จากการคำนวณ

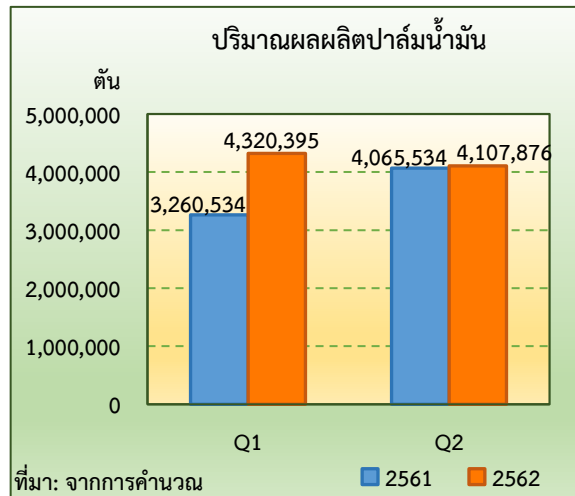
❖ ปาล์มน้ำมัน

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตปาล์มน้ำมันในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 เท่ากับ 4,107,876 ตัน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งมีผลผลิต 4,065,534 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.04 เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวย และพื้นที่ให้ผลเพิ่มขึ้น

ระดับราคา

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ราคาปาล์มน้ำมันที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 2.30 บาท ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 3.30 บาท หรือลดจ้อยละ 30.30 เนื่องจากปริมาณผลผลิตในประเทศออกสู่ตลาดมากขึ้น ประกอบกับปริมาณการผลิตของประเทศผู้ผลิตหลักอย่างอินโดนีเซียและมาเลเซียมีการขยายตัว ทำให้อาณัติปาล์มน้ำมันในตลาดโลกลดลง ส่งผลให้ราคาผลปาล์มน้ำมันในประเทศลดลงด้วย

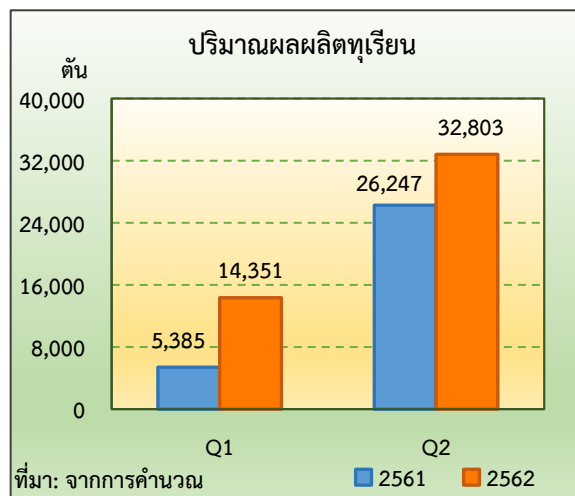
❖ ทูเรียน

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตทูเรียนในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 เท่ากับ 32,803 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาซึ่งผลิตได้ 26,247 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 24.98 เนื่องจากเนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้น ประกอบกับสภาพอากาศเอื้ออำนวยจึงทำให้มีปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดมากขึ้น

ระดับราคา

ราคาทูเรียนเกรดคละที่เกษตรกรขายได้ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 79.00 บาท ลดจ้อยละ 20.20 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 99.00 บาท ทั้งนี้เนื่องจากปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดมากขึ้นจากการขยายพื้นที่ปลูก ส่งผลให้ราคาเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าปีที่ผ่านมา

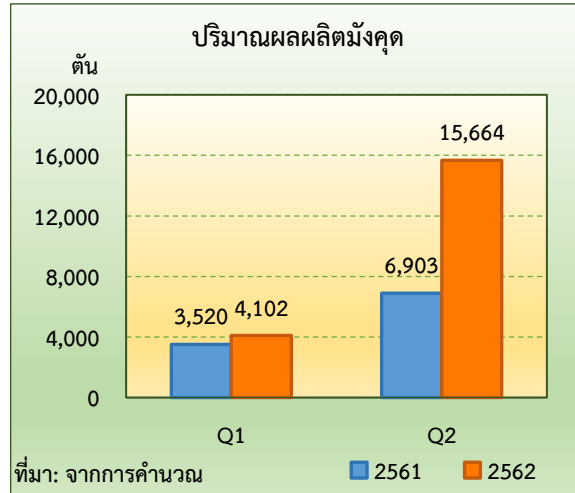
❖ มังคุด

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตมังคุดในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 เท่ากับ 15,664 ตัน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งมีผลผลิต 6,903 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 126.92 เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวย จึงทำให้มีปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดมากขึ้น

ระดับราคา

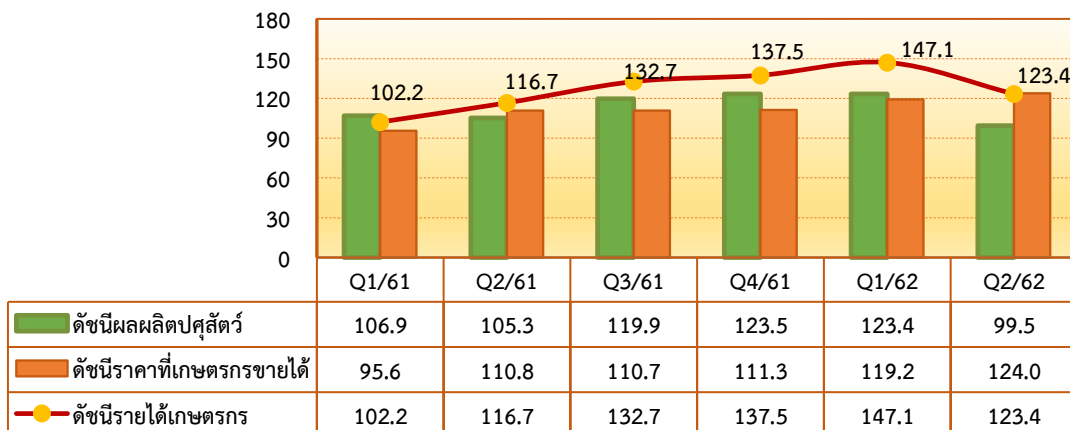
ราคามังคุดเกรดคละที่เกษตรกรขายได้ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 18.20 บาท ลดลงร้อยละ 59.73 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 45.20 บาท เนื่องจากปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดมากขึ้น ส่งผลให้ราคาเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าปีที่ผ่านมา

● สาขาปศุสัตว์

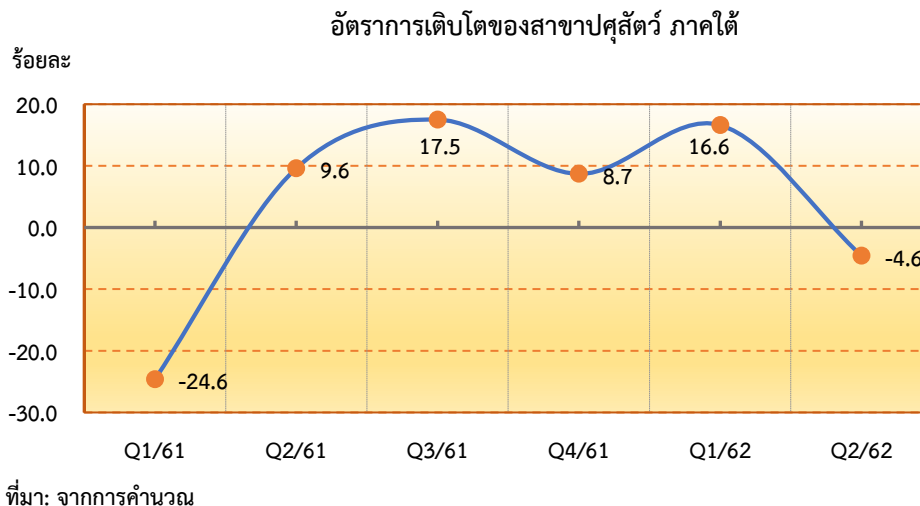
ภาวะผลิตปศุสัตว์ภาคใต้ในไตรมาส 2 ของปี 2562 ลดลงเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 โดยดัชนีผลผลิตปศุสัตว์ภาคใต้อยู่ที่ระดับ 99.5 ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 105.3 หรือลดลงร้อยละ 5.5 ขณะที่ดัชนีราคาปศุสัตว์ที่เกษตรกรขายได้ภาคใต้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 124.0 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 110.8 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.9 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรสาขาปศุสัตว์ภาคใต้ อยู่ที่ระดับ 123.4 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 116.7 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.7

ดัชนีผลผลิต ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร สาขาปศุสัตว์ ภาคใต้

ที่มา: จากการคำนวณ

สำหรับสาขาปศุสัตว์ในไตรมาส 2 ของปี 2562 หดตัวร้อยละ 4.6 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 เนื่องจากผู้เลี้ยงได้รับผลกระทบจากพายุปากีสถานเมื่อช่วงต้นปี จึงชะลอการเลี้ยงสุกรและไก่เนื้อในบางพื้นที่ ส่งผลให้ผลผลิตออกสู่ตลาดลดลง

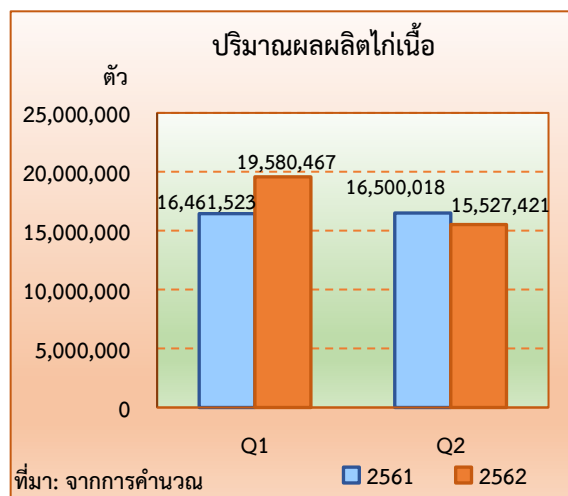
❖ ไก่เนื้อ

ภาวะการผลิต

ปริมาณการผลิตไก่เนื้อในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 เท่ากับ 15,527,421 ตัว ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งมีการผลิต 16,500,018 ตัว หรือลดลงร้อยละ 5.89 เนื่องจากเกษตรกรมีความกังวลว่าจะได้รับผลกระทบจากพายุปากีสถานเมื่อช่วงต้นปี ประกอบกับสถานการณ์ตลาดส่งออกเนื้อไก่แปรรูปชะลอตัวจึงชะลอการลงทุนรอบใหม่ทำให้ผลผลิตออกสู่ตลาดในช่วงไตรมาส 2 ลดลง

ระดับราคา

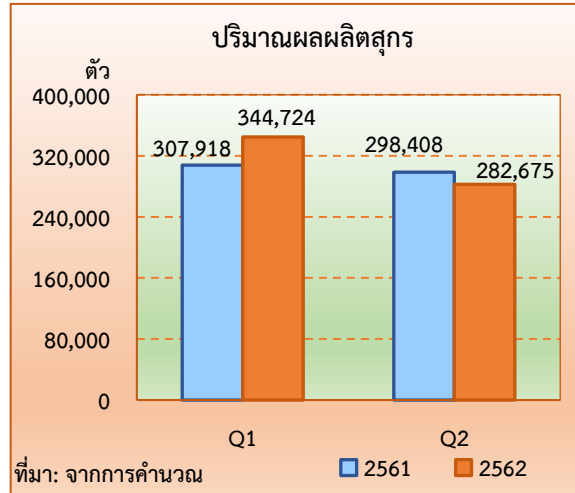
ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ราคาไก่รุ่นพันธุ์เนื้อที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 40.20 บาท ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 40.80 บาท หรือลดลงร้อยละ 1.47 ซึ่งเป็นผลมาจากความต้องการของตลาดส่งออกที่ชะลอตัว

❖ สุกกร

ภาวะการผลิต

ปริมาณการผลิตสุกกรขุน ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 เท่ากับ 282,675 ตัว ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีปริมาณการผลิต 298,408 ตัว หรือลดลงร้อยละ 5.27 เนื่องจากเกษตรกรมีความกังวลว่าจะได้รับผลกระทบจากพายุปากีสถานเมื่อช่วงต้นปีจึงชะลอหรือเลื่อนการผลิตรอบใหม่ ในขณะที่ตลาดภายในประเทศและการส่งออกมีความต้องการเนื้อสุกกรเพื่อบริโภคและแปรรูปอย่างต่อเนื่องเนื่องจากพบการแพร่ระบาดของโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกกร (ASF) ขยายวงกว้างในอาเซียนหลายประเทศได้แก่ ลาว เวียดนาม และกัมพูชา

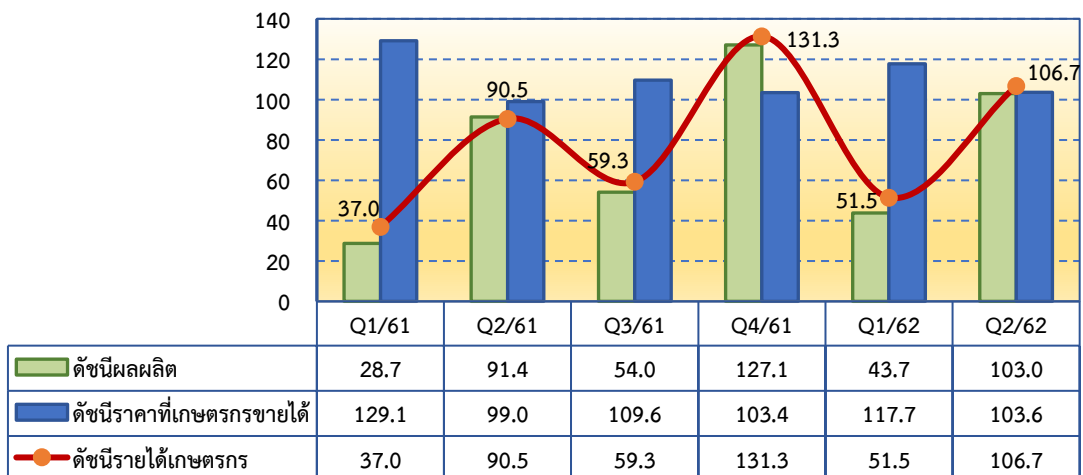
ระดับราคา

ในไตรมาส 2 ของปี 2562 ราคาสุกกรน้ำหนัก 100 กิโลกรัมขึ้นไป ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 72.40 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.55 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 58.60 บาท เนื่องจากมีการแพร่ระบาดของโรคอหิวาต์แอฟริกาสุกกรขยายวงกว้างในหลายประเทศ การผลิตสุกกรไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภคทั้งภายในประเทศและเพื่อการส่งออก ส่งผลให้ราคาสุกกรปรับตัวเพิ่มขึ้น

● สาขาประมง

ภาวะการผลิตประมงภาคใต้ในไตรมาส 2 ของปี 2562 เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 โดยดัชนีผลผลิตประมงภาคใต้อยู่ที่ระดับ 103.0 เพิ่มขึ้นช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 91.4 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.7 ขณะที่ดัชนีราคาประมงที่เกษตรกรขายได้ภาคใต้อยู่ที่ระดับ 103.6 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 99.0 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.6 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรภาคใต้อยู่ที่ระดับ 106.7 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 90.5 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.9

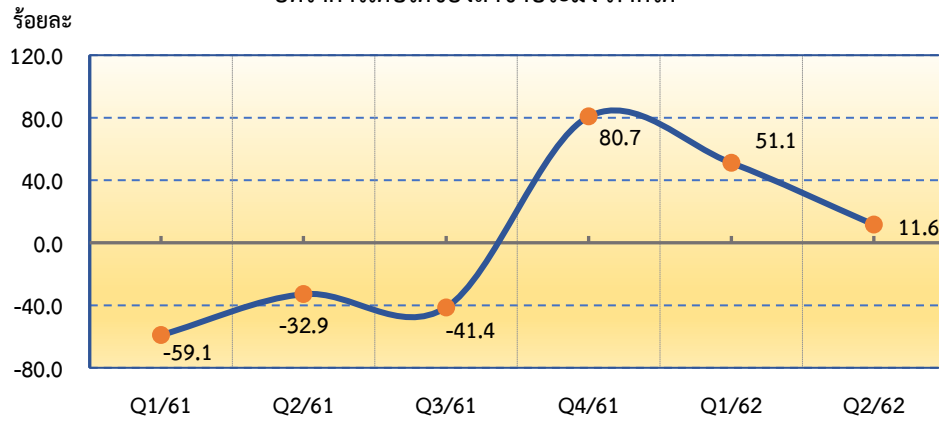
ดัชนีผลผลิต ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร สาขาประมง ภาคใต้

ที่มา: จากการคำนวณ

สำหรับสาขาประมงในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ขยายตัวร้อยละ 11.6 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 โดยมีปริมาณกุ้งขาวแวนาไม่เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 12.75 เนื่องจากสถานการณ์โรคระบาดคลัสเตอร์กรรมันใจในการลงทุนเพิ่มขึ้น

อัตราการเติบโตของสาขาประมง ภาคใต้

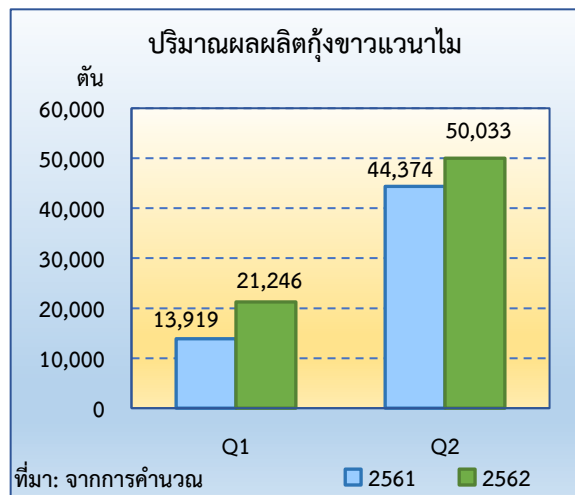

ที่มา: จากการคำนวณ

❖ กุ้งขาวแวนาไม่

ภาวะการผลิต

ปริมาณการผลิตไก่เนื้อในไตรมาส 2 ของปี 2562 มีการขยายตัวเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 โดยเพิ่มขึ้นจาก 44,374 ตัน เป็น 50,033 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.75 เนื่องจากสถานการณ์โรคระบาด EMS ในพื้นที่ภาคใต้คลัสเตอร์กรรมันใจมีความมั่นใจในการลงทุนและดูแลเอาใจใส่การเลี้ยงมากขึ้นมีการวางระบบการจัดการฟาร์มที่ดีทำให้ได้ผลผลิตมากขึ้น

ที่มา: จากการคำนวณ

ระดับราคา

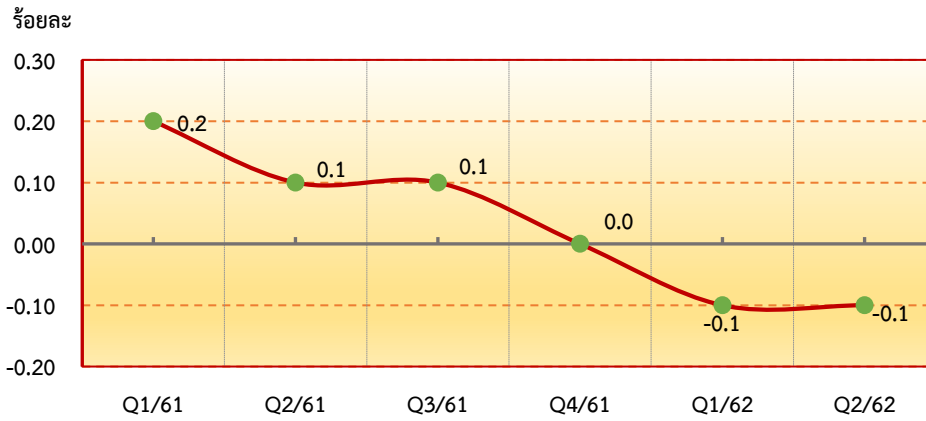
ในไตรมาส 2 ของปี 2562 ราคากุ้งขาวแวนาไม่ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 159.30 บาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 152.30 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.60 ซึ่งเป็นผลมาจากความต้องการของตลาดทั้งเพื่อการบริโภคและการส่งออกที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น

● สาขาบริการทางการเกษตร

ไตรมาส 2 ของปี 2562 สาขาบริการทางการเกษตรหดตัวร้อยละ 0.1 เนื่องจากเกษตรกรชาวสวนยางพารามีความเชื่อมั่นว่าภาครัฐจะมีนโยบายช่วยเหลือด้านราคา ประกอบกับสถานการณ์ด้านราคาไม้ยางพาราในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ปรับตัวลดลงเนื่องจากผู้ผลิตไม้แปรรูปเพื่อส่งออกได้น้อยลง

ตามความต้องการของตลาด เกษตรกรที่ต้องการปลูกยางพารารุ่นใหม่ทดแทนต้นยางอายุมากหรือต้องการปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตไปปลูกพืชอื่น จึงชะลอการตัดโค่นไม้ยางพาราไปอีกระยะ ส่งผลให้มีกิจกรรมการเตรียมดินลดลง

อัตราการเติบโตของสาขาการบริการทางการเกษตร ภาคใต้

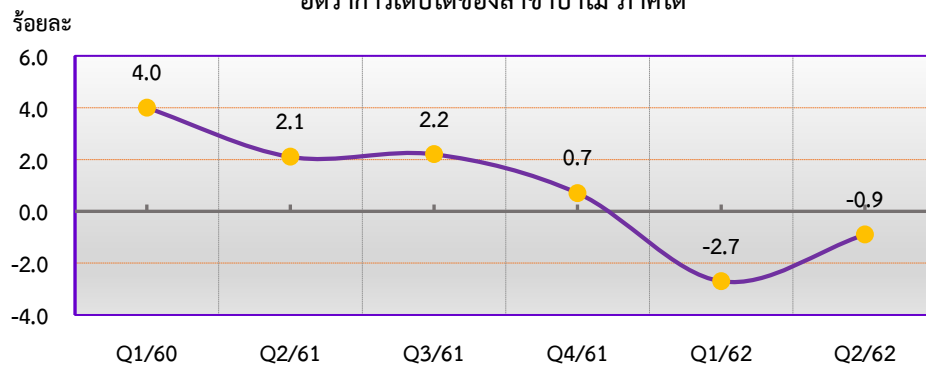

ที่มา: จากการคำนวณ

- สาขาป่าไม้

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 สาขาป่าไม้หดตัวร้อยละ 0.9 เนื่องจากสถานการณ์ด้านราคายางตกต่ำในช่วง 2 - 3 ปีที่ผ่านมา ทำให้เกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้มีการปรับเปลี่ยนการใช้พื้นที่สวนยางพาราไปปลูกปาล์ม น้ำมัน และทุเรียนมากขึ้น ประกอบกับสถานการณ์ด้านราคาไม้ยางพาราในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ปรับตัวลดลง เนื่องจากโรงงานแปรรูปไม้ยางพาราในพื้นที่ชะลอการรับซื้อตามความต้องการของตลาดส่งออก เกษตรกรที่ต้องการปลูกยางพารารุ่นใหม่ทดแทนหรือปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิต จึงชะลอการตัดโค่นไม้ยางพารา ส่งผลให้การผลิตไม้ยางพาราลดลง

อัตราการเติบโตของสาขาป่าไม้ ภาคใต้

ที่มา: จากการคำนวณ

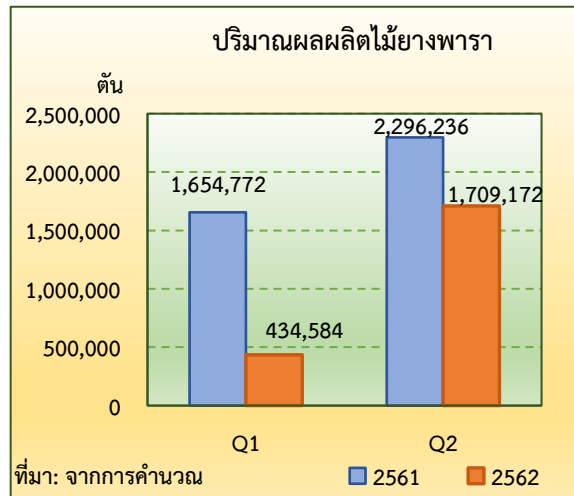
❖ ไม้ยางพารา

ภาวะการผลิต

โดยปริมาณการผลิตไม้ยางพาราในไตรมาส 2 ของปี 2562 มีการหดตัวเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 โดยลดลงจาก 2,296,236 ตัน เป็น 1,709,172 ตัน หรือลดลงร้อยละ 25.57 เนื่องจากตลาดส่งออก ไม้ยางแปรรูปชะลอตัว ประกอบกับเกษตรกรชาวสวนยาง ชลอการตัดโค่นต้นยางอายุมากไปอีกระยะ เพราะเชื่อมั่นว่า ภาครัฐจะช่วยเหลือด้านราคายางพาราให้สูงขึ้น

ระดับราคา

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ราคาไม้ยาง ท่อนที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่ตันละ 1,061.40 บาท ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ตันละ 1,072.20 บาท หรือลดลงร้อยละ 1.01 ซึ่งเป็นผล มาจากความต้องการของตลาดของส่งออกชะลอตัว

5. แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรภาคใต้ ปี 2562

เศรษฐกิจการเกษตรภาคใต้ ในปี 2562 คาดว่า จะมีการขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 4.7 - 5.7 โดยคาดว่า สาขาพืชขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 7.3 - 8.3 สาขาประมงขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.1 - 1.1 สาขาปศุสัตว์ ขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-0.5) - 0.5 และสาขาบริการทางการเกษตรหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-0.6) - 0.4 ในขณะที่สาขาป่าไม้หดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-1.7) - (-0.7) ทั้งนี้เป็นไปตามปัจจัยบวกที่เป็นแรงผลักดันทั้งแนวโน้ม ด้านราคาสินค้าเกษตรที่สำคัญ นโยบายส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรครบวงจร และสถานการณ์การส่งออก สินค้าหลักของภาคใต้ แต่ก็มีปัจจัยลบที่ไม่สามารถคาดการณ์หรือควบคุมได้โดยเฉพาะสภาพอากาศซึ่งอาจ ส่งผลต่อปริมาณผลผลิตสินค้าเกษตร

● สาขาพืช

ภาวะการผลิตสาขาพืช ปี 2562 คาดว่าจะมีผลผลิตที่เกี่ยวเกี่ยวและออกสู่ตลาดมากกว่าในปีที่ผ่านมา เนื่องจากมีหลายปัจจัยมีผลในเชิงบวกต่อภาคเกษตร เช่น สภาพภูมิอากาศที่มีแนวโน้มปกติจากฝนที่คาดว่าจะ ตกอย่างสม่ำเสมอในช่วงต้นฤดูฝน ราคาสินค้าเกษตรโดยรวมในปี 2561 ที่อยู่ในระดับสูงซึ่งจูงใจให้เกษตรกร ขยายการผลิตและดูแลเอาใจใส่ผลผลิตมากขึ้น ประกอบกับภาครัฐได้มีนโยบายการปรับโครงสร้างสินค้าเกษตร อีกทั้งมียุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ภาค โดยการปรับลดพื้นที่สินค้าเกษตรที่มีปัญหา คงพื้นที่สินค้าที่ยังมีศักยภาพและขยายพื้นที่สินค้าที่มีคู่แข่งทางการตลาดที่ดี รวมทั้งเพิ่มผลผลิตภาพการผลิต (Productivity) และพัฒนาระบบโลจิสติกส์ (Logistics) ของสินค้าเกษตรเชื่อมโยงกับภาคอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม ยังคงมีปัจจัยลบที่อาจส่งผลกระทบต่อการผลิตพืชในปี 2562 ซึ่งส่วนใหญ่ยังคงเป็นปัจจัยที่ต่อเนื่องมาจากช่วงปีที่ผ่านมา ได้แก่ ปัญหาโรคพืชและแมลงระบาด ราคาปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย สารปราบศัตรูพืชมีการปรับตัวสูงขึ้น และภัยธรรมชาติที่ไม่สามารถควบคุมได้ โดยคาดว่าผลผลิตพืชสำคัญของภาคใต้ทั้งยางพารา ปาล์มน้ำมัน ทูเรียน และมังคุด จะเพิ่มขึ้นจากปี 2561 เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวย ในขณะที่ราคาผลผลิตพืชในปี

2562 โดยส่วนใหญ่คาดว่าจะอยู่ในเกณฑ์ดีทำให้เกษตรกรขยายการผลิต ส่งผลให้ปริมาณการผลิตของสาขาพืชมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอยู่ในช่วงร้อยละ 7.3 - 8.3

- สาขาปศุสัตว์

ภาวะการผลิตสาขาปศุสัตว์ปี 2562 คาดว่าจะขยายตัวได้ไม่มากนักอยู่ในช่วงร้อยละ (-0.5) - 0.5 จากปี 2561 แม้ว่ามีเหตุการณ์แพร่ระบาดของโรคคอตีบในสุกรภายในประเทศเพื่อนบ้าน แต่เกษตรกรผู้เลี้ยงในพื้นที่ภาคใต้และสำนักงานปศุสัตว์มีความร่วมมือกันเพื่อเฝ้าระวังและป้องกันโรคอย่างเข้มแข็ง จึงสามารถควบคุมและป้องกันโรคจากภายนอกได้ดี และยังเป็นโอกาสให้เกษตรกรปรับปรุงระบบผลิตสู่มาตรฐานมากขึ้น

- สาขาประมง

ภาวะการผลิตสาขาประมงปี 2562 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.1 - 1.1 เนื่องจากปริมาณการผลิตประมงโดยเฉพาะการเพาะเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น สถานการณ์การระบาดของโรค EMS ในกุ้งได้คลี่คลายและเกษตรกรมีความเชื่อมั่นในการขยายการเพาะเลี้ยงมากขึ้น

- สาขาบริการทางการเกษตร

การบริการทางการเกษตรปี 2562 มีแนวโน้มหดตัวเล็กน้อยอยู่ในช่วงร้อยละ (-0.6) - 0.4 เนื่องจากเกษตรกรชาวสวนยางบางรายยังมีการชะลอการตัดโค่นเพื่อปลูกทดแทนยางพาราเก่า เพราะเชื่อมั่นว่าภาครัฐจะมีนโยบายช่วยเหลือด้านราคายางพารา ส่งผลให้กิจกรรมการจ้างบริการเตรียมดินชะลอตัวหรืออาจจะขยายตัวได้เล็กน้อยจากการเตรียมดินเพื่อขยายพื้นที่เพาะปลูกทุเรียนเพิ่มขึ้น

- สาขาป่าไม้

ปี 2562 สาขาป่าไม้มีแนวโน้มหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-1.7) - (-0.7) จากการที่เกษตรกรบางรายยังมีการชะลอการตัดโค่นเพื่อปลูกทดแทนยางพาราเก่า เนื่องจากเชื่อมั่นว่าภาครัฐจะมีนโยบายช่วยเหลือด้านราคายางพาราประกอบกับตลาดส่งออกไม้ยางพาราแปรรูปชะลอตัว ส่งผลให้โรงงานแปรรูปไม้ยางพาราในพื้นที่ชะลอการรับซื้อตามความต้องการของตลาด

ตารางที่ 13 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์ภาค ภาคเกษตร ภาคใต้

หน่วย: ร้อยละ

สาขา	ปี 2561	ปี 2562	
		ไตรมาส 2	ทั้งปี
ภาคเกษตร	5.6	1.5	4.7 - 5.7
พืช	5.2	1.1	7.3 - 8.3
ปศุสัตว์	0.5	-4.6	(-0.5) - 0.5
ประมง	-18.3	11.6	0.1 - 1.1
บริการทางการเกษตร	0.1	-0.1	(-0.6) - 0.4
ป่าไม้	2.3	-0.9	(-1.7) - (-0.7)

ที่มา: ประมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 8

ตารางที่ 14 ผลผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของภาคใต้ (ปีปฏิทิน)

สินค้า	ไตรมาส 2		อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
	ปี 2561	ปี 2562	
ยางพารา (ตัน)	436,856	448,922	2.76
ปาล์มน้ำมัน (ตัน)	4,065,534	4,107,876	1.04
ทุเรียน (ตัน)	26,247	32,803	24.98
มังคุด (ตัน)	6,903	15,664	126.92
สุกร (ตัว)	298,408	282,675	-5.27
ไก่เนื้อ (ตัว)	16,500,018	15,527,421	-5.89
กุ้งขาวแวนนาไม (ตัน)	44,374	50,033	12.75
ไม้ยางพารา (ตัน)	2,296,236	1,709,172	-25.57

ที่มา:ประมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 8

ตารางที่ 15 ราคาที่เกษตรกรขายได้ของสินค้าเกษตรที่สำคัญ ภาคใต้

หน่วย: บาท

สินค้า	ไตรมาส 2		อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
	ปี 2561	ปี 2562	
ยางแผ่นดิบชั้น 3 (กิโลกรัม)	44.30	48.50	9.48
ปาล์มน้ำมัน (กิโลกรัม)	3.30	2.30	-30.30
ทุเรียน (กิโลกรัม)	99.00	79.00	-20.20
มังคุด (กิโลกรัม)	45.20	18.20	-59.73
สุกร น้ำหนัก 100 กิโลกรัม ขึ้นไป (กิโลกรัม)	58.60	72.40	23.55
ไก่เนื้อ (กิโลกรัม)	40.80	40.20	-1.47
กุ้งขาวแวนนาไม (กิโลกรัม)	152.30	159.30	4.60
ไม้ยางพารา (ตัน)	1,072.20	1,061.40	-1.01

ที่มา:ประมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 8

ภาคใต้ชายแดน

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรไตรมาส 2 ปี 2562 และแนวโน้มปี 2562

ภาคใต้ชายแดน

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรภาคใต้ชายแดน ไตรมาส 2 ปี 2562 มีการขยายตัวร้อยละ 3.6 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยสาขาพืชขยายตัวร้อยละ 4.4 สาขาประมงขยายตัวร้อยละ 9.4 ในขณะที่สาขาปศุสัตว์หดตัวร้อยละ 1.2 สาขาป่าไม้หดตัวร้อยละ 4.3 และสาขาบริการทางการเกษตรหดตัวร้อยละ 0.6 โดยปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อภาคเกษตร ได้แก่ ปริมาณน้ำฝนรวมทั้งจำนวนวันที่ฝนตก ส่งผลให้ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.1 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะพืชหลักของทางภาคใต้ชายแดน คือ ยางพารา ซึ่งอยู่ในช่วงการเปิดกรีดและเป็นช่วงอายุให้ผลผลิตสูง และปาล์มน้ำมันซึ่งอยู่ในช่วงอายุให้ผลผลิตสูงเช่นกัน โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.3 และ 7.2 ตามลำดับ ในขณะที่ดัชนีราคาสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.6 ทำให้ดัชนีรายได้เกษตรกรเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.1

แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรภาคใต้ชายแดน ปี 2562 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 4.2 - 5.2 โดยสาขาพืชคาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 4.3 - 5.3 สาขาประมงคาดว่าจะหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-5.2) - (-4.2) สาขาปศุสัตว์คาดว่าจะหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-1.2) - (-0.2) สาขาป่าไม้คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 4.1 - 5.1 และสาขาบริการทางการเกษตรคาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 3.6 - 4.6 โดยปัจจัยสำคัญที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อภาคเกษตร อาทิ ปริมาณน้ำฝน ภาวะฝนทิ้งช่วง ฤดูมรสุม สภาพการเปลี่ยนแปลงทางดินฟ้าอากาศ ปัญหาโรคระบาดที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตสาขาปศุสัตว์ เป็นต้น

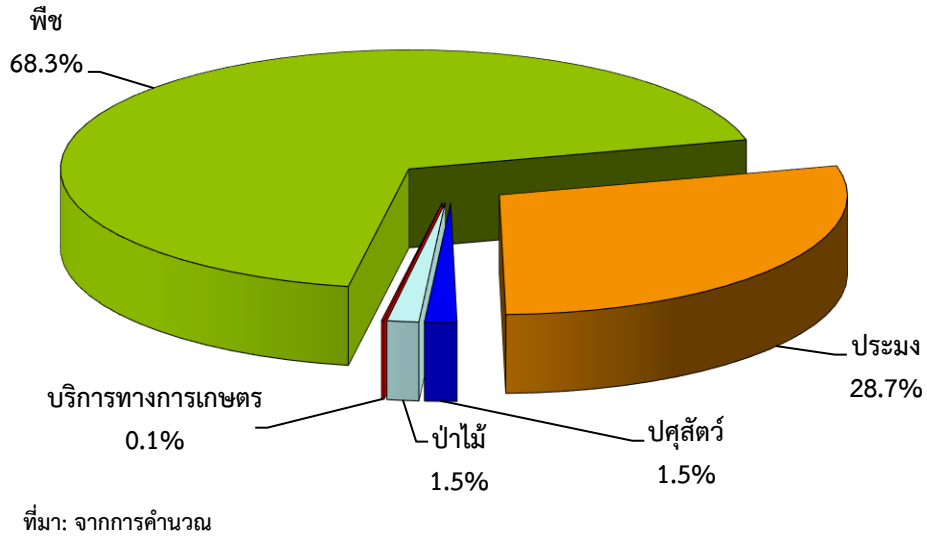
1. ภาพรวมเศรษฐกิจภาคใต้ชายแดน

ผลิตภัณฑ์ภาค ณ ราคาประจำปี ของภาคใต้ชายแดนปี 2560 มีมูลค่า 141,844 ล้านบาท ประกอบด้วยภาคเกษตรมูลค่า 44,048 ล้านบาท และภาคนอกเกษตรมูลค่า 97,796 ล้านบาท โดยมีสาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง เป็นสาขาการผลิตหลักที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของภาค มีสัดส่วนร้อยละ 31.0 สาขาการศึกษา มีสัดส่วนร้อยละ 14.1 สาขาการขนส่งและการขายปลีก มีสัดส่วนร้อยละ 12.0 สาขาการบริหารราชการและการป้องกันประเทศมีสัดส่วนร้อยละ 11.4 สาขาอุตสาหกรรมมีสัดส่วนร้อยละ 9.8 และสาขาอื่น ๆ มีสัดส่วนรวมกันร้อยละ 21.7

โครงสร้างการผลิตหลักของภาคใต้ชายแดนซึ่งประกอบด้วย สาขาเกษตรกรรมและประมง สาขาที่พักแรมและบริการด้านอาหาร สาขาอุตสาหกรรม เป็นสำคัญ โดยมีสินค้าหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ คือ ยางพาราและปาล์มน้ำมัน อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับยางพาราและปาล์มน้ำมัน และผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหารทะเล แสดงให้เห็นว่า สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจเป็นอย่างมากภาคใต้ชายแดน จึงให้ความสำคัญกับภาคเกษตร โดยเฉพาะการทำสวนยางพาราและปาล์มน้ำมัน รวมทั้งอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ เพื่อพัฒนาอย่างครบวงจรและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันนอกจากนี้นโยบายทางด้านกิจการเกษตรอื่น ๆ เช่น นโยบายการประกันราคาสินค้าเกษตรข้างต้น ฯลฯ ยังเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาค

สาขาการผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของภาคใต้ชายแดน ในปี 2560 ได้แก่ สาขาพืช ซึ่งมีสัดส่วนถึงร้อยละ 68.27 ของผลิตภัณฑ์ภาค ภาคเกษตร หรือ GRP ภาคเกษตร รองลงมา คือ สาขาประมง สาขาปศุสัตว์ สาขาป่าไม้ และสาขาบริการทางการเกษตรคิดเป็นร้อยละ 28.65 1.49 1.47 และ 0.11 ตามลำดับ

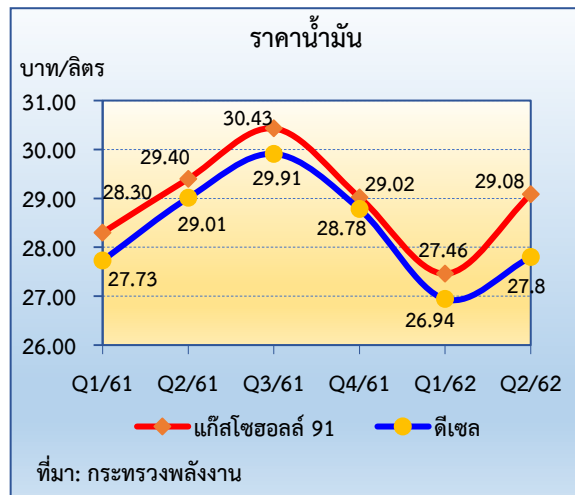
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค ภาคเกษตร ภาคได้ชายแดน

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตรภาคได้ชายแดน

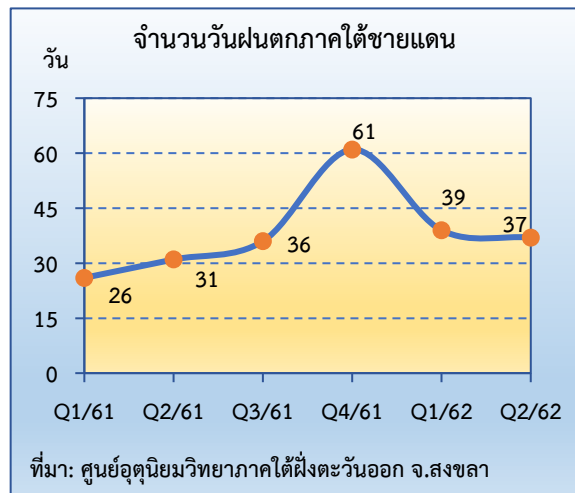
2.1 ราคาน้ำมัน

ราคาน้ำมันเบนซินของภาคได้ชายแดนในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 เฉลี่ยอยู่ที่ 29.1 บาทต่อลิตร ลดลงร้อยละ 1.1 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ 29.4 บาทต่อลิตร ขณะที่ราคาน้ำมันดีเซลของภาคได้ชายแดนในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 เฉลี่ยอยู่ที่ 27.8 บาทต่อลิตร ลดลงร้อยละ 4.5 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ 29.1 บาทต่อลิตร เนื่องจากราคาน้ำมันในตลาดโลกปรับตัวลดลง ซึ่งจะส่งผลให้ต้นทุนในการขนส่งและการผลิตทางการเกษตรลดลงตามไปด้วย

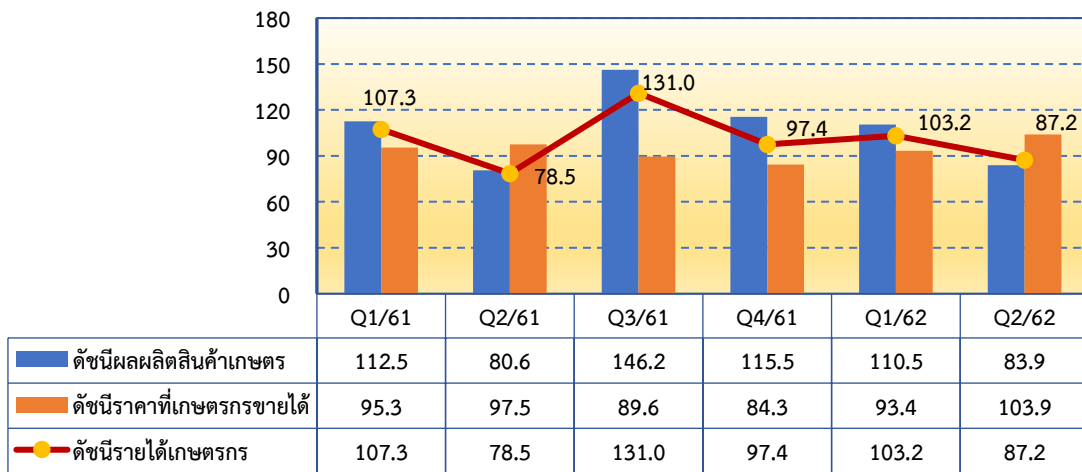
2.2 สถานการณ์น้ำ ในไตรมาส 2

จำนวนวันฝนตกในภาคได้ชายแดนในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 เฉลี่ย 37 วัน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ 31 วัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.4 ทำให้มีจำนวนวันในการกรีดยางลดลง แต่ไม่มีผลต่อปริมาณผลผลิตยางพารา เนื่องจากปริมาณน้ำฝนมีการกระจายตัวอย่างเหมาะสมทำให้ต้นยางพารามีความสมบูรณ์ขึ้น

3. เครื่องชี้ทางด้านเศรษฐกิจการเกษตรภาคใต้ชายแดน

ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกรภาคใต้ชายแดน

ที่มา: จากการคำนวณ

ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรภาคใต้ชายแดนในไตรมาส 2 ของปี 2562 อยู่ที่ระดับ 83.9 เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.1 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 80.6 และดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้อยู่ที่ระดับ 103.9 เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.6 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 97.5 เป็นผลมาจากสินค้าเกษตรหลักที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ ยางพาราและปาล์มน้ำมัน ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรอยู่ที่ระดับ 87.2 เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.1 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 78.5

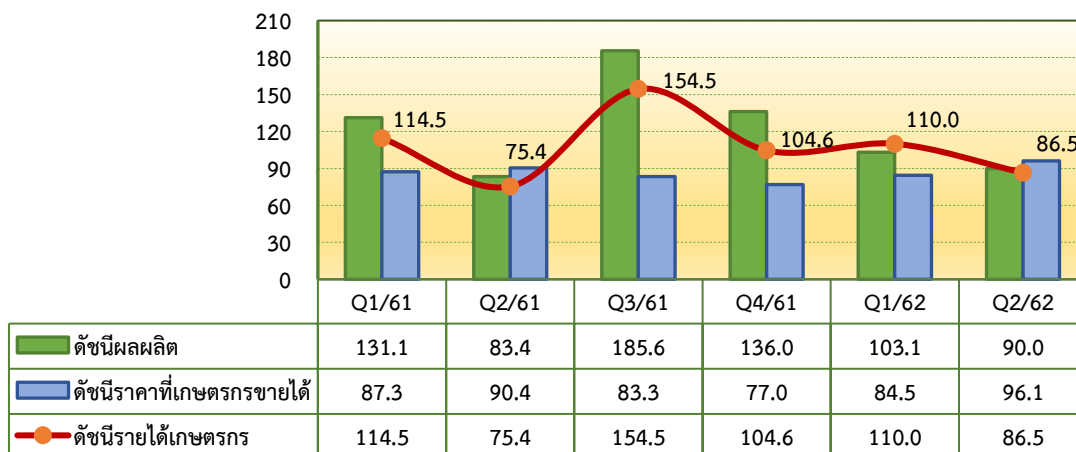
4. ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรภาคใต้ชายแดน ไตรมาส 2 ของปี 2562

การประมาณการอัตราการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจการเกษตรภาคใต้ชายแดนได้พิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตรดังกล่าวข้างต้น กล่าวคือ ต้นทุนในการผลิตไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก สภาพดินฟ้าอากาศโดยทั่วไปค่อนข้างเป็นปกติ ส่งผลให้ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรของภาคใต้ชายแดนในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ขยายตัวร้อยละ 3.6 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 โดยสาขาพืชและสาขาประมงขยายตัวร้อยละ 4.4 และ 9.4 ตามลำดับ ส่วนสาขาศุสุสัตว์ สาขาป่าน้ำมัน และสาขาบริการทางการเกษตรหดตัวร้อยละ 0.1 4.3 และ 0.6 ตามลำดับ สำหรับรายละเอียดในแต่ละสาขา มีดังนี้

- สาขาพืช

ปริมาณการผลิตพืชในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีการขยายตัวเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 โดยดัชนีผลผลิตอยู่ที่ระดับ 90.0 เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.9 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 83.4 และดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 96.1 เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.3 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 90.4 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรของสาขาพืชเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ระดับ 86.5 เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.7 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 75.4

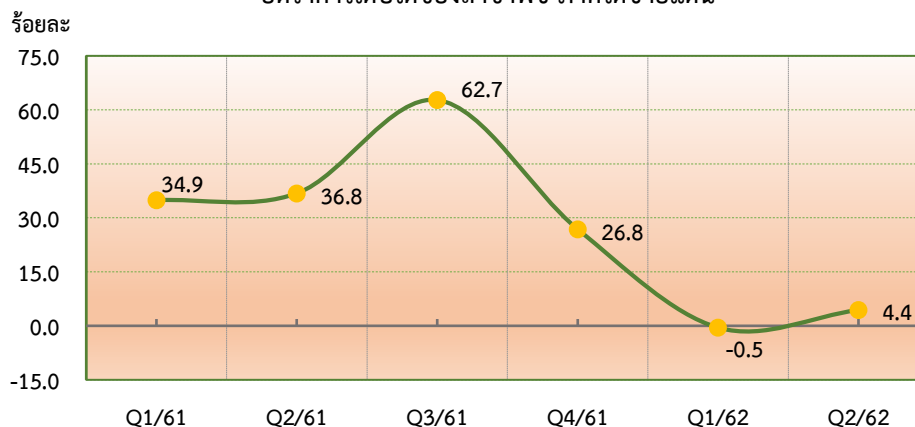
ดัชนีผลผลิต ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร
สาขาพืช ภาคใต้ชายแดน

ที่มา: จากการคำนวณ

ภาวะการผลิตสาขาพืชในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีผลผลิตพืชที่สำคัญ ได้แก่ ยางพาราและปาล์มน้ำมันมีผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.33 และ 7.24 ตามลำดับ เนื่องจากปริมาณน้ำฝนที่เหมาะสม ทำให้ต้นยางพาราสามารถให้น้ำยางได้มากขึ้น ประกอบกับต้นยางพาราอยู่ในช่วงให้ผลผลิตสูงจึงทำให้มีปริมาณผลผลิตยางพาราโดยรวมเพิ่มขึ้น ประกอบกับได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ และปาล์มน้ำมันอยู่ในช่วงอายุให้ผลผลิตสูงเช่นกัน ส่งผลให้สาขาพืชขยายตัวร้อยละ 4.4

อัตราการเติบโตของสาขาพืช ภาคใต้ชายแดน

ที่มา: จากการคำนวณ

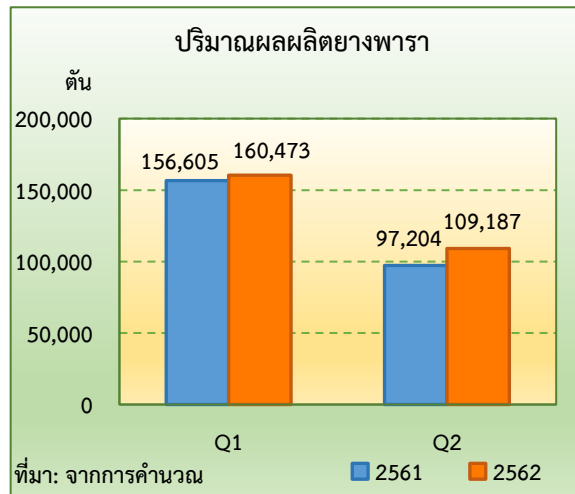
❖ ยางพารา

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตยางพาราในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีผลผลิต 109,187 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.33 จากปีที่ผ่านมาซึ่งผลิตได้ 97,204 ตันเนื่องจากสวนยางพาราได้รับปริมาณน้ำฝนที่เพียงพอ ส่งผลให้ต้นยางพาราให้น้ำยางมากขึ้น ประกอบกับต้นยางพาราเป็นช่วงให้ผลผลิตสูงจึงทำให้มีปริมาณผลผลิตยางพาราโดยรวมเพิ่มขึ้น

ระดับราคา

ราคายางแผ่นดิบชั้น 3 ที่เกษตรกรขายได้ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 48.53 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.65 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 44.26 บาท ทั้งนี้เนื่องจากนโยบายของภาครัฐสนับสนุนและได้รับความร่วมมือจากภาคเอกชนในการจัดซื้อผลผลิตยางพารา ส่งผลให้ราคาเฉลี่ยอยู่ในระดับเพิ่มขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา

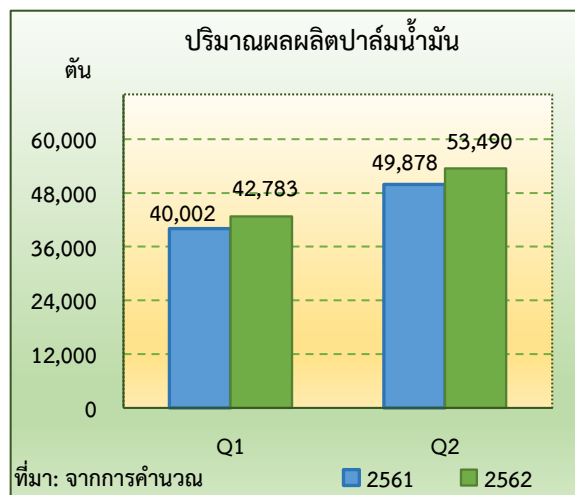
❖ ปาล์มน้ำมัน

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตปาล์มน้ำมันในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีประมาณ 53,490 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.24 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งมีผลผลิต 49,878 ตัน เนื่องจากต้นปาล์มน้ำมันอยู่ในช่วงอายุที่ให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ประกอบกับต้นปาล์มน้ำมันได้รับน้ำฝนเพียงพอ

ระดับราคา

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ราคาปาล์มน้ำมันที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 2.27 บาท ลดลงร้อยละ 31.63 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 3.32 บาท เนื่องจากปริมาณผลผลิตทั้งประเทศออกสู่ตลาดมากขึ้น ประกอบกับปริมาณการผลิตของประเทศผู้ผลิตหลักอย่างอินโดนีเซียและมาเลเซียมีการขยายตัว ทำให้ราคาน้ำมันปาล์มในตลาดโลกลดลง ส่งผลให้ราคาผลปาล์มน้ำมันในประเทศลดลงด้วย

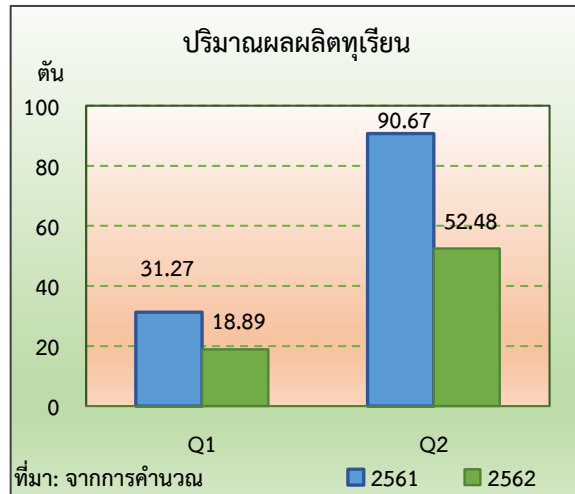
❖ ทูเรียน

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตทูเรียนในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 เท่ากับ 52.48 ตัน ลดลงร้อยละ 42.12 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งมีผลผลิต 90.67 ตัน เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศทำให้ฤดูกาลผลิตเลื่อน จึงส่งผลกระทบต่อรอบการเก็บเกี่ยวที่เลื่อนออกไปด้วย ส่งผลให้ในไตรมาส 2 มีผลผลิตออกสู่ตลาดในช่วงปลายของไตรมาสเท่านั้น

ระดับราคา

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ราคาทูเรียนที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 78.99 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.92 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 76.01 บาท เนื่องจากเป็นช่วงต้นฤดูการเก็บเกี่ยว จึงทำให้ปริมาณผลผลิตในพื้นที่ยังออกสู่ตลาดน้อยส่งผลให้ราคาอยู่ในระดับสูง

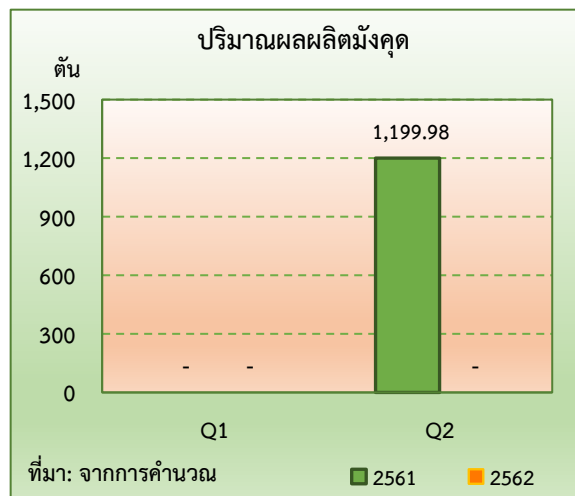
❖ มังคุด

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตมังคุดในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ไม่มีผลผลิต ซึ่งต่างจากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งมีผลผลิต 1,199.98 ตัน เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ทำให้ฤดูกาลผลิตเลื่อน จึงส่งผลกระทบต่อรอบการเก็บเกี่ยวที่เลื่อนออกไป ส่งผลให้ในไตรมาส 2 ปี 2562 ไม่มีผลผลิตออกสู่ตลาด

ระดับราคา

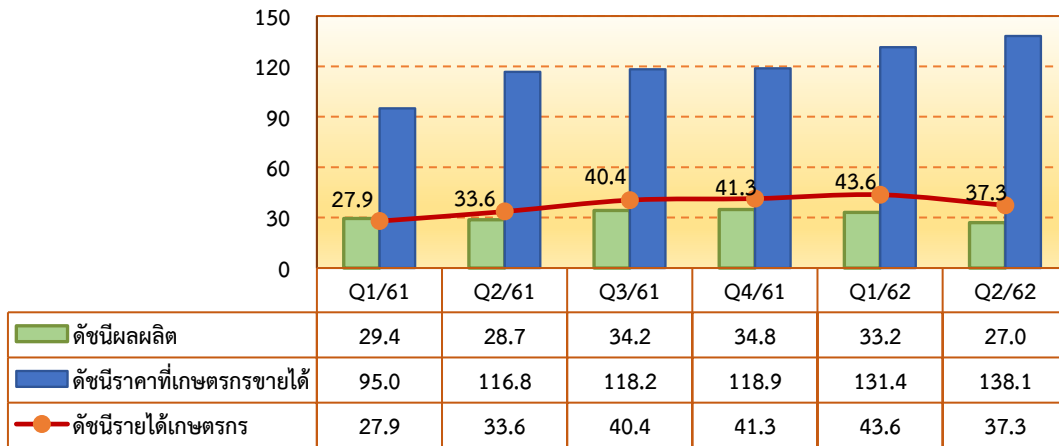
ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2561 ราคามังคุดที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 41.81 บาท ในขณะที่ ปี 2562 ผลผลิตยังไม่ออกสู่ตลาด จึงยังไม่มีราคาซื้อขาย

● สาขาปศุสัตว์

ปริมาณการผลิตปศุสัตว์ภาคใต้ชายแดนในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 หดตัวเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 โดยดัชนีผลผลิตปศุสัตว์อยู่ที่ระดับ 27.0 ลดลงร้อยละ 5.9 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 28.7 ขณะที่ดัชนีราคาปศุสัตว์ที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 138.1 เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.2 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 116.8 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรของสาขาปศุสัตว์เพิ่มขึ้นอยู่ที่ระดับ 37.3 เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.0 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 33.6

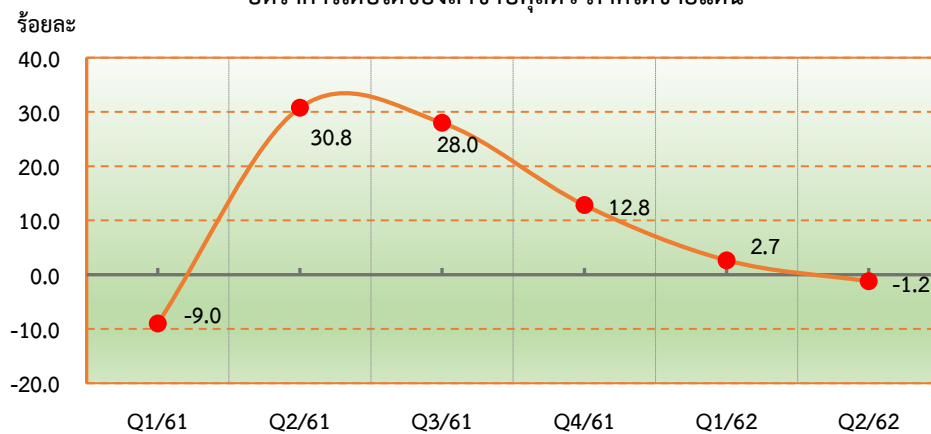
ดัชนีผลผลิต ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร
สาขาปศุสัตว์ ภาคใต้ชายแดน

ที่มา: จากการคำนวณ

ภาวะการผลิตสาขาปศุสัตว์ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 หดตัวร้อยละ 1.2 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 เนื่องจากเกิดวิกฤติโรคระบาดในช่วงก่อนหน้าทำให้ผู้เลี้ยงลดปริมาณการผลิต

อัตราการเติบโตของสาขาปศุสัตว์ ภาคใต้ชายแดน

ที่มา: จากการคำนวณ

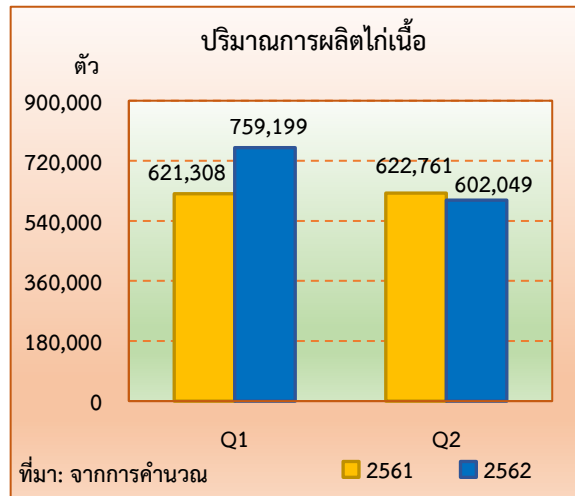
❖ ไก่เนื้อ

ภาวะการผลิต

ปริมาณการผลิตไก่เนื้อในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีปริมาณ 602,049 ตัว ลดลงร้อยละ 3.33 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งมีปริมาณ 622,761 ตัว เนื่องจากสภาพอากาศในช่วงต้นของไตรมาสอยู่ในช่วงฤดูร้อนจึงจะกระทบต่อการผลิต ทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อลดปริมาณการเลี้ยงลงบ้างเล็กน้อย เพื่อลดความหนาแน่นของโรงเรือน ส่งผลทำให้ได้ผลผลิตลดลง

ระดับราคา

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ราคาไก่รุ่นพันธุ์เนื้อที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 40.20 บาท ลดลงร้อยละ 1.47 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 40.80 บาทเนื่องจากความต้องการของตลาดลดลง

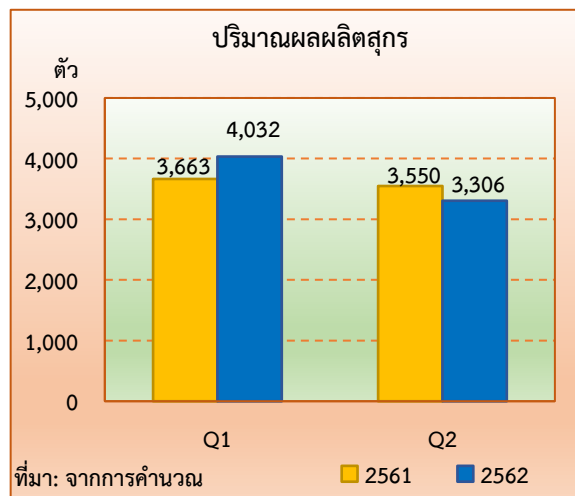
❖ สุกร

ภาวะการผลิต

ปริมาณการผลิตสุกรในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีปริมาณการผลิตสุกรมี่ชีวิต 3,306 ตัว ลดลงร้อยละ 6.87 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีปริมาณการผลิต 3,550 ตัว เนื่องจากสภาพอากาศในช่วงต้นของไตรมาสอยู่ในช่วงฤดูร้อนจึงส่งผลกระทบต่อการผลิต ทำให้เกษตรกรลดปริมาณการเลี้ยงสุกรลง เพื่อลดความหนาแน่นของโรงเรือน ส่งผลทำให้ได้ผลผลิตลดลง

ระดับราคา

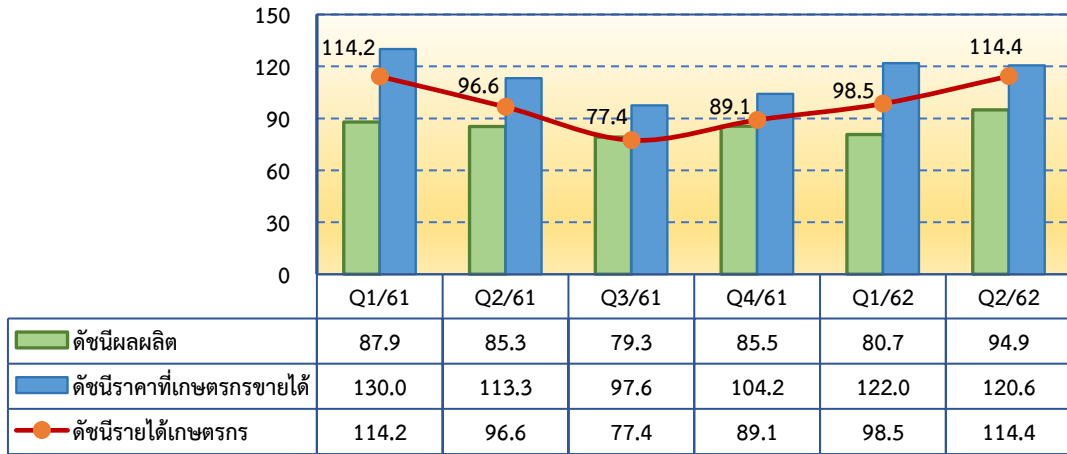
ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ราคาสุกรน้ำหนัก 100 กิโลกรัมขึ้นไป ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 72.40 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.55 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ที่มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 58.60 บาท ทั้งนี้เนื่องจากปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดลดลง ในขณะที่ความต้องการบริโภคยังทรงตัว

● สาขาประมง

ปริมาณการผลิตสาขาประมงในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 มีการขยายตัวเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 โดยดัชนีผลผลิตอยู่ที่ระดับ 94.9 เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.3 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 85.3 และดัชนีราคาที่ได้เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 120.6 เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.4 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 113.3 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรของสาขาประมงเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ระดับ 114.4 เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.4 จากช่วงเดียวกันของปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 96.6

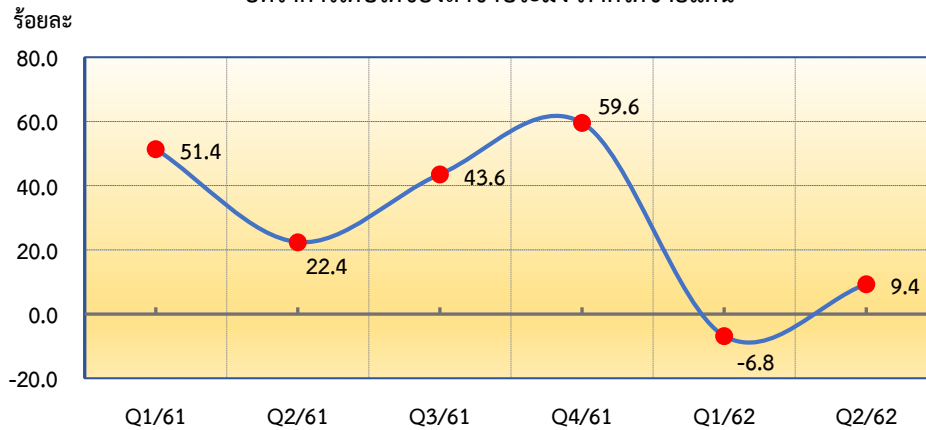
ดัชนีผลผลิต ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร
สาขาประมง ภาคใต้ชายแดน

ที่มา: จากการคำนวณ

ภาวะการผลิตสาขาประมงในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 ขยายตัวร้อยละ 9.4 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา เนื่องจากสภาพอากาศในทะเลเหมาะสม ส่งผลให้เรือประมงสามารถจับสัตว์น้ำได้เพิ่มขึ้น ประกอบกับความต้องการอาหารทะเลแปรรูปมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

อัตราการเติบโตของสาขาประมง ภาคใต้ชายแดน

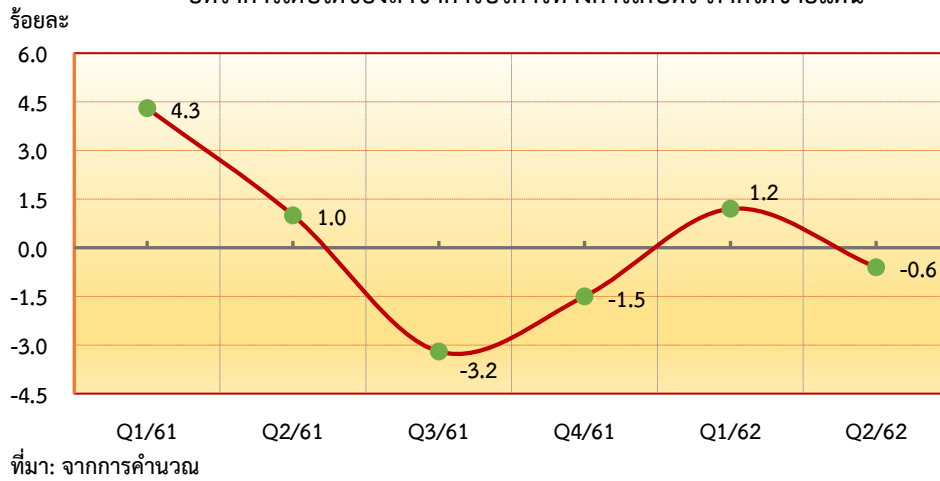

ที่มา: จากการคำนวณ

● สาขาบริการทางการเกษตร

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 สาขาบริการทางการเกษตรหดตัวร้อยละ 0.6 เนื่องจากการเตรียมแปลงในการผลิตการเกษตรลดลง โดยเฉพาะแปลงการตัดโคนไม้ยางพาราเพื่อปลูกทดแทน เนื่องจากความต้องการส่งออกไม้ยางพาราลดลง ส่งผลให้ราคาไม้ยางพาราลดต่ำลง

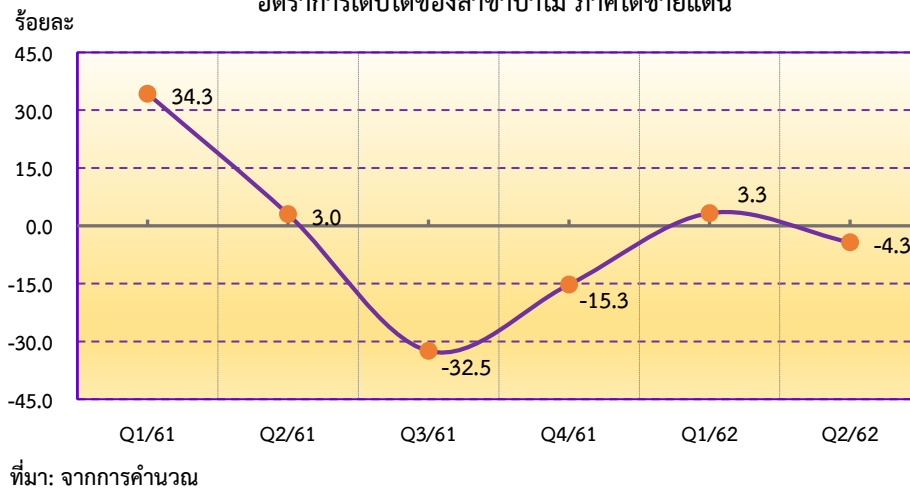
อัตราการเติบโตของสาขาการบริการทางการเกษตร ภาคใต้ชายแดน

- สาขาป่าไม้

ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2562 สาขาป่าไม้ หดตัวร้อยละ 4.3 เนื่องจากการตัดโค่นไม้ยางพาราเพื่อปลูกทดแทนลดลง เนื่องจากประเทศคู่ค้าหลักอย่างประเทศจีนซึ่งเป็นผู้นำเข้าไม้ยางพารารายใหญ่ได้ใช้มาตรการการดูแลสิ่งแวดล้อมเข้มงวด มีการตรวจแหล่งที่มาของไม้ จึงทำให้ส่งออกไม้ยางพาราได้น้อยลง

อัตราการเติบโตของสาขาป่าไม้ ภาคใต้ชายแดน

5. แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรภาคใต้ชายแดน ปี 2562

เศรษฐกิจการเกษตรภาคใต้ชายแดน ในปี 2562 คาดว่าจะมีการขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 4.2 - 5.2 โดยสาขาพืชขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 4.3 - 5.3 สาขาปศุสัตว์หดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-1.2) - (-0.2) สาขาประมงหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-5.2) - (-4.2) ส่วนสาขาป่าไม้และสาขาบริการทางการเกษตรคาดว่า จะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 4.1 - 5.1 และ 3.6 - 4.6 ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นไปตามปัจจัยบวกที่เป็นแรงผลักดัน แต่ยังคงมีปัจจัยลบที่ไม่สามารถคาดการณ์หรือควบคุมได้ โดยเฉพาะสภาพอากาศซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตสินค้าเกษตร

● สาขาพืช

ภาวะการผลิตสาขาพืช ปี 2562 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 4.3 - 5.3 เนื่องจากในพื้นที่ที่มีปริมาณน้ำเพียงพอต่อการผลิตของพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ และพืชหลักอยู่ในช่วงอายุให้ผลผลิตสูงขึ้น

● สาขาปศุสัตว์

ภาวะการผลิตสาขาปศุสัตว์ ปี 2562 คาดว่าจะหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-1.2) - (-0.2) เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและความต้องการในการบริโภคที่ลดลง ส่งผลต่อการลดปริมาณการเลี้ยงของเกษตรกรประกอบกับปัญหาโรคระบาดที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตสาขาปศุสัตว์

● สาขาประมง

ภาวะการผลิตสาขาประมงปี 2562 คาดว่าจะหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-5.2) - (-4.2) เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศในทะเลและช่วงฤดูมรสุม จึงทำให้กระทบต่อการออกจับสัตว์น้ำทะเล ส่งผลให้ปริมาณลดลง

● สาขาบริการทางการเกษตร

การบริการทางการเกษตรปี 2562 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 3.6 - 4.6 เนื่องจากเกษตรกรเตรียมแปลงเพื่อเพาะปลูกเพิ่มขึ้นในช่วงกลางปีซึ่งเป็นฤดูการผลิต ประกอบกับนโยบายภาครัฐที่สนับสนุนให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิต โดยลดการผลิตสินค้าที่ผลผลิตล้นตลาด

● สาขาป่าไม้

สาขาป่าไม้ปี 2562 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 4.1 - 5.1 เนื่องจากผู้ส่งออกไม้ยางพาราสามารถดำเนินการตามกฎระเบียบของการส่งออกไม้ยางพารา ประกอบกับเกษตรกรผู้ขอรับทุนสงเคราะห์การทำสวนยางได้รับสิทธิและสามารถโค่นยางพาราได้เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 16 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์ภาค ภาคเกษตร ภาคได้ชายแดน

หน่วย: ร้อยละ

สาขา	ปี 2561	ปี 2562	
		ไตรมาส 2	ทั้งปี
ภาคเกษตร	3.2	3.6	4.2 - 5.2
พืช	4.0	4.4	4.3 - 5.3
ปศุสัตว์	1.3	-1.2	(-1.2) - (-0.2)
ประมง	4.4	9.4	(-5.2) - (-4.2)
บริการทางการเกษตร	-5.8	-0.6	3.6 - 4.6
ป่าไม้	-7.6	-4.3	4.1 - 5.1

ที่มา: ประมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 9

ตารางที่ 17 ผลผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของภาคได้ชายแดน (ปีปฏิทิน)

สินค้า	ไตรมาส 2		อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
	ปี 2561	ปี 2562	
ยางพารา (ตัน)	97,203.71	109,186.82	12.33
ปาล์มน้ำมัน (ตัน)	49,878.24	53,490.00	7.24
ทุเรียน (ตัน)	90.67	52.48	-42.12
มังคุด (ตัน)	1,199.98	-	-100.00
ไก่เนื้อ (ตัว)	622,761.00	602,049.00	-3.33
สุกร (ตัว)	3,550.00	3,306.00	-6.87
ประมงพาณิชย์ (ตัน)	25,480.16	28,348.33	11.26

ที่มา: ประมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 9

ตารางที่ 18 ราคาที่เกษตรกรขายได้ของสินค้าเกษตรที่สำคัญ ภาคใต้ชายแดน

หน่วย: บาท

สินค้า	ไตรมาส 2		อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
	ปี 2561	ปี 2562	
ยางแผ่นดิบชั้น 3 (กิโลกรัม)	44.26	48.53	9.65
ปาล์มน้ำมัน (กิโลกรัม)	3.32	2.27	-31.63
ทุเรียน (กิโลกรัม)	76.01	78.99	3.92
มังคุด (กิโลกรัม)	41.81	-	-100.00
ไก่อุ่นพันธุ์เนื้อ (กิโลกรัม)	40.80	40.20	-1.47
สุกรขุนพันธุ์ลูกผสมน้ำหนัก 100 กิโลกรัม ขึ้นไป (กิโลกรัม)	58.60	72.40	23.55
ประมงพาณิชย์ (ตัน)	43,993.07	46,842.50	6.48

ที่มา:ประมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 9

ภาคผนวก

แนวคิดในการปรับเปลี่ยนปีฐานคงที่เป็นแบบปริมาณลูกโซ่

1. ความแตกต่างระหว่างราคาประจำปี ราคาคงที่ และราคาแท้จริง

1) ราคาประจำปี เป็นการวัดมูลค่าการผลิตสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายโดยใช้ราคาในปีปัจจุบัน (ราคาตลาด) เพื่อวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจในแต่ละช่วงเวลา โดยแสดงมูลค่าของสินค้าและบริการที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านราคาและปริมาณ (Nominal Term)

2) ราคาคงที่ เป็นการวัดมูลค่าการผลิตสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายโดยใช้ราคาในปีฐาน (ราคาคงที่) เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงการเจริญเติบโตที่แท้จริงของการผลิตหรือการใช้จ่ายในระบบเศรษฐกิจ โดยแสดงมูลค่าของสินค้าและบริการในรูปของมูลค่าที่แท้จริง (Real Term) ที่ไม่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าและบริการ

3) ราคาที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่ เป็นการวัดการเปลี่ยนแปลงเชิงปริมาณของการผลิตหรือการใช้จ่ายในระบบเศรษฐกิจ ณ ราคาคงที่เทียบกับปีก่อนหน้า ในรูปแบบของดัชนีทางตรง (Direct Index) ซึ่งการคำนวณวิธีนี้จะสามารถสะท้อนโครงสร้างราคาสินค้าและบริการที่มีความเป็นปัจจุบัน และแสดงถึงความสามารถในการผลิตสินค้าและบริการที่เพิ่มขึ้น (ลดลง) ที่แท้จริง

2. แนวคิดการคำนวณผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศรายปี แบบปริมาณลูกโซ่

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้จัดทำผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ณ ราคาคงที่ โดยเริ่มจัดทำในราคาปีฐาน 2499 และเปลี่ยนปีฐานเป็นปี 2505 2515 และ 2531 ตามลำดับ ทั้งนี้ ในการคำนวณด้วยวิธีปีฐานคงที่มีข้อจำกัด คือ 1) ปีที่ถูกเลือกเป็นปีฐานควรเป็นปีที่เศรษฐกิจมีความปกติ 2) โครงสร้างของระบบเศรษฐกิจคงที่ 3) ขาดคุณสมบัติของการทดแทนกันของสินค้า 4) ไม่สามารถเพิ่มกิจกรรมการผลิตใหม่ ๆ ได้ และ 5) มีระยะเวลาในแต่ละช่วงปีฐาน (5-10 ปี) จึงต้องมีการปรับปีฐานอยู่เสมอ

ดังนั้น ในปี 2555 สศช. ได้เปลี่ยนวิธีการคำนวณมูลค่าที่แท้จริงของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศจากวิธีปีฐานคงที่เป็นวิธีปริมาณลูกโซ่ เนื่องจาก 1) ไม่มีปัญหาปีฐาน เนื่องจากใช้ปีอ้างอิงแทนปีฐาน โดยที่อัตราการเจริญเติบโตจะไม่เปลี่ยนแปลงเมื่อเปลี่ยนปีอ้างอิง 2) โครงสร้างระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา 3) สามารถสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของสินค้า 4) สามารถเพิ่มกิจกรรมการผลิตใหม่ ๆ ได้ตลอดช่วงอนุกรม และ 5) การคำนวณอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมีความถูกต้องแม่นยำ อย่างไรก็ตาม การคำนวณด้วยวิธีปริมาณลูกโซ่ก็ยังมีข้อจำกัด Non-Additive คือ ผลรวมของมูลค่าจากกิจกรรมการผลิตย่อยไม่เท่ากับมูลค่ารวม

3. แนวคิดการคำนวณผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศรายไตรมาส แบบปริมาณลูกโซ่

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศรายไตรมาส (QGDP) สามารถสะท้อนทิศทางการเคลื่อนไหวในระยะสั้น หรือ Turning point ของระบบเศรษฐกิจได้ดีกว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศรายปี (GDP) และรายงานผลได้รวดเร็วทันต่อสถานการณ์ ทำให้สามารถกำหนดนโยบายและติดตามภาวะเศรษฐกิจในระยะสั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการคำนวณ QGDP มีกรอบแนวคิดในการจัดทำเช่นเดียวกับ GDP แต่เนื่องด้วยลักษณะของข้อมูลรายไตรมาส มีปัจจัยทางด้านฤดูกาลมาเกี่ยวข้องและมีความจำกัดของข้อมูลระยะสั้นจึงต้องอาศัยการคำนวณผลทางอ้อมบางส่วน ทำให้กระบวนการจัดทำ QGDP มีความแตกต่างจาก GDP

4. แนวคิดการปรับค่าความคลาดเคลื่อน (Benchmarking Technique)

ในปัจจุบันการประกาศข้อมูล GDP สศช. จะประกาศเป็นข้อมูลรายไตรมาส (QGDP) ภายใน 8 สัปดาห์หลังจากไตรมาสอ้างอิง และเมื่อครบปีจะประกาศข้อมูลรายได้ประชาชาติรายปี (NI) ซึ่งค่าที่ได้มักจะมีค่าไม่เท่ากับผลรวมของ QGDP ทั้ง 4 ไตรมาส จึงต้องทำการปรับค่าความคลาดเคลื่อน (Benchmarking) เพื่อรักษาลักษณะของการเปลี่ยนแปลงในระยะสั้นของข้อมูลรายไตรมาส (ความถี่สูง) ภายใต้ข้อกำหนดของข้อมูลรายปี (ความถี่ต่ำ) ประกอบกับการประกาศตัวเลขข้อมูล NI ในอนาคต ควรให้ผลรวมของ QGDP ทั้ง 4 ไตรมาสใกล้เคียงกับข้อมูลจริงรายปีที่จะมีการจัดทำขึ้นภายหลังมากที่สุด ซึ่งสามารถจัดทำได้ 2 วิธี คือ

1) วิธี Pro Rata โดยกระจายส่วนต่างระหว่างผลรวมของตัวชี้วัด (Indicator) ทั้ง 4 ไตรมาส กับข้อมูลจริงรายปี ให้กับข้อมูลแต่ละไตรมาสตามสัดส่วนของตัวชี้วัดในแต่ละไตรมาส หรือสัดส่วน BI (Benchmark Indicator Ratio) หากข้อมูลรายไตรมาสยังไม่มีข้อมูลจริงรายปี ให้ใช้ข้อมูลจริงรายปีและตัวชี้วัดในไตรมาส 4 ของปีล่าสุดที่มีการปรับค่าความคลาดเคลื่อนแล้วมาเป็นตัวปรับปรุงข้อมูล อย่างไรก็ตามวิธีนี้อาจทำให้เกิดปัญหาอัตราการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลรายไตรมาสมีค่าไม่เท่ากับอัตราการเปลี่ยนแปลงของตัวชี้วัดในไตรมาสเดียวกัน เนื่องจากปัญหาการกระโดดของข้อมูลที่เกิดขึ้นระหว่างปี จากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสัดส่วน BI จากปีหนึ่งไปสู่อีกปีหนึ่ง

2) วิธี Proportional Denton เป็นการแก้ปัญหการกระโดดของข้อมูลของวิธี Pro Rata โดยกำหนดให้สัดส่วน BI ของแต่ละไตรมาสมีค่าที่แตกต่างกันออกไปได้ ภายใต้ข้อจำกัดค่าเฉลี่ยของสัดส่วน BI รายไตรมาสจะต้องมีค่าเท่ากับสัดส่วน BI รายปีของปีนั้น นั่นคือ การกำหนดให้ระดับการปรับตัวของข้อมูลรายไตรมาสจากไตรมาสหนึ่งไปสู่อีกไตรมาสหนึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับระดับการปรับตัวของตัวชี้วัดในช่วงเวลาเดียวกัน อย่างไรก็ตาม วิธีนี้จะทำให้ข้อมูลรายไตรมาสเปลี่ยนแปลงไป เมื่อมีการประกาศข้อมูลจริงรายปี โดยการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะข้อมูลรายไตรมาสในปีที่มีการประกาศข้อมูลรายปีเท่านั้น เนื่องจากการคำนวณจะมีการเกลี่ยค่าความคลาดเคลื่อนดังกล่าวย้อนกลับหลังไปยังปีก่อนหน้า ซึ่งในบางกรณีการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอาจอยู่ในระดับที่สูงมากได้

การจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัด (GPP)

1. การคำนวณผลิตภัณฑ์จังหวัดแบบราคาปีฐานคงที่ (Fixed-weighted Volume Measure)

เป็นการคำนวณโดยใช้ราคาอ้างอิงปีเดียว นั่นคือ กำหนดให้ราคาสินค้าและบริการในแต่ละปีมีค่าเท่ากับปีที่เป็นปีฐาน ดังนั้น ปีฐานที่ใช้ในการอ้างอิงจึงมีความสำคัญมาก เนื่องจากการคำนวณเป็นการวัดการขยายตัวเชิงปริมาณ โดยให้โครงสร้างความสัมพันธ์ของราคาสินค้าและบริการไม่เปลี่ยนแปลงไปจากปีฐาน มีวิธีการคำนวณ 3 วิธี คือ

1) Base Year Valuation of Quantities เป็นการคำนวณมูลค่าราคาคงที่ โดยใช้ปริมาณสินค้าในปีใด ๆ คูณด้วยราคาสินค้าชนิดนั้นในปีฐาน

2) Price Deflation เป็นการปรับค่าของมูลค่าราคาประจำปีด้วยดัชนีราคาของสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องให้เป็นมูลค่าราคาคงที่ในปีฐาน

3) Volume Extrapolation เป็นการประมาณมูลค่าราคาคงที่ในแต่ละปี โดยใช้มูลค่าในปีฐานคูณด้วยดัชนีปริมาณที่เกี่ยวข้องแต่ละปี

2. การคำนวณผลิตภัณฑ์จังหวัดแบบปริมาณลูกโซ่ (Chain Volume Measures: CVM)

เป็นการวัดการเปลี่ยนแปลงเชิงปริมาณของการผลิต ณ ราคาคงที่ ในปีติดกันแทนการวัดในราคาปีฐานที่อยู่ห่างกัน เช่น คำนวณมูลค่าการผลิตของปี 2535 โดยใช้ปริมาณสินค้าในปี 2535 คูณด้วยราคาในปี 2534 แล้วเทียบกับมูลค่าการผลิตของปี 2534 จากนั้นเชื่อมอัตราการขยายตัวแต่ละคู่ให้เป็นอนุกรมระยะยาว ซึ่งการคำนวณวิธีนี้จะทำให้โครงสร้างราคาสินค้าและบริการมีความเป็นปัจจุบันมากกว่าวิธีการคำนวณแบบราคาปีฐานคงที่

ขั้นตอนการคำนวณผลิตภัณฑ์จังหวัดแบบปริมาณลูกโซ่ สรุปได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 คำนวณหามูลค่า ณ ราคาปีที่แล้ว (Value at Previous Year Prices: PYP) โดยใช้ปริมาณปีนี้คูณด้วยราคาปีที่แล้ว สูตรคือ

$$PYP_t = Q_t \times P_{t-1}$$

โดยที่ Q คือ ปริมาณของสินค้าและบริการ

P คือ ราคาของสินค้าและบริการ

t คือ ปีปัจจุบัน

t-1 คือ ปีที่แล้ว

ขั้นตอนที่ 2 คำนวณหามูลค่าในปีที่แล้ว (Value at Previous Year: PV) โดยใช้ปริมาณปีที่แล้วคูณด้วยราคาปีนั้น หรือมูลค่า ณ ราคาประจำปีในปีที่แล้ว สูตรคือ

$$PV_{t-1} = Q_{t-1} \times P_{t-1}$$

ขั้นตอนที่ 3 คำนวณหาดัชนีปริมาณโดยตรง (Direct Index: DI) หรือขั้นตอนที่ 1 หากด้วยขั้นตอนที่ 2 สูตรคือ

$$DI_t = \frac{PYP_t}{PV_t} = \frac{Q_t \times P_{t-1}}{Q_{t-1} \times P_{t-1}}$$

ขั้นตอนที่ 4 คำนวณหาดัชนีปริมาณลูกโซ่ (Chain Index: CI) หรือ Chain Linking โดยเชื่อมโยงดัชนีปริมาณโดยตรงขั้นตอนที่ 3 ในแต่ละปีเข้าด้วยกัน โดยให้ปีอ้างอิงเท่ากับ 100 เช่น สมมติให้ปีที่ 1 หรือปีแรกของอนุกรมเป็นปีอ้างอิง ซึ่งจะคำนวณหาดัชนีปริมาณลูกโซ่ปีที่ 5 ได้โดย

$$CI^{5,1} = DI^{5,4} \times DI^{4,3} \times DI^{3,2} \times DI^{2,1}$$

ขั้นตอนที่ 5 คำนวณหาปริมาณลูกโซ่ (Chain Volume Measures: CVM) โดยมูลค่า CVM ในปีอ้างอิงจะเท่ากับมูลค่า ณ ราคาประจำปีในปีอ้างอิงนั้น และทำการเชื่อมโยงปีอื่นด้วยดัชนีปริมาณในขั้นตอนที่ 4

3. แนวทางการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดแบบปริมาณลูกโซ่ แบบบนลงล่าง

การจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัด ณ ราคาคงที่ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เริ่มจัดทำในราคาปี 2515 และเปลี่ยนปีฐานเป็นปี 2531 ต่อมาในปี 2555 มีการเปลี่ยนวิธีการคำนวณมูลค่าที่แท้จริงของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศจากวิธีปีฐานคงที่เป็นวิธีปริมาณลูกโซ่ ดังนั้น เพื่อให้ผลิตภัณฑ์จังหวัดมีความสอดคล้องกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ สศช. จึงได้ปรับปรุงการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดเป็นแบบปริมาณลูกโซ่ ด้วยวิธีแบบบนลงล่าง (Top Down Approach) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) ปรับปรุงค้ำรวม (Coverage) ที่จะนำมากระจายเป็นรายจังหวัด โดยเพิ่มเติมกิจกรรมทางเศรษฐกิจใหม่ให้สอดคล้องกับการจำแนกในการคำนวณผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ รวมทั้งปรับปรุงการใช้แหล่งข้อมูลเครื่องชี้ (Indicator) ให้สอดคล้องกับรายการกิจกรรมดังกล่าว

2) กระจายค่ามูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี (Value Added at Current Year Prices: CYP) ของแต่ละกิจกรรมในระดับประเทศออกเป็นรายจังหวัด (CYP_{i,t}) ด้วยข้อมูลเครื่องชี้ที่เกี่ยวข้อง

3) หาดัชนีราคาของแต่ละกิจกรรมการผลิต แต่เนื่องจากข้อจำกัดด้านข้อมูลของดัชนีราคารายจังหวัด จึงต้องใช้ดัชนีราคา (Implicit Price Deflator: IPD) ระดับประเทศ โดยดัชนีราคาของกิจกรรมใด ๆ เท่ากับมูลค่าเพิ่มระดับประเทศ ณ ราคาประจำปี หากด้วยมูลค่าเพิ่มระดับประเทศ ณ ราคาปีที่แล้ว (Value Added at Previous Year Prices: PYP) ของกิจกรรมนั้น ๆ คือ

$$IPD_{i,t} = (CYP_{i,t} / PYP_{i,t}) \times 100$$

โดยที่ i คือ กิจกรรมการผลิตที่...

t คือ ปี 2538 ถึง 2553

4) คำนวณมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาปีที่แล้ว (PYP_{ij,t}) เป็นรายจังหวัด โดยใช้มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี (CYP_{ij,t}) หารด้วยดัชนีราคาของแต่ละกิจกรรมการผลิต คือ

$$PYP_{ij,t} = CYP_{ij,t} / IPD_{i,t}$$

โดยที่ j คือ จังหวัด 1 ถึง 76

5) คำนวณหาดัชนีปริมาณโดยตรง (Direct Index: DI) โดยคำนวณจาก

$$DI_{ij,t} = PYP_{ij,t} / CYP_{ij,t-1}$$

6) คำนวณหาดัชนีปริมาณลูกโซ่ (Chain Index: CI) หรือ Chain Linking โดยเชื่อมโยงดัชนีปริมาณโดยตรง (ขั้นตอนที่ 5) แต่ละปีเข้าด้วยกัน โดยให้ปี พ.ศ.2545 เป็นปีอ้างอิงและมีค่าเท่ากับ 100

7) คำนวณหาปริมาณลูกโซ่ (Chain Volume Measures: CVM) และทำการเชื่อมโยงปีอื่นด้วยดัชนีปริมาณลูกโซ่ (ขั้นตอนที่ 6)

อย่างไรก็ตาม การคำนวณด้วยวิธีปริมาณลูกโซ่ยังคงมีคุณลักษณะ Non-Additive ทำให้มูลค่า CVM ในระดับยอดรวมไม่สามารถใช้ผลรวมของค่า CVM ในระดับย่อยมารวมกันได้ เช่น ไม่สามารถนำมูลค่า CVM ของสาขาเกษตรกรรมมารวมกับมูลค่า CVM ของสาขาประมง เป็นมูลค่า CVM ของภาคเกษตรได้ นั่นคือ มูลค่า CVM ของภาคเกษตร จะต้องมาจากการคำนวณ CYP และ PYP ของภาคเกษตรโดยตรง

ผู้จัดทำ

หน่วยงาน	ที่ตั้ง	เบอร์โทรศัพท์	E-mail
กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร	กรุงเทพมหานคร	0 2940 7224	bapp@oae.go.th
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1	จังหวัดเชียงใหม่	053 121318-9	zone1@oae.go.th
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 2	จังหวัดพิษณุโลก	055 322650	zone2@oae.go.th
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 3	จังหวัดอุดรธานี	042 292557-8	zone3@oae.go.th
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 4	จังหวัดขอนแก่น	043 261513	zone4@oae.go.th
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 5	จังหวัดนครราชสีมา	044 465079	zone5@oae.go.th
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 6	จังหวัดชลบุรี	038 351398	zone6@oae.go.th
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 7	จังหวัดชัยนาท	056 405007-8	zone7@oae.go.th
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 8	จังหวัดสุราษฎร์ธานี	077 311373	zone8@oae.go.th
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 9	จังหวัดสงขลา	074 312996	zone9@oae.go.th
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 10*	จังหวัดราชบุรี	032 337951	zone10@oae.go.th
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 11*	จังหวัดอุบลราชธานี	045 344653	zone11@oae.go.th
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 12*	จังหวัดนครสวรรค์	056 803525	zone12@oae.go.th

หมายเหตุ: *เป็นการแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รวบรวมและจัดทำโดย กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทร 0 2561 2870 โทรสาร 0 2561 2870

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

Office of Agricultural Economics (OAE)

ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร

กรุงเทพมหานคร 10900

โทร. 0-2940-6488 0-2940-5550-1